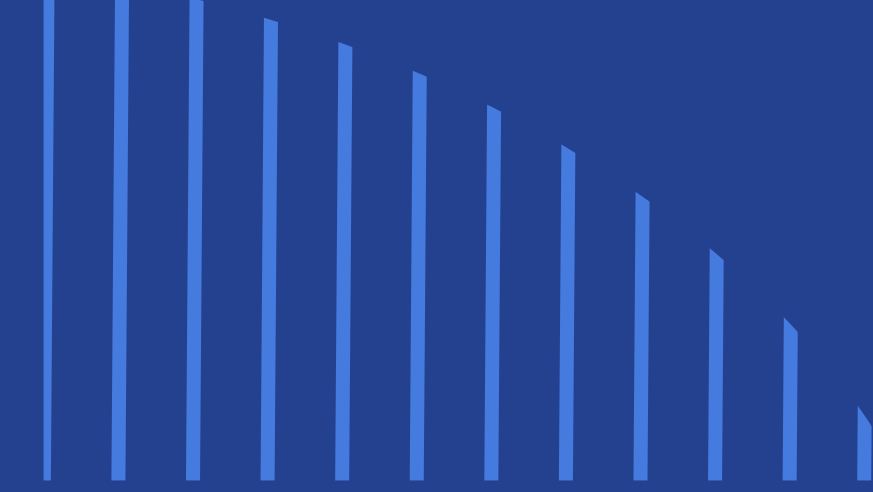

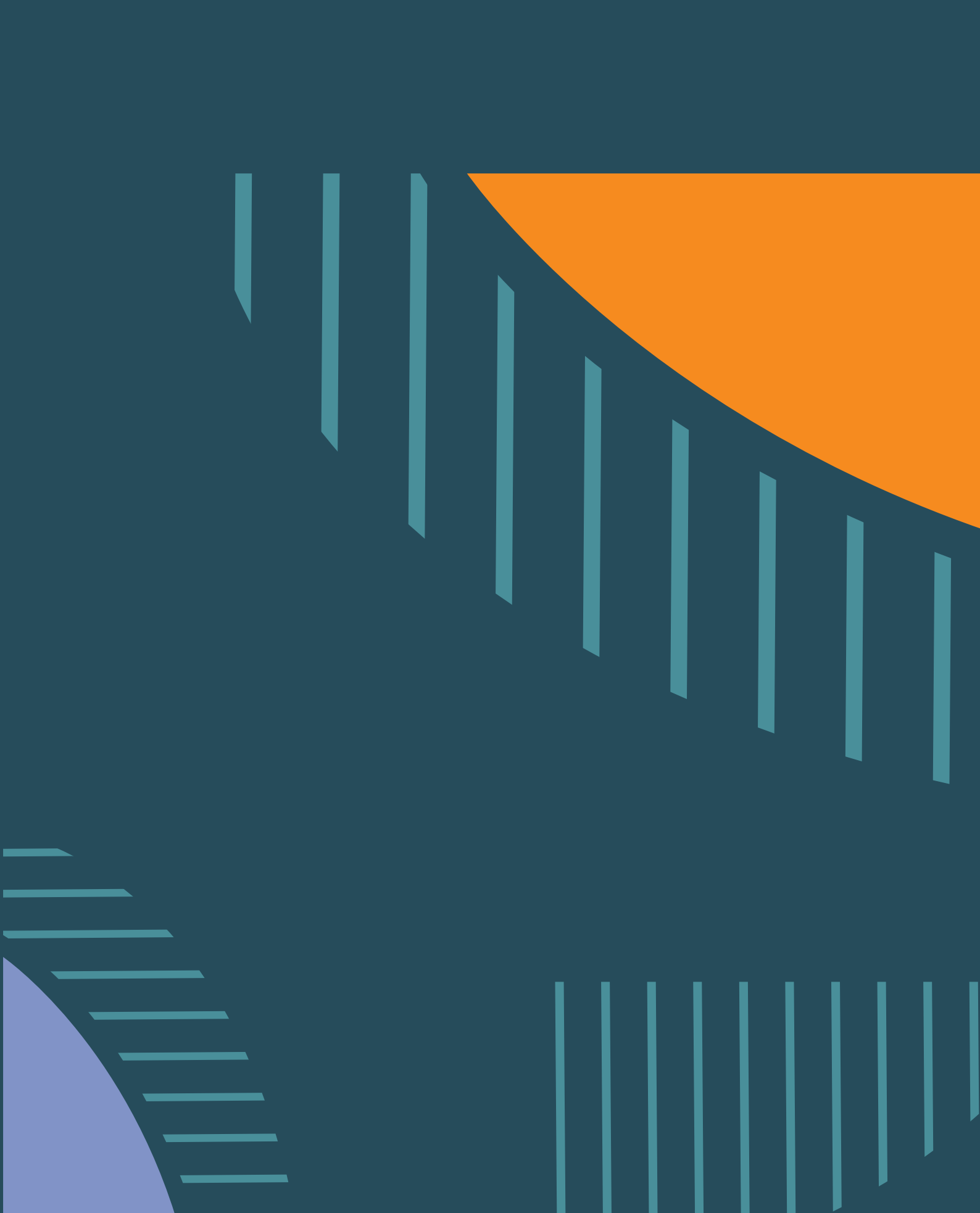
Politika ta' Aftercare għat-Tfal fil-Kura Alternattiva

Dokument ta' Konsultazzjoni Pubblika
Settembru 2026

GVERN TA' MALTA
MINISTERU GHALL-POLITIKA SOĊJALI
U L-FAMILJA

Politika ta' Aftercare għat-Tfal fil-Kura Alternattiva

Dokument ta' Konsultazzjoni Pubblika
Settembru 2026

GVERN TA' MALTA
MINISTRU GĦALL-POLITIKA SOĊJALI
U L-FAMILJA

Werrej

1	Introduzzjoni	1
1.1	Enfasi Speċifika fuq Dawk li Jitilqu mill-Kura: L-Identifikazzjoni tal-Isfidi	3
1.2	Objettivi tal-Politika	4
1.3	Metodoloġija	5
2	Kuntest	9
2.1	Id-Dimensjoni Internazzjonali	11
2.2	Kuntest Nazzjonali	12
2.2.1	Qafas Legali li Jirregola l-Aftercare f'Malta	12
2.2.2	Rwol tal-Fondazzjoni għas-Servizzi tal-Ħarsien Soċjali	13
2.2.3	Kollokamenti	15
2.2.4	Analizi tad-Data tas-Servizzi ta' Kura Alternattiva u ta' Aftercare	17
2.2.5	Rwol tal-Awtorità ta' Standards ta' Ħarsien Soċjali	22
2.2.6	Servizzi ta' Aftercare	22
2.2.7	Għarfien Ewlieni u Sfidi Identifikati	23
3	Garanzija tal-Aftercare	25
3.1	Ippjanar u Tnejn tal-Aftercare	29
3.2	Edukazzjoni u Impjieg	37
3.3	Appoġġ Kontinwu tas-Saħħa	40
3.4	Appoġġ Finanzjarju Adegwat għall-Aftercare	42
3.5	Akkomodazzjoni Appoġġata u Għajxien Indipendenti	45
3.6	Appoġġ tar-Relazzjonijiet Familjali	48
3.7	Qafas ta' Politika Abilitanti	51
4	Implimentazzjoni u Monitoraġġ	61
5	Rimarki Finali	63
	Anness 1 - Kwestjonarju mqassam lid-Djar tal-Kura Alternattiva	65
	Anness 2 - Glossarju	69
	Anness 3 - Rapport Qasir tas-Sejbiet tal-Gruppi Fokali dwar l-Aftercare u l-Appoġġ għall-Persuni li Jitilqu mill-Kura	75

Lista ta' Tabelli

Tabella 1: Ippjanar u Thejija ta' Rakkomandazzjonijiet għall-Aftercare	34
Tabella 2: Rakkomandazzjonijiet dwar l-Edukazzjoni u l-Impjeg	38
Tabella 3: Rakkomandazzjonijiet dwar l-Appoġġ Kontinwu tas-Saħħa	41
Tabella 4: Rakkomandazzjonijiet dwar l-Allowance għall-Aftercare	43
Tabella 5: Rakkomandazzjonijiet dwar l-Akkomodazzjoni Appoġġata u l-Għajxien Indipendenti	46
Tabella 6: Rakkomandazzjonijiet dwar l-Appoġġ tar-Rabtiet Familjali	49
Tabella 7: Rakkomandazzjonijiet dwar il-Qafas ta' Politika Abilitanti	51

Lista ta' **Illustrazzjonijiet**

Illustrazzjoni 1: Numru ta' Tfal u Żgħażaġħ fil-Kura Alternattiva, skont it-Tip ta' Kura, Frar 2025	17
Illustrazzjoni 2: Numru ta' Tfal u Żgħażaġħ fil-Foster Care, skont il-Grupp ta' Età, Frar 2025	18
Illustrazzjoni 3: Numru ta' Tfal u Żgħażaġħ fi Djar tal-Kura Residenzjali u Komunitarji, skont il-Grupp ta' Età, Frar 2025	18
Illustrazzjoni 4: Żgħażaġħ ta' 18-il Sena 'l Fuq fil-Kura Alternattiva skont it-Tip ta' Kura, 2023-2024	19
Illustrazzjoni 5: Numru ta' Tfal u Żgħażaġħ li qed Jirċievu Servizzi ta' Aftercare, skont il-Grupp ta' Età, 2021-2024	20
Illustrazzjoni 6: Numru ta' Żgħażaġħ li Jgħixu f'Residenzi ta' Aftercare (19 sa 23 sena), 2023-2025	21
Illustrazzjoni 7: Numru ta' Tfal fil-Kura Alternattiva li se Jsiru Adulti (18-il sena) fis-6 snin li ġejjin, 2025-2030	21
Illustrazzjoni 8: Is-Sistema ta' Aftercare Ġdida - Garanzija tal-Aftercaree	28

Lista ta' **Abbrevjazzjonijiet**

DIER	Dipartiment għar-Relazzjonijiet Industrijali u tal-Impjiegi
DSS	Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali
EMN	Netwerk Ewropew dwar il-Migrazzjoni
ESF	Fond Soċjali Ewropej
FAH	Fondazzjoni għal Akkomodazzjoni Affordabbli
FSWS	Fondazzjoni għas-Servizzi tal-Ħarsien Soċjali
HA	Awtorità tad-Djar
LAC	Servizzi għat-Tfal taħt Kura Alternattiva
MAL	Ministeru għall-Akkomodazzjoni u l-Artijiet
MCH	Sptar Mounte Karmeli
MES	Ministeru għall-Edukazzjoni u l-Isport
MFF	Ministeru għall-Finanzi
MFHEA	Awtorità ta' Malta għall-Edukazzjoni Postsekondarja u Għolja
MIPE	Ministeru għall-Infrastruttura, l-Ippjanar u x-Xogħol
MQF	Qafas Malti tal-Kwalifiki
MSF	Ministeru għall-Politika Soċjali u l-Familja
NGO	Organizzazzjoni Mhux Governattiva
ODPM	Uffiċju tad-Deputat Prim Ministru u Ministeru għas-Saħħa
OECD	Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiku
PSPs	Sħubijiet Pubbliċi Soċjali
SCSA	Awtorità ta' Standards ta' Ħarsien Soċjali
SID	Diviżjoni għall-Istrateġija u l-Implimentazzjoni
UN	Nazzjonijiet Uniti
UNCRC	Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tat-Tfal

Daħla tal- **Ministru**

Hon. Michael Falzon

Ministru għall-Politika Soċjali u l-Familja

Kull tifel u tifla għandhom id-dritt li jikbru f'ambjent sikur, stabbli u ta' trawwim li jippermettilhom jilhq u l-potenzjal sħiħ tagħhom. Il-Gvern jibqa' impenjat bis-sħiħ li jissalvagwardja d-drittijiet tat-tfal u jqiegħed il-benesseri tagħhom fil-qalba tal-prijoritajiet tiegħu.

It-tranzizzjoni minn kura alternattiva għal ħajja adulta indipendenti tirrappreżenta waħda mill-aktar stadji kritiċi fil-ħajja ta' persuna żagħżugħa. Ir-responsabbiltà tagħna bħala Stat testendi lil hinn milli nipprovdut protezzjoni u kura matul it-tfulija; tinkludi wkoll li niżguraw li l-ebda persuna żagħżugħa ma titħalla mingħajr appoġġ meta l-kura formali tintemm.

Minkejja l-isforzi sostnuti matul is-snin, nirrikonoxxu li azzjoni kontinwa u mmirata hija essenzjali biex tappoġġja b'mod effettiv liż-żgħażaġħ hekk kif jagħmlu transizzjoni mill-kura għal għajxien indipendenti.

Il-Politika ta' Aftercare għat-Tfal fil-Kura Alternattiva timmarka l-ewwel qafas nazzjonali ta' Malta tat-tip tagħha. Tibni fuq l-impenn tagħna li npoġġu l-benesseri, id-dinjità u l-potenzjal ta' kull tifel u adult żagħżugħ fiċ-ċentru tal-politika soċjali.

Wieħed mill-aktar elementi innovattivi ta' din il-politika huwa l-introduzzjoni tal-Garanzija tal-Aftercare. Din il-Garanzija tikkonsisti f'sett komprensiv ta' miżuri ta' politika mfassla biex jipprovdut appoġġ konsistenti u aċċessibbli lil dawk li jtilqu mill-kura f'oqsma ewlenin, inklużi l-edukazzjoni u l-impjieg, is-saħħa u l-benesseri, l-akkomodazzjoni, l-assistenza finanzjarja, u r-relazzjonijiet. Dawn l-appoġġi huma kkomplementati minn mentoring, li joffri liż-żgħażaġħ gwida personali u professjonali integrata hekk kif jinnavigaw il-ħajja adulta.

Dan il-qafas ta' politika jafferma li l-aftercare mhijiex privileġġ, iżda dritt. Liż-żgħażaġħ li esperjenzaw kura alternattiva jisthoqqilhom l-istess opportunitajiet bħal sħabhom – li jseguw edukazzjoni, taħriġ, impjieg sinifikanti, u relazzjonijiet b'saħħithom f'ambjent sikur u abilitanti. Billi nsaħħu s-servizzi tal-aftercare permezz tal-Garanzija tal-Aftercare, qed niehdu pass deċiżiv lejn l-ugwaljanza, l-għoti tas-setgħa, u l-inklużjoni soċjali fit-tul.

Il-politika għet imfassla permezz ta' konsultazzjoni estensiva, ibbażata fuq l-għarfien espert ta' professjonisti li jaħdmu fil-qasam u, l-aktar importanti, il-vuċijiet taż-żgħażaġħ infushom. L-esperjenzi u l-għarfien tagħhom iggwidaw l-approċċ tagħna u jridu jkomplu jinfurmaw is-servizzi u l-appoġġ li jisthoqqilhom.

Il-Politika ta' Aftercare hija dimostrazzjoni ċara tal-impenn tal-Gvern li jiżgura li ż-żgħażaġħ li jtilqu mill-kura ma jithallew x jinnavigaw il-ħajja adulta waħedhom. Is-suċċess tagħhom hija r-responsabbiltà kollettiva tagħna. Nistieden lill-partijiet interessati kollha – entitajiet governattivi, organizzazzjonijiet volontarji, komunitajiet, u s-soċjetà ingenerali – jingħaqdu magħna biex niżguraw li kull persuna żagħżugħa li tohroġ mill-kura tkun mgħammra bl-għodod, l-opportunitajiet, u l-kunfidenza biex tibni futur sodisfaċenti u indipendenti.

Dañla tas- **Segretarju** **Permanenti**

Mark Musù

Segretarju Permanenti fil-Ministeru
għall-Politika Soċjali u l-Familja

F'soċjetà li qiegħda tevolvi b'rata mgħaġġla, il-politiki soċjali tagħna jridu jadattaw kontinwament biex jiżguraw li l-ebda persuna żagħżugħa ma tithalla lura. Iż-żgħażaġh li jkunu qed jgħaddu mill-kura alternattiva għall-ħajja adulta indipendenti jiffaċċjaw sfidi uniċi u kumplessi. Hija r-responsabbiltà tagħna, permezz ta' tfassil ta' politika effettiv u reattiv, li nipprovdulhom l-ghodod, l-opportunitajiet u l-appoġġ li jeħtieġu biex jirnexxu u jikkontribwixxu b'mod pożittiv għas-soċjetà.

Fil-qalba tal-Politika ta' Aftercare hemm il-Garanzija tal-Aftercare, li tirrifletti d-determinazzjoni tal-Gvern li jpoġġi liż-żgħażaġh li jtilqu mill-kura fiċ-ċentru tal-viżjoni soċjali tagħna. Il-Garanzija tiżgura li dawk li jtilqu mill-kura jkollhom ir-riżorsi li jeħtieġu biex jirnexxu billi tirrikonoxxi d-drittijiet tagħhom u tirrispondu għall-bżonnijiet individwali tagħhom. Il-politika tpoġġi l-Garanzija tal-Aftercare bħala mekkaniżmu ewlieni

biex titrawwem ir-reżiljenza, l-indipendenza u l-inkluzjoni soċjali, billi toffri qafas komprensiv li jibni fuq il-punti sodi, il-kapaċitajiet u l-ambizzjonijiet taż-żgħażaġh.

Permezz ta' appoġġ immirat u mentoring strutturat, il-politika għandha l-għan li tgħin liż-żgħażaġh jiksbu akkomodazzjoni stabbli, jirnexxu fl-edukazzjoni u l-impjieg, iħarsu saħħithom u l-benesseri tagħhom, u jintegraw bis-sħiħ fis-soċjetà. Il-mentoring għandu rwol vitali fil-gwida taż-żgħażaġh hekk kif jinnavigaw l-isfidi tal-ħajja adulta u jieħdu deċiżjonijiet infurmati dwar il-futuri tagħhom.

Allinjata ma' strateġiji nazzjonali u obbligi internazzjonali, inkluża l-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tat-Tfal, il-politika tistabbilixxi prijoritajiet u miżuri ċari biex tiżgura li l-aħjar interessi taż-żgħażaġh jibqgħu ċentrali għall-implimentazzjoni. Tirrikonoxxi wkoll l-importanza tal-kollaborazzjoni transsettorjali. Il-forniment effettiv tas-servizzi ta' aftercare jiddependi fuq l-impenn ta' diversi partijiet interessati li jaħdmu flimkien biex jipprovdu appoġġ ikkoordinat u olistiku fl-oqsma kollha tal-ħajja taż-żgħażaġh li jtilqu mill-kura.

L-iżvilupp ta' din il-politika ġie informat minn konsultazzjoni estensiva ma' professjonisti, entitajiet governattivi, organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, u l-aktar importanti, it-tfal u ż-żgħażaġh infushom. L-esperjenzi tal-ħajja tagħhom iffurmaw il-prijoritajiet stabbiliti f'dan il-qafas, u jiżguraw li jirrispondu għall-bżonnijiet u l-aspirazzjonijiet reali.

Din il-konsultazzjoni pubblika issa toffri opportunità għall-partijiet interessati u ċ-ċittadini kollha biex jikkontribwixxu għat-tiswir tal-futur tas-servizzi ta' aftercare. Jiena għandi l-fiduċja li, permezz tal-isforzi kollettivi tagħna, nistgħu noholqu ambjent favorevoli fejn iż-żgħażaġh li jtilqu mill-kura mhux biss ikunu appoġġjati iżda verament mogħtija s-setgħa biex jilħqu l-potenzjal sħiħ tagħhom.

Sommarju Eżekuttiv

Il-Politika ta' Aftercare tistabbilixxi l-impenn tal-Gvern li jiżgura li ż-żgħażaġh kollha li jtilqu minn kura alternattiva f'Malta jkunu appoġġjati matul it-transizzjoni tagħhom lejn ħajja adulta indipendenti. Tirrikonoxxi li l-perjodu wara l-kura huwa stadju kruċjali fil-ħajja ta' persuna żaġġżuġha – wieħed li jeħtieġ stabbiltà, gwida, u opportunitajiet sinifikanti. Permezz ta' din il-politika, il-Gvern ifittex li jsaħħaħ is-sistemi, is-servizzi, u r-riżorsi li jaġħtu s-setgħa lil dawk li jtilqu mill-kura biex jirnexxu u jippartecipaw bis-sħiħ fis-soċjetà.

Żviluppata permezz ta' riċerka komprensiva bbażata fuq ir-riċerka, l-involvement tal-partijiet interessati, u konsultazzjoni diretta maż-żgħażaġh li esperjenzaw il-kura, il-politika twieġeb għall-isfidi tal-ħajja reali li jiffaċċjaw dawk li jtilqu mill-kura. Dawn jinkludu aċċess limitat għal akkomodazzjoni stabbli, nuqqas ta' sigurtà finanzjarja, ostakli għall-edukazzjoni u l-impjieg, u l-ħtieġa għal appoġġ psikosoċjali u emozzjonali konsistenti. Billi tidentifika dawn il-kwistjonijiet, il-politika tistabbilixxi qafas ikkoordinat u bbażat fuq id-drittijiet li jiżgura li ż-żgħażaġh li jtilqu mill-kura ma jithallewx lura.

Ċentrali għal din il-politika huwa impenn qawwi lejn il-partecipazzjoni taż-żgħażaġh. Il-politika tippromwovi l-involvement attiv ta' dawk li jtilqu mill-kura kemm fil-proċessi tat-tfassil kif ukoll tal-implimentazzjoni, filwaqt li tiżgura li l-vuċijiet u l-esperjenzi tal-ħajja tagħhom isawru direttament is-servizzi maħsuba biex jappoġġjawhom. Iggwidat mill-prinċipji tal-ugwaljanza, l-għoti tas-setgħa, u l-inkluzjoni, il-qafas jadotta approċċ iċċentrat fuq iż-żgħażaġh, li jafferma li kull persuna li tħalli l-kura jistħoqqilha l-istess opportunitajiet bħal sħabha biex tgħix ħajja sigura, b'saħħitha, u sodisfaċenti.

Fil-qalba tal-Politika ta' Aftercare tinsab il-Garanzija tal-Aftercare – inizjattiva nazzjonali li tipprovdi bażi ta' appoġġ essenzjali għall-persuni kollha li jħallu l-kura. Din tinkludi aċċess imtejjeb għall-edukazzjoni u l-impjieg, is-servizzi tas-saħħa, l-akkomodazzjoni, l-assistenza finanzjarja, u appoġġ għar-relazzjonijiet familjari u komunitarji. Dawn il-miżuri huma kkomplementati minn gwida kemm formali kif ukoll informali mmirata lejn il-promozzjoni tal-benesseri, ir-reżiljenza, u l-iżvilupp personali. Billi tistabbilixxi appoġġ konsistenti u komprensiv, il-Garanzija tal-Aftercare tagħti liż-żgħażaġh li jtilqu mill-kura l-għodod u l-kunfidenza meħtieġa biex jinnavigaw b'suċċess il-ħajja adulta bikrija u jiksbu inkluzjoni soċjali fit-tul.

L-implimentazzjoni tal-politika se titmexxa mill-Ministeru għall-Politika Soċjali u l-Familja, f'kollaborazzjoni mal-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Ħarsien Soċjali, u appoġġjata minn kooperazzjoni interministerjali u interaġenzjali b'saħħitha, flimkien ma' mekkaniżmi ta' monitoraġġ robusti. Bl-appoġġ ta' finanzjament nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, dan il-qafas jirrappreżenta investiment fit-tul fiż-żgħażaġh ta' Malta u l-futur tagħhom.

Id-dokument ta' konsultazzjoni pubblika dwar il-Politika tal-Aftercare huwa espressjoni tanġibbli tad-dedikazzjoni tal-Istat biex jiżgura li l-ebda persuna żaġġżuġha ma tiffaċċja l-bidu tal-ħajja adulta waħedha. Billi jrawwem ir-reżiljenza, l-indipendenza, u d-dinjità, għandu l-għan li jibni soċjetà fejn kull persuna żaġġżuġha li toħroġ mill-kura jkollha s-setgħa li tilhaq il-potenzjal sħiħ tagħha u tikkontribwixxi b'mod sinifikanti għall-komunità tagħha.

II-Vizjoni Tagħna

Iż-żgħażaġħ fil-kura alternattiva għandhom ikollhom aċċess għal servizzi ġusti, olistiċi u integrati u mfassla skont il-bżonnijiet tagħhom, li jindirizzaw il-ħtiġijiet li jinbidlu hekk kif isiru adulti.

L-għanaħħari huwa li jingħata appoġġ lil dawk iż-żgħażaġħ li joħorġu mill-kura alternattiva u jimxulejn ħajja adulta indipendenti, filwaqt li titrawwem ir-reżiljenza biex ileħħqu mal-isfidi tal-ħajja li ser jaffaċjaw f'ħajjithom bħala adulti.

01

Introduzzjoni

Kull tifel u tifla għandu d-dritt li jikber f'ambjent sikur, protettiv u ta' appoġġ li jippermettilu li jilhaq il-potenzjal sħiħ tiegħu. Matul is-snin, il-Gvern ta prijetà b'mod konsistenti lill-promozzjoni u l-protezzjoni tad-drittijiet tat-tfal, filwaqt li żgura li l-benesseri ġenerali tagħhom jibqa' fiċ-ċentru tal-aġenda tiegħu. Il-politiki u l-inizjattivi kienu mmexxija mit-twemmin ewlieni li t-tfal kollha, irrispettivament mill-isfond jew miċ-ċirkostanzi tagħhom, jisthooqilhom protezzjoni, kura u opportunitajiet ugwali biex jirnexxu.

Meta l-familja bijoloġika ta' minorenni ma tkunx kapaċi tipprovdi kura adegwata, anke bl-appoġġ disponibbli, il-minorenni għandu d-dritt għall-aċċess għal sistemi ta' kura barra mid-dar li jkunu imfassla biex jilħqu l-ħtiġijiet speċifiċi tiegħu. Dawn is-sistemi għandhom jiffukaw fuq l-appoġġ lit-tfal, liż-żgħażaġh, lill-familji tagħhom, u lill-persuni alternattivi li jindukraw, bl-għan li tintleħaq ir-riunifikazzjoni kull meta possibbli, sakemm din ma titqisx li tkun detrimental għall-benesseri tal-minorenni. Meta ir-riunifikazzjoni ma tkunx possibbli, l-Istat jiehu r-responsabbiltà li jiżgura kura alternattiva xierqa biex jissalvagwardja l-benesseri tat-tfal (bejn 0 u 17-il sena)¹. L-Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Harsien Alternattiv)² li ngħadda l-ewwel fl-2020, jirrifletti l-impenn tal-Istat li jiżgura li t-tfal kollha f'Malta, b'mod partikolari tfal fil-kura alternattiva, jiġu ssalvagwardjati minn kull forma ta' moħqrija.

¹ Permezz tal-hruġ ta' ordni ta' harsien taht l-Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Harsien Alternattiv)

² L-Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Harsien Alternattiv), Kapitolu 602 tal-Liġijiet ta' Malta, mgħoddi fis-26 ta' Lulju, disponibbli fuq: <https://legislation.mt/eli/cap/602/20240726/mlt>.

1.1 | Enfasi Speċifika fuq Dawk li Jitilqu mill-Kura: L-Identifikazzjoni tal-Isfidi

It-tranzizzjoni mill-kura alternattiva għall-ħajja indipendenti tista' tkun intimidanti, peress li ħafna drabi tinvolvi bidliet sinifikanti fil-ħajja u l-assunzjoni ta' responsabbiltajiet godda li jistgħu jkunu ta' piż.³, u hija spiss ikkaratterizzata minn tranzizzjoni aċċellerata u f'daqqa lejn ħajja adulta. Iż-żgħażaġh li joħorġu mill-kura alternattiva spiss jaffaċċjaw diversi sfidi tal-ħajja adulta f'età relattivament żgħira, bħall-iżgurar ta' abitazzjoni stabbli, il-ġestjoni tal-finanzi, u t-tiftix ta' impjieg⁴. Nuqqas ta' appoġġ adegwat matul dan il-proċess jista' jesponihom għal eżiti negattivi, bħal nuqqas ta' akkomodazzjoni stabbli⁵, diffikultajiet marbuta mal-użu tad-drogi, il-qgħad, jew l-involviment f'attivitajiet kriminali⁶. Ħafna minn dawk li jitilqu mill-kura jsibuha wkoll diffiċli biex jintegraw fil-komunità minħabba ħtiġijiet li ma jkunux ġew indirizzati qabel ma telqu mill-kura, u dan jista' jwassal għal dipendenza akbar fuq protezzjoni u appoġġ kontinwu⁷. Il-livelli għoljin ta' stress u dieqa li jistgħu jesperjenzaw wara li joħorġu mill-kura jkomlu jikkompikaw l-adattament tagħhom għall-ħajja indipendenti, peress li jistgħu jhossuhom mhux ippreparati li jiffaċċjaw il-bidla f'daqqa fir-responsabbiltajiet u n-nuqqas ta' gwida strutturata. Dan jenfasizza l-importanza li jiġi indirizzati dawn il-ħtiġijiet b'mod komprensiv sabiex tiġi ffaċilitata tranzizzjoni aktar bla xkiel u ta' suċċess lejn il-ħajja adulta.

Kamp ta' applikazzjoni

F'konformità mal-Viżjoni Soċjali għal Malta 2035, il-Gvern għandu l-impenn li ma jħalli lil hadd jibqa' lura u li jagħti s-setgħa lill-adulti żgħażaġh kollha li joħorġu mill-kura alternattiva sabiex igawdu minn kwalità ta' ħajja aħjar.

Dan id-dokument ta' politika jindirizza l-ħtiġijiet, ir-realtajiet u l-isfidi taż-żgħażaġh kollha li qed jitilqu mill-kura alternattiva, spiss imsemmija bħala "dawk li jitilqu mill-kura". L-għan aħħari huwa li jiġi żgurat li dawn iż-żgħażaġh ikollhom tranzizzjoni bla xkiel u ta' suċċess lejn il-ħajja adulta, u jingħataw il-ħiliet u l-appoġġ meħtieġa biex jirnexxu, hekk kif ma jibqgħux taħt il-protezzjoni tal-Istat.

L-eliġibilità għall-miżuri msemmija f'dan id-dokument hija strettament limitata għal individwi li kienu taħt ordni ta' ħarsien attiv immedjatament qabel ma għalqu t-18-il sena.

3 Jabal H. 2022: The adaptation to adulthood of Maltese youth post-out-of-home residential care.

4 Cameron, C., Hollingworth, K., Schoon, I., van Santen, E., Schröder, W., Ristikari, T., ... & Pekkarinen, E. (2018). Care leavers in early adulthood: How do they fare in Britain, Finland and Germany?. *Children and Youth Services Review*, 87, 163-172.

5 Lifelong Links: Supporting Care Leavers to Build Relationships. (2023). King's College London. Meħud minn https://assets-global.website-files.com/59f07e67422cdf0001904c14/64be6a0a84efae71d558a0a_CHI.KCL-LifelongLinks2023.pdf

6 Strahl, B., et al. (2021). Leaving Care: The International Landscape. *Journal of International and Comparative Social Policy*, 37(1), 1-20. doi:10.1080/21662679.2021.1878573. Miġsub minn Better Care Network <https://bettercarenetwork.org/sites/default/files/2020-11/div-class-title-a-multinational-comparison-of-care-leaving-policy-and-legislation-div.pdf>

7 Abela A., Abdilla N., Abela C., Camilleri J., Mercieca D., & Mercieca G. 2012. Study 3: Exploring the long-term outcomes of children in residential out-of-home care (pages 65-102) in *Children in Out-Of-Home Care in Malta: Key Findings from A Series of Three Studies* commissioned by The Office of the Commissioner for Children. Aċċessa hawn: *Children-in-Out-Of-Home-Care-in-Malta.pdf* (gov.mt).

1.2 | Obiettivi tal-Politika

Din il-Politika tal-Aftercare għandha l-għan li tappoġġa lil dawk li joħorġu mill-kura alternattiva, billi tipprovdi appoġġ xieraq permezz ta' firxa ta' servizzi u programmi ta' appoġġ integrati. Fil-fatt, din il-politika tmur lil hinn mill-obbligi legali tal-Istat li jappoġġja lit-tfal b'ordnijiet ta' ħarsien, sakemm jilhqqu l-età ta' 18-il sena⁸. Din il-politika tippromwovi l-appoġġ u l-gwida kontinwi anke lil hinn minn din l-età. Dan l-appoġġ estiż għandu l-għan li jtejjeb il-prospettivi tagħhom b'mod olistiku, inkluż għal impjieġ sikur u futur stabbli.

Sabiex jingħata appoġġ liż-żgħażaġh fl-iżvilupp tar-reżiljenza meħtieġa biex ilaħħqu mal-ħajja adulta, huwa imperattiv li jingħataw:

01	Mentoraġġ u appoġġ xierqa biex jgħinu jizviluppaw il-ħiliet tal-ħajja u soċjali meħtieġa;	02	Għajnuna għal edukazzjoni u taħriġ ulterjuri, u/jew aċċess għal opportunitajiet ta' impjieġ stabbli;
03	Servizzi li joffru appoġġ tas-saħħa, soċjali u psikoloġiku kontinwu;	04	Għajnuna fit-tiftix jew fl-istabbiliment ta' akkomodazzjoni xierqa biex tiġi ffaċilitata l-integrazzjoni soċjali.
05	Għajnuna mmirata lill-familji biex tgħin hom jindirizzaw l-isfidi tagħhom u tiffaċilita, fejn ikun fl-aħjar interess tat-tfal, ir-ritorn ta' suċċess tat-tfal tagħhom għal ambjent tad-dar sikur. Jekk l-ambjent tal-familja jkun detrimental għall-benesseri tat-tfal, għandha tingħata attenzjoni xierqa għall-bini ta' networks ta' appoġġ sani u ġodda.		

Biex jinkisbu dawn l-obiettivi mixtieqa, il-konsultazzjoni u l-kollaborazzjoni mal-partijiet ikkonċernati kollha, inklużi l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà civili u l-fornituri tas-servizz, huma essenzjali. L-aktar importanti, il-fehmiet tal-individwi żgħażaġh stess iridu jiġu kkunsidrati, rispettati u mogħtija importanza xierqa b'mod konsistenti.

⁸ Wara l-emendi riċenti tal-Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Ħarsien Alternattiv) (Emenda), 2020 (Att Nru XXXVII tal-2020), speċifikament il-Parti IV bis dwar l-Aftercare^{68B}, l-individwi li għexu fl-istess residenza ta' kura alternattiva għal aktar minn sentejn jistgħu jagħzlu li jkomplu jgħixu hemm sakemm jilhqqu l-età ta' 21 sena. Din id-dispożizzjoni tapplika sakemm ma jkunux periklu potenzjali għal minuri oħra u jkunu marbuta b'Kuntratt Soċjali.

1.3 | Metodologija

Din il-Politika ta' Aftercare għat-Tfal fil-Kura Alternattiva hija l-ewwel qafas formali bl-għan li tiġi żgurata l-kontinwità tal-kura u l-appoġġ għaž-żgħażaġħ lil hinn mis-sistema ta' kura alternattiva.

Riċerka Dokumentarja u Kwestjonarji Ddedikati

Din il-Politika hija bbażata fuq riċerka dokumentarja estensiva u għbir ta' data robusta mmexxija mill-Ministeru għall-Politika Soċjali u l-Familja (MSF)⁹. Bl-użu ta' kwestjonarji ddettaljati mqassma lid-djar ta' kura alternattiva kollha (Anness 1), l-MSF għabar ukoll għarfien siewi dwar l-arranġamenti eżistenti tal-kura alternattiva u identifika l-isfidi li jiltaqgħu magħhom dawk li jtilqu mill-kura.

Ir-risposti għall-kwestjonarju pprovdew farsa komprensiva lejn il-kompożizzjoni demografika tat-tfal kollha fil-kura, inklużi l-età u d-distribuzzjoni tal-ġeneri. Din id-data hija kruċjali għat-tfassil tas-servizzi tal-aftercare sabiex ikunu adattati għall-htigijiet tal-iżvilupp u psikosoċjali speċifiċi tal-gruppi ta' età u ġeneru differenti.

L-għarfien dwar ir-raġunijiet għall-ħruġ ta' ordnijiet ta' farsien żvela firxa wiesa' ta' kwistjonijiet sottostanti, inklużi l-vjolenza domestika, diversi forom ta' abbuż (fiżiku, emozzjonali, sesswali), traskuraġni, abbandun, u sfidi tal-ġenituri bħall-vizzju, il-mard kroniku, il-mard mentali jew id-diżabilità. Dawn il-fatturi kienu assoċjati mill-qrib mal-istat emozzjonali u tal-imġiba attwali tat-tfal, li jenfasizza l-htieġa ta' strateġiji ta' appoġġ infurmati dwar it-trauma u individwalizzati.

Ir-risposti tefgħu wkoll dawl fuq il-prattiki ta' ppjanar tat-tranżizzjoni. Il-maġġoranza tad-djar tal-kura jibdwu it-tnejja għat-tluq mill-kura f'età speċifika, spiss madwar nofs l-adoleszenza, u jużaw servizzi ta' appoġġ interni bħal konsulenza, taħriġ fil-hiliet għall-ħajja, u programmi ta' mentoragġ. Madankollu, l-approċċi jvarjaw b'mod sinifikanti, u hafna djar tal-kura esprimew il-htieġa ta' linji gwida standardizzati u koordinazzjoni mtejbja mas-servizzi esterni.

Ir-risposti għall-kwestjonarji enfasszaw diversi sfidi li jiffaċċjaw id-djar tal-kura meta t-tfal jilhqgħu l-età li jtilqu mill-kura. Dawn jinkludu l-instabbiltà emozzjonali, in-nuqqas ta' preparazzjoni għall-ghajxien indipendenti, u aċċess limitat għall-akkomodazzjoni, l-edukazzjoni u l-opportunitajiet ta' impjeg. Ġew innutati wkoll vulnerabbiltajiet speċifiċi għall-ġeneru, li jehtieġu interventi mmirati u mfassla apposta.

Servizzi ta' appoġġ esterni li dawk li jtilqu mill-kura tipikament ikollhom aċċess għalihom jinkludu fost oħrajn il-haddiema soċjali, il-psikologi u l-psikoterapisti. Madankollu, id-disponibbiltà u l-kontinwità ta' dawn is-servizzi ta' wara l-kura jibqgħu inkonsistenti, li jenfasizza l-htieġa ta' sistema ta' aftercare iktar integrata.

9 Qabel Ġunju 2026, MSF kien magħruf bħala MSPC (Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal).

Biex jiġu indirizzati dawn l-isfidi, id-djar tal-kura rrakkomandaw li l-Gvern ikompli jirfina s-servizzi esterni, billi jtejjeb il-kollaborazzjoni fost l-aġenziji, iżid il-fondi għall-programmi tal-aftercare, u jiżviluppa servizzi ġodda mfassla għall-ħtiġijiet li qed jevolvu ta' dawk li jtilqu mill-kura. Is-suggerimenti jinkludu l-istabbiliment ta' akkomodazzjoni tranżizzjonali, ċentri ta' taħriġ vokazzjonali, u koordinaturi ddedikati għall-aftercare.

Fl-aħħar nett, l-għarfien li ngabar mill-kwestjonarju kien strumentali fit-tfassil ta' din il-Politika ta' Aftercare. Dan jenfasizza l-importanza ta' approċċ strutturat, reattiv u inklużiv li jappoġġa lit-tfal u lill-adulti żgħażaġħ fil-fażi ta' tranżizzjoni mill-kura alternattiva. L-MSF jibqa' impenjat li jinkorpora dawn is-sejbiet f'qafas ta' politika robust, li jippromwovi l-benesseri u l-integrazzjoni ta' suċċess ta' dawk li jtilqu mill-kura fis-soċjetà.

Laqgħat Bilaterali mal-Awtoritajiet Rilevanti

Sabiex jitkompla jisaħħaħ dan il-fehim, saru laqgħat bilaterali mal-awtoritajiet nazzjonali, (b'mod partikolari, l-Awtorità ta' Standards ta' Ħarsien Soċjali u l-Fondazzjoni għal Servizi ta' Ħarsien Soċjali), li ffukaw fuq l-indirizzar tal-isfidi ewlenin u fuq it-tfassil ta' qafas ta' aftercare ta' kwalità għolja li jevolvi mal-ħtiġijiet ta' dawk li jtilqu mill-kura, filwaqt li jikkonformaw mal-istandards kritiċi.

Avveniment ta' Qabel il-Konsultazzjoni mal-Partijiet Ikkonċernati Ewlenin

F'Marzu 2025, ġie organizzat avveniment ta' qabel il-konsultazzjoni mal-partijiet ikkonċernati ewlenin, li kien pjattaforma importanti għall-ġbir ta' għarfien u għat-trawwim ta' dialogu dwar il-prijoritajiet ewlenin tal-politika.

Il-laqqgħa serviet biex il-partijiet ikkonċernati jiddiskutu abbozzi u proposti inizjali għall-Politika ta' Aftercare. Il-partecipanti qasmu wkoll perspettivi dwar iż-żmien u l-istruttura tas-servizzi ta' appoġġ, l-irwoli tal-professjonisti u tal-carers, kif ukoll l-importanza tal-involvement taż-żgħażaġħ fit-tfassil ta' pjanijiet ta' tranżizzjoni tagħhom stess. Kien hemm qbil ġenerali dwar il-ħtieġa li jissaħħu s-servizzi eżistenti aktar milli l-introduzzjoni ta' sistemi kompletament ġodda, b'enfasi fuq l-iżgurar ta' kontinwità, flessibbiltà u reattività għal ħtiġijiet individwali.

Temi ewlenin kienu jinkludu l-importanza ta' kura infurmata mit-trawma, l-isfidi li jiffaċċjaw dawk li jtilqu mill-kura—b'mod partikolari f'oqsma bħall-akkomodazzjoni u s-saħħa mentali—u l-ħtieġa ta' mekkanizmi ta' appoġġ finanzjarju adattabbli. Id-diskussjoni enfasizzat ukoll il-valur ta' konsultazzjoni inklużiva u l-ħtieġa ta' servizzi mfassla appostagħal gruppi differenti, inkluż ġenituri żgħażaġħ u individwi minn barra l-Ewropa. Dan l-għarfien informa l-passi sussegwenti għall-irfinar ta' din il-politika.

Grupp Fokali Ddedikat mal-Adulti Żgħażaġh

Sussegwentement, sar grupp fokali f'Lulju 2025 ma erba' adulti li telqu mill-kura, li l-esperjenza reali tagħhom ipprovdiet informazzjoni indispensabbli fid-direzzjoni u t-tfassil tal-politika.

Il-grupp fokali ġabar flimkien żgħażaġh ta' 18-il sena u akbar li kienu telqu mill-kura alternattiva, bl-għan li jingabar għarfien dirett ta' riflessjoni dwar l-esperjenzi tagħhom u jiġu identifikati oqsma għal titjib fis-servizzi ta' aftercare. Il-partecipanti kkondidew il-vjaġġi personali tagħhom, li jenfasizzaw kemm l-appoġġ li għenhom kif ukoll l-isfidi li ffaċċjaw fil-kura u wara li telqu minnha. Is-sessjoni heġġet dialogu miftuħ u użat għodod kreattivi biex tgħin lill-partecipanti jesprimu l-ħsibijiet tagħhom dwar l-istadji ewlenin tal-esperjenza tagħhom tal-kura, inkluż id-dhul fil-kura, il-perjodu ta' tranżizzjoni u l-prospettiva tagħhom għall-futur.

Matul id-diskussjoni, il-partecipanti enfasizzaw l-importanza ta' appoġġ emozzjonali u prattiku, b'mod partikolari f'oqsma bħall-akkomodazzjoni, l-istabbiltà finanzjarja u l-ħiliet għall-ħajja. Huma esprimew xewqa kbira għal servizzi ta' aftercare aktar flessibbli u estiżi li jirrispondu għall-prontezza individwali iktar milli limiti fissi ta' età. Is-suġġerimenti għal titjib inkludew sistemi ta' appoġġ aktar konsistenti, għażliet ta' akkomodazzjoni aħjar, u mekkaniżmi finanzjarji li jnaqqsu l-piż tal-indipendenza.

Grupp Fokali Ddedikat mat-Tfal

F'nofs Awwissu 2025, sar grupp fokali ma' erba' adoloxxenti bejn l-14 u s-17-il sena li jgħixu f'kura residenzjali, biex jesplora l-esperjenza ta' l-għajxien tagħhom, il-perspettivi dwar it-tluq mill-kura, u rakkomandazzjonijiet għal appoġġ futur. Approċċ kreattiv ta' involviment ippermetta kemm riflessjoni strutturata kif ukoll diskussjoni miftuħa.

Il-livelli ta' involviment varjaw: fejn il-partecipanti iżgħar kellhom it-tendenza li jiddistakkaw ruħhom, billi jaraw li t-tluq mill-kura għadu 'l bogħod, il-partecipanti akbar fl-età involvew ruħhom b'mod attiv, u rriflettew dwar l-aspirazzjonijiet għall-edukazzjoni, l-impjieg u l-isfidi prattiċi tat-trasport u l-ġestjoni finanzjarja.

Is-sejbiet enfasizzaw il-fiduċja bħala tema rikorrenti—kemm bħala diffikultà sinifikanti kif ukoll fattur ta' appoġġ essenzjali. Ir-relazzjonijiet familjali, minkejja d-diffikultajiet, baqgħu ċentrali għat-tamiet tal-partecipanti, b'mod partikolari fir-rigward tar-riunifikazzjoni. Is-sorsi ta' appoġġ ġew identifikati fil-qraba, fl-istaff tad-djar, u fir-relazzjonijiet ta' fiduċja.

Ir-rakkomandazzjonijiet ewlenin inkludew: appoġġ finanzjarju mmirat (inkluż starter packs u għajnuna fit-tfaddil), akkomodazzjoni stabbli, aċċess għall-edukazzjoni u għall-opportunitajiet ta' xogħol, taħriġ strutturat fil-ħiliet għall-ħajja, u l-mentoragġ. Il-grupp enfasizza l-ħtieġa ta' miżuri ċari u prattiċi biex iż-żgħażaġh jingħataw għodda aħjar għal tranżizzjoni ta' suċċess lejn l-indipendenza.

Rapport dettaljat taż-żewġ Gruppi Fokali huwa meħmuż bħala l-Anness 3.

Pjattaformi Kollaborattivi

Il-Ministeru għall-Politika Soċjali u l-Familja (MSF) ipparteċipa wkoll b'mod attiv fil-pjattaformi kollaborattivi li jiġbru flimkien diversi djar residenzjali għall-kura alternattiva u għall-aftercare, kemm dawk tal-gvern u anke li mhumiex. Dan żgura li firxa diversa ta' perspettivi u għarfien espert ġew inkorporati fl-iżvilupp tal-politika. Dan l-approċċ kollaborattiv ippromwova l-iskambju tal-aħjar prattiki u ta' ideat innovattivi, bl-għan li titjieb il-kwalità tal-appoġġ ta' aftercare.

02

Kuntest

lx-xenarju attwali għat-tfal fil-kura alternattiva jippreżenta diversi sfidi li jridu jiġu indirizzati, biex jiġu żgurati d-drittijiet u l-benesseri tagħhom¹⁰. Dawn l-isfidi jinkludu instabbiltà u kriżijiet fil-kollokamenti (it-tqegħid ta' tifel jew tifla f'ambjent ta' kura alternattiva), aċċess limitat għal servizzi ta' appoġġ imfassla apposta, u diffikultajiet biex jinżammu konnessjonijiet mal-familji bijoloġiċi jew il-komunitajiet tagħhom¹¹. Filwaqt li l-isfond u l-esperjenza ta' kull minuri tal-istabbiltà familjali huma uniċi, it-tfal kollha fil-kura jikkondividu ħtiġijiet u drittijiet essenzjali għal ambjent protettiv li jappoġġa l-iżvilupp emozzjonali, l-edukazzjoni u l-benesseri ġenerali tagħhom¹².

10 OECD (2022), *Assisting Care Leavers: Time for Action*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/1939a9ec-en>.

11 UNICEF. *Children in Alternative Care*. Disponibbli hawn: <https://www.unicef.org/protection/children-in-alternative-care>

12 Childhood Experiences of Alternative Care and Callousness/Unemotionality: A Systematic Scoping Review and Conceptual Model. *Clinical Child and Family Psychology Review*. 2023. Disponibbli hawn: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10567-023-00445-4>

2.1 | Id-Dimensjoni Internazzjonali

Il-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tat-Tfal (UNCRC) tafferma li t-tfal miċħudin mill-ambjent familjali tagħhom, sew jekk b'mod temporanju sew jekk permanenti, huma intitolati għal protezzjoni u għajjnuna speċjali mill-Istat¹³. B'konformità ma' dan, il-Linji Gwida tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Kura Alternattiva tat-Tfal¹⁴ jipprovdu rakkomandazzjonijiet essenzjali għas-servizzi ta' aftercare, b'enfasi fuq il-konsulenza, il-mentoraġġ, it-taħriġ fil-hiliet għall-ħajja, u l-għajjnuna bl-edukazzjoni, l-impjeg u l-akkomodazzjoni. Dawn il-linji gwida jenfasizzaw il-fatt li l-aftercare hija essenzjali għat-trawwim ta' tranżizzjoni ta' suċċess lejn l-indipendenza, b'mod partikolari għat-tfal li esperjenzaw avversità fil-kura. Huwa essenzjali li jiġi żgurat li dawk li jtilqu mill-kura jkomplu jkollhom aċċess għal dawn is-servizzi kritiċi biex jiġu rrispettati d-drittijiet tagħhom għal ħajja awtonoma u sodisfaċenti.

Biex jitjiebu l-eżiti, l-implimentazzjoni tal-programmi ta' aftercare għandha tintegra approċċ olistiku, li jindirizza l-ħtiġijiet emozzjonali, soċjali u prattiċi¹⁵. Il-kollaborazzjoni mal-partijiet ikkonċernati tal-komunità, il-monitoraġġ kontinwu, u l-feedback minn dawk stess li telqu mill-kura, huma kruċjali għat-tfassil ta' sistemi ta' appoġġ li jadattaw għall-isfidi u l-aspirazzjonijiet tagħhom li qed jevolvu¹⁶. Dan jiżgura li t-tranżizzjoni tagħhom lejn il-ħajja adulta ma tkunx biss bla xkiel, iżda wkoll tagħtiom is-setgħa li jikkontribwixxu b'mod pożittiv għas-soċjetà¹⁷. Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tal-Ewropa Rec (2005)5¹⁸ tissottolinja d-drittijiet tat-tfal fil-kura residenzjali, billi tenfasizza l-ħtieġa li tingħata kura li tagħti prijorità lid-dinjità, l-iżvilupp u l-benesseri tagħhom. Din issaħħaħ ukoll l-impenn internazzjonali li jiġu ssalvagwardjati ż-żgħażaġh f'sitwazzjonijiet vulnerabbli, billi jiġu stabbiliti standards li jippromwovv approċċ għall-kura li jiffoka fuq it-tfal.

Ir-rakkomandazzjoni tissottolinja wkoll prinċipji ewlenin, inkluż l-iżgurar li l-kura istituzzjonali tintuża biss bħala miżura tal-aħħar istanza u li t-tfal jirċievu l-kura f'ambjent bħal tal-familja kull fejn possibbli. Din tippromwovi wkoll il-partecipazzjoni tat-tfal f'deċiżjonijiet li jaffettwaw il-ħajja tagħhom, l-aċċess għall-edukazzjoni u l-kura tas-saħħa, u tippromwovi wkoll il-monitoraġġ regolari ta' ambjenti residenzjali sabiex it-tfal jiġu protetti mit-traskuraġni jew l-abbuż.

Barra minn hekk, din tissottolinja l-importanza li t-tfal jithejjew għat-tranżizzjoni tagħhom mill-kura residenzjali. Dan jinvolvi l-ħolqien ta' programmi ta' aftercare robusti li jiffukaw fuq l-appoġġ emozzjonali, edukazzjonali u prattiku biex jgħin liż-żgħażaġh jiżviluppaw l-indipendenza u jintegraw fis-soċjetà b'suċċess. Billi tallinja ruhha ma' oqfsa internazzjonali, bħal-Linji Gwida tan-NU għall-Kura Alternattiva tat-Tfal¹⁹, Rec (2005)5 isservi bħala pedament għall-politiki nazzjonali li għandhom l-għan li jissalvagwardjaw id-drittijiet u l-futur tat-tfal fil-kura alternattiva.

13 Il-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tat-Tfal – Artikolu 20. Aċċessa hawn: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>

14 Nazzjonijiet Uniti. Linji Gwida għall-Kura Alternattiva tat-Tfal. Assemblea Ġenerali tan-NU, 2009. Disponibbli hawn: <https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/5416.pdf/>

15 OECD (2022), *Assisting Care Leavers: Time for Action*, OECD Publishing, Pariġi, <https://doi.org/10.1787/1939a9ec-en>.

16 Häggman-Laitila, A., Salokellilä, P., & Karki, S. (2020). Integrative review of the evaluation of additional support programs for care leavers making the transition to adulthood. *Journal of pediatric nursing*, 54, 63–77.

17 Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tat-Tfal – Artikolu 20. Aċċessa hawn: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>

18 Kunsill tal-Ewropa. (2005). Rakkomandazzjoni Rec(2005)5 dwar id-drittijiet tat-tfal li jgħixu f'istituzzjonijiet residenzjali. Disponibbli hawn: <https://archive.crin.org/en/library/legal-database/council-europe-recommendation-rec20055-rights-children-living-residential.html>

19 Nazzjonijiet Uniti. Linji Gwida għall-Kura Alternattiva tat-Tfal. Assemblea Ġenerali tan-NU, 2009. Disponibbli hawn: <https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/5416.pdf/>

2.2 | Kuntest Nazzjonali

2.2.1 – Qafas Legali li Jirregola l-Aftercare f'Malta

F'Malta, il-Gvern jipprovdi akkomodazzjoni alternattiva għat-tfal fil-bżonn, permezz ta' djar komunitarji residenzjali u familji tal-foster care. L-Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Harsien Alternattiv) tal-2020 huwa l-qafas leġislattiv ewlieni li jirrifletti l-impenn tal-Istat li jiżgura li t-tfal kollha, b'mod partikolari dawk fil-kura alternattiva, jiġu ssalvagwardjati minn kwalunkwe forma ta' abbuż, traskuraġni jew sfruttament²⁰. Din il-leġislazzjoni tiżgura wkoll li d-drittijiet ta' kull minuri jiġu rrispettati, u jirrievidu l-kura u l-protezzjoni meħtieġa biex jikbru f'adulti reżiljenti, produttivi u li jkissbu suċċess.

L-emenda tal-Att tal-2020 dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Harsien Alternattiv) fl-2023 tirrifletti bidla sinifikanti fis-sistema ta' appoġġ ta' Malta għall-adulti żgħażaġh f'fażi ta' tranżizzjoni mill-kura alternattiva. Din l-emenda tippermetti lill-individwi jkomplu għixu fir-residenza tal-kura alternattiva tagħhom sal-età ta' 21 sena²¹, sakemm dawn kienu fl-istess residenza għal mill-inqas sentejn qabel ma jsiru adulti. Dan l-approċċ għandu l-għan li jnaqqas id-distakk bejn it-tfulija u l-ħajja adulta, u jirrikonoxxi l-fatt li ħafna żgħażaġh jistgħu ma jkunux lesti jiffaċċjaw ir-responsabbiltajiet tal-adulti meta jagħlqu t-18-il sena²².

Filwaqt li dan il-qafas leġislattiv joffri protezzjoni u appoġġ essenzjali, l-isfidi assoċjati mat-tranżizzjoni mill-kura għall-għajxien indipendenti jibqgħu sinifikanti. L-irtirar f'daqqa tal-appoġġ preċedenti fi stadju kritiku tal-iżvilupp, jista' jhalli lill dawn l-adulti żgħażaġh vulnerabbli li jispiċċaw mingħajr dar, mingħajr xogħol u f'inkwiet emozzjonali, u l-perkors tagħhom lejn ħajja adulta indipendenti jsir ferm aktar diffiċli u ta' sfida meta mqabbel mal-pari tagħhom²³.

20 L-Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Harsien Alternattiv), Kapitolu 602 tal-Liġijiet ta' Malta, mghoddi fis-26 ta' Lulju, disponibbli fuq: <https://legislation.mt/eli/cap/602/20240726/mlt>.

21 L-Att Nru XI tal-2023, Att sabiex jemenda l-Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Harsien Alternattiv), Kap. 602. Aċċessibbli hawn: <https://legislation.mt/eli/act/2023/11/mlt>

22 Atkinson, C., & Hyde, R. (2019). Care leavers' views about transition: a literature review. *Journal of Children's Services*, 14(1), 42–58.

23 Starr, M., Cordier, R., Pakpahan, E., Robinson, M., Speyer, R., & Chung, D. (2024). Understanding how young people transitioning from out-of-home care acquire and develop independent living skills and knowledge: A systematic review of longitudinal studies. *PloS one*, 19(6), e0304965. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0304965>

2.2.2 – Rwol tal-Fondazzjoni għas-Servizzi tal-Ħarsien Soċjali

It-tfal fil-kura alternattiva huma ssorveljati mil-Looked After Children Service (LAC) fi ħdan il-Fondazzjoni għas-Servizzi tal-Ħarsien Soċjali (FSWS) biex jiġi żgurat li dawn jirċievu l-kura u l-attenzjoni meħtieġa mill-kollokamenti fil-foster care, fid-djar tal-kura residenzjali jew fid-djar tal-kura komunitarji. Dawn jingħataw appoġġ ukoll minn servizzi oħra fi ħdan l-FSWS, bħall-Youth in Focus, il-Programmi ta' Jum l-Adoloxxenti u Embark for Life, u l-Proġett Opportunity Knocks²⁴. Fir-realtà, il-minuri li jgħixu fil-kura alternattiva spiss jiġu minn sfondi żvantaġġati u huma magħrufa li qegħdin f'riskju akbar għal problemi tas-saħħa meta kkumparati mal-pari tagħhom. Fl-2021, servizz ġdid ta' kura tas-saħħa għat-tfal fil-kura alternattiva ġie mwaqqaf bl-għan li jipprovi pjan mediku olistiku, li jiżgura li kulhadd ikun imlaqqam kif xieraq, ikollu kura dentali u li l-benesseri emozzjonali tat-tfal jiġu mħarsa.

Waqt li jkun fil-kura, it-tfal jiġu vvalutati fl-ewwel snin tal-esperjenza tagħhom u l-valutazzjonijiet isiru fuq bażi regolari, bl-għan li tiġi stabbilita l-fattibbiltà tar-riunifikazzjoni tat-tfal mal-familji proprji tagħhom. Meta r-riunifikazzjoni ma tkunx possibbli²⁵, jiġu mfittxija kollokamenti alternattivi biex it-tfal jingħataw ambjent sikur, protettiv u stabbli.

Għalhekk jiffassal pjan ta' kura personalizzat, maħsub biex jappoġġa lit-tfal jew liż-żgħażaġh, skont il-ħtiġijiet partikolari tagħhom. Il-pjan ta' kura wara jiġi diskuss u kkonfermat minn Bord ta' Rieżami. Kull minuri u żagħżuġh(a) għandhom id-dritt li jinstemgħu u jiġu kkonsultati fil-ħolqien tal-pjan ta' kura tagħhom, filwaqt li jiġi żgurat li leħin视角 jibqa' ċentrali fit-tiswir tal-futur tagħhom stess²⁶. Flimkien mal-kontribuzzjonijiet tat-tfal, il-kontributi mill-partijiet ikkonċernati kollha – inkluż il-ħaddiema soċjali, dawk li jindukraw, il-membri tal-familja u professjonisti oħra²⁷ – jiġu inkorporati fil-formulazzjoni ta' dan il-pjan. Il-professjonisti tal-LAC jiżguraw li l-minuri jkollhom stabbiltà fil-kollokamenti tagħhom billi jwettqu żjarat regolari, u billi jżommu kuntatt frekwenti mal-ġenituri bijoloġiċi u ma' professjonisti oħra involuti fil-każ tal-minuri. Dawn il-pjanijiet ta' kura jenfasizzaw il-qafas soċjali u legali li jiżgura s-sigurtà u l-benesseri tat-tfal u taż-żgħażaġh fil-kura alternattiva.

24 Rapport Annwali tal-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Ħarsien Soċjali tal-2023. Aċċessibbli hawn: <https://fsws.gov.mt/wp-content/uploads/2024/12/Annual-Report-2023-1.pdf>

25 Qabel ma jfittex sistemi ta' kura alternattiva, id-Direttorat għall-Ħarsien tat-Tfal jibda jespjora kollokamenti ma' membri tal-familja estiża jekk il-ġenituri, jew kwalunkwe persuna oħra li għandha awtorità ta' ġenitur, ma jkunux kapaci jjeħdu hsieb it-tfal tagħhom.

26 Glynn, N., & Mayock, P. (2018). "I've changed so much within a year": care leavers' perspectives on the aftercare planning process. *Child Care in Practice*, 25(1), 79–98. <https://doi.org/10.1080/13575279.2018.1521378>

27 OECD (2022), *Assisting Care Leavers: Time for Action*, OECD Publishing, Parigi, <https://doi.org/10.1787/1939a9ec-en>.

X'inhū Pjan ta' Kura?

Il-Pjanijiet ta' Kura jikkonsistu minn għanijiet speċifiċi stabbiliti biex dawn jinkisbu f'perjodu ta' żmien realistiku. Dawn l-għanijiet jipprovdu gwida ċara lill-partijiet ikkonċernati u lill-utenti tas-servizz kollha, u jenfasizzaw il-kompiti li jridu jitwettqu u jassenjaw responsabbiltajiet għall-implimentazzjoni tagħhom.

L-elementi ewlenin tal-ippjanar effettiv tal-kura jinkludu: stadji importanti tal-iżvilupp, ħtiġijiet relatati mas-saħħa, objettivi akkademiċi, miżuri ta' sigurtà, kuntatt familjali/tan-network ta' appoġġ, u l-iżvilupp ta' ħiliet intrapersonali u interpersonali, fost fatturi oħrajn. Importanti ngħidu li l-ippjanar tal-kura huwa proċess dinamiku li jevolvi, u li jrid jadatta għall-ħtiġijiet u ċ-ċirkostanzi tat-tfal jew taż-żgħażaġħ.

Aspett fundamentali tal-ippjanar tal-kura huwa li jiżgura li l-proċess jiġi żviluppat b'mod kollaborattiv mal-minuri jew maż-żagħżuġħ(a). Il-pjanijiet tal-kura jridu jirriflettu x-xewqat, is-sentimenti u l-fehmiet tagħhom, u jagħtuhom is-setgħa li jipparteċipaw b'mod attiv fid-deċiżjonijiet li jaffettwaw il-ħajja tagħhom²⁸.

Sabiex tinżamm il-kunfidenzjalità, ċerti aspetti tal-pjan tal-kura mhux dejjem jistgħu jiġu kondiviżi mal-persunal tal-appoġġ li jaħdem fid-djar residenzjali. Madankollu, il-manigment tad-dar għandu dejjem ikun kompletament konxju tal-aspetti kollha tal-pjan tal-kura sabiex jiżgura sorveljanza u teħid ta' deċiżjonijiet xierqa. Filwaqt li l-persunal tal-appoġġ jista' ma jkollux aċċess shiħ għall-istorja u l-pjan tal-kura ddettaljat tal-minuri jew taż-żagħżuġħ(a), madankollu għandu jingħata pjan bażiku li jissottolinja l-gwida essenzjali li trid tiġi segwita fil-kura u l-appoġġ ta' kuljum.

Dawn il-pjanijiet min-naħa tagħhom jiġu rieżaminati perjodikament biex jiġi żgurat li dawn ikomplu jirriflettu l-aħjar interessi tal-minuri jew taż-żagħżuġħ(a) huma u jikbru u jiżviluppaw. Il-pjanijiet tal-kura jqisu wkoll perkorsi bħar-riunifikazzjoni mal-familji bijoloġiċi, il-ksib tal-permanenza, it-tħejjija għall-adozzjoni u l-provvista ta' appoġġ ta' wara l-kura.

28 Glynn, N., & Mayock, P. (2018). "I've changed so much within a year": care leavers' perspectives on the aftercare planning process. *Child Care in Practice*, 25(1), 79–98. <https://doi.org/10.1080/13575279.2018.1521378>

2.2.3 – Kollokamenti

L-ambjent fejn jitrabba' minuri matul iż-żmien tiegħu fil-kura alternattiva għandu rwol kruċjali fit-tiswir tal-esperjenza u l-iżvilupp tiegħu²⁹. Hemm tliet kategoriji ewlenin ta' kollokamenti: il-foster care, il-kura f'dar residenzjali u l-kura f'dar komunitarja. Kull wieħed minn dawn il-kollokamenti joffri livelli diversi ta' appoġġ u kura. Hawn minn dawn il-kollokamenti għandhom liċenzja mill-Awtorità ta' Standards ta' Harsien Soċjali (SCSA) sabiex jiżguraw li jiġu ssodisfati l-istandards tal-kwalità. Id-Direttorat tal-Kura Alternattiva fi hdan l-FSWS jimpenja ruħu biex jiżgura li t-tfal taħt l-età ta' tliet snin kemm jista' jkun ma jitqiegħdux f'kura residenzjali. Għal dawn it-tfal, l-LAC jipprova jsib arranġamenti familjali alternattivi, primarjament il-foster care³⁰. Barra minn hekk, il-każijiet tat-tfal taħt il-ħames snin li jitqiegħdu fil-kura residenzjali, jiġu rieżaminati kull xahar, bl-għan li t-tfal jitneħħew mill-kura residenzjali qabel ma jikbru.

It-tul ta' żmien tal-kollokament ta' minuri jista' jkun qasir jew twil. Il-kollokamenti għal żmien qasir huma soluzzjoni temporanja sakemm isir pjan permanenti, filwaqt li l-kollokamenti fit-tul joffru stabbiltà sakemm il-minuri jsir adult, jew jerġa' jingħaqad mal-familja bijoloġika tiegħu. Filwaqt li l-bidliet fil-kollokamenti huma ġeneralment limitati biex jitnaqqas it-tfixkil, jistgħu jkun neċessarji jekk jevolvu l-ħtiġijiet ta' minuri, u jsiru biex jinżammu l-aħjar interessi tal-minuri fil-qalba ta' kull deċiżjoni³¹.

Servizzi tal-Foster Care

Il-foster care huwa msejjes fuq il-prinċipji li jingħataw imħabba, stabbiltà u appoġġ lit-tfal żgħar fil-bżonn, li jiġu offruti ambjent protettiv, fejn jistgħu jhossuhom sikuri u jirnexxu. Meta jiġi ddeterminat li l-foster care huwa fl-aħjar interessi tal-minuri, jibda l-proċess ta' tqabbil mal-foster carers. Il-Bord ta' Tqabbil fi hdan id-Direttorat tal-Kura Alternattiva jissorvelja dan il-proċess, u jaħdem biex jidentifika l-aktar kollokament xieraq, billi jikkonsulta mal-professjonisti involuti fil-kura tat-tfal biex jifhmu l-ħtiġijiet tagħhom³². Ladarba jkun hemm qbil dwar tqabbil u l-foster carers jagħzlu li jipproċedu, jiġi żviluppat pjan ta' tranżizzjoni biex jiġi żgurat li l-minuri jagħgħusta mingħajr xkiel. Dan il-pjan huwa mfassal biex jindirizza kemm l-aspetti emozzjonali kif ukoll prattici tal-integrazzjoni tal-minuri fid-dar il-ġdida tagħhom, u jgħin hom iħossuhom appoġġati u apprezzati.

29 Almas AN, Papp LJ, Woodbury MR, Nelson CA, Zeanah CH, Fox NA. The Impact of Caregiving Disruptions of Previously Institutionalized Children on Multiple Outcomes in Late Childhood. *Child Dev.* 2020 Jan;91(1):96-109. doi: 10.1111/cdev.13169. Epub 2018 Ott 8. PMID: 30295918; PMCID: PMC7197095.

30 Foundation for Social Welfare Services Strategic Objectives 2021-2031. Disponibbli hawn: <https://fsws.gov.mt/wp-content/uploads/2024/12/PDF-Strategy-Final-Documents.pdf>

31 Alternative Care Policy 2024, Direttorat tal-Kura Alternattiva, Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Harsien Soċjali.

32 Ibid.

Kura fi Djar Residenzjali

Kura fi djar residenzjali tirreferi għal kura strutturata u fi grupp li tigi pprovduta 24 siegħa kuljum minn professjonisti ttrrenjati fi djar residenzjali. B'differenza għal orfanatrofji³³ kbar li storikament iffurmaw parti mis-sistemi ta' kura alternattiva, u li m'għadhomx jeżistu f'Malta, djar residenzjali kontemporanji huma iżgħar fl-iskala u ddisinjati apposta biex joffru ambjent iktar personalizzat u ta' appoġġ. Dawn id-djar joperaw permezz ta' staff interprofessjonali b'qafas ta' kura stabbilit li jassigura konsistenza, sigurtà u sapport terapewtiku. Huwa għalhekk illi dawn jipprovdu stabbiltà li hija partikolarment importanti għat-tfal li jkunu esperjenzaw trauma, tfixkil u tbatija.

Bosta djar residenzjali f'Malta juru prattika eżemplari fis-sapport tagħhom lejn it-tfal fl-edukazzjoni, il-hin liberu, il-ħajja fil-komunità filwaqt li jirrievu kura u superviżjoni. Dawn id-djar huma primarjament immexxija minn entitajiet mhux governattivi li, minbarra li jipprovdu kura alternattiva, huma kruċjali fejn jidhru s-servizzi ta' aftercare. Taqsimiet dedikati ta' aftercare fi ħdan is-servizzi residenzjali jappoġġjaw liż-żgħażaġ hekk kif jagħmlu tranżizzjoni mill-kura għall-ħajja adulta indipendenti, billi jiffokaw fuq l-iżvilupp tal-ħiliet tal-ħajja, l-edukazzjoni, l-impjieg, u l-benesseri emozzjonali.

L-impenn, il-kompassjoni u l-professjonalizmu tal-carers u l-staff fi djar residenzjali huma fundamentali. Ix-xogħol tagħhom huwa strumentali biex jissalvagwardja d-drittijiet, id-dinjità u l-benesseri tat-tfal u ż-żgħażaġ f'kura alternattiva, filwaqt li jiżgura li jkunu appoġġjati, awtonomizzati u mogħtija kull opportunità li jirnexxu.

Kura f'Dar Komunitarja

Id-djar komunitarji jikkupaw pożizzjoni distinta fis-sistema tal-kura alternattiva f'Malta u mhumieks kategorizzati strettament la bħala kura residenzjali u lanqas bħala kura bbażata fuq il-familja (jiġifieri foster care). Pjuttost, huma jikkombinaw elementi ewlenin miż-żewġ mudelli. Id-djar komunitarji jikkonsistu f'djar żgħar li jinsabu f'diversi lokalitajiet madwar Malta, li ġeneralment jospitaw sa massimu ta' seba' tfal u jipprovdu ambjent li jirrifletti mill-qrib il-ħajja tal-familja. Dawn id-djar jipprovdu livelli għoljin ta' attenzjoni individwalizzata, bis-sapport ta' staff imħarreġ li jaħdem fuq bażi ta' xiftijiet. Bħal fid-djar tal-kura residenzjali, l-attenzjoni individwali mill-carers fid-djar komunitarji hija partikolarment siewja għat-trawwim ta' relazzjonijiet b'saħħithom u ta' appoġġ. L-FSWS topera prinċipalment djar fil-komunità, speċjalizzati kemm fil-kura alternattiva kif ukoll fl-aftercare. Il-kontribut tagħhom huwa ċentrali biex jipprovdu soluzzjonijiet ta' kura flessibbli u reattivi li jnaqqsu d-distakk bejn il-foster care u l-provvediment residenzjali aktar formali.

Dawn id-djar huma mfassla biex jipprovdu ambjent stabbli ta' indukrar, li joffru kemm kura relazzjonali simili għal dik tal-familja kif ukoll superviżjoni professjonali biex jintlaħqu l-bżonnijiet emozzjonali, ta' mġiba jew ta' żvilupp. L-enfasi titqiegħed fuq il-kontinwità, is-sigurtà emozzjonali, ir-rutini ta' kuljum, l-edukazzjoni u l-partecipazzjoni f'attivitajiet tal-komunità, li jippermettu lit-tfal jesperjenzaw appartenenza u normalità. Id-djar komunitarji għandhom ukoll rwol importanti fiż-żamma tal-konnessjonijiet familjari, fl-akkomodazzjoni tal-aħwa flimkien meta jkun possibbli u fl-appoġġ ta' kuntatt sostnut mal-familji bijologiċi. Id-dedikazzjoni, l-għarfien espert u l-empatija tal-istaff fid-djar komunitarji huma essenzjali. Ix-xogħol tagħhom jgħin biex jiżgura li kull tifel u tifla jkun appoġġjat, imrawwem u jista' jirnexxi.

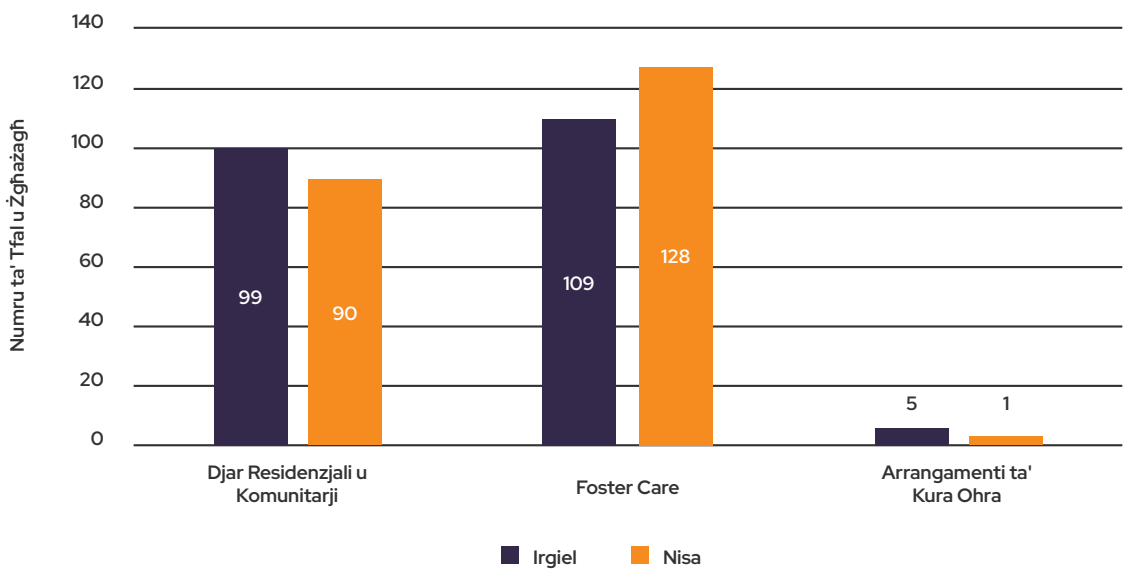
33 Faċilitajiet kbar li kienu jiehdu hsieb numru akbar ta' tfal ta' etajiet differenti.

2.2.4 - Analizi tad-Data tas-Servizzi ta' Kura Alternattiva u ta' Aftercare

Din it-taqsimha tippreżenta analizi tad-data reċenti dwar it-tfal u ż-żgħażaġh f'ambjenti ta' kura alternattiva u ta' aftercare. Id-data tkopri diversi aspetti tal-kura – min-numri globali fil-kura alternattiva għad-distribuzzjonijiet dettaljati tal-età tat-tfal fil-foster care, fil-kura residenzjali u fil-kura komunitarja, u testendi wkoll għas-servizzi ta' aftercare u projezzjonijiet tal-futur hekk kif dawn iż-żgħażaġh isiru adulti. Kull graff (Illustrazzjonijiet 1–7)³⁴ toffri perspettiva differenti, u flimkien jibnu stampa komprensiva tal-istat attwali u tax-xejriet antiċipati fil-kura alternattiva, għall-ippjanar tal-aftercare.

Id-data fl-ewwel tliet illustrazzjonijiet ta' hawn taħt (Illustrazzjonijiet1–3) tippreżenta stampa komprensiva tat-tfal u ż-żgħażaġh f'diversi ambjenti ta' kura alternattiva. Madankollu, il-punt fokali għall-iżvilupp ta' din il-politika ta' aftercare huwa l-fehim tal-htigijiet ta' dawk li qed jitolqu mill-kura. Għalhekk, id-data mill-Illustrazzjonijiet 4 sa 7 infurmat direttament l-iżvilupp ta' din il-politika u l-miżuri sussegwenti relatati mal-aftercare.

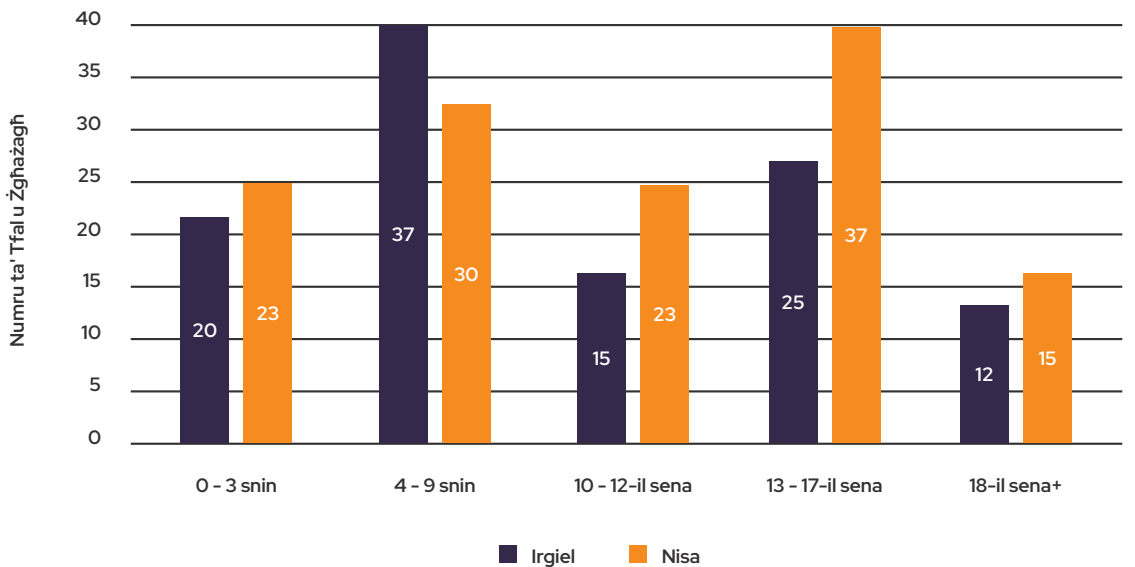
Illustrazzjoni 1: Numru ta' Tfal u Żgħażaġh fil-Kura Alternattiva, skont it-Tip ta' Kura, Frar 2025

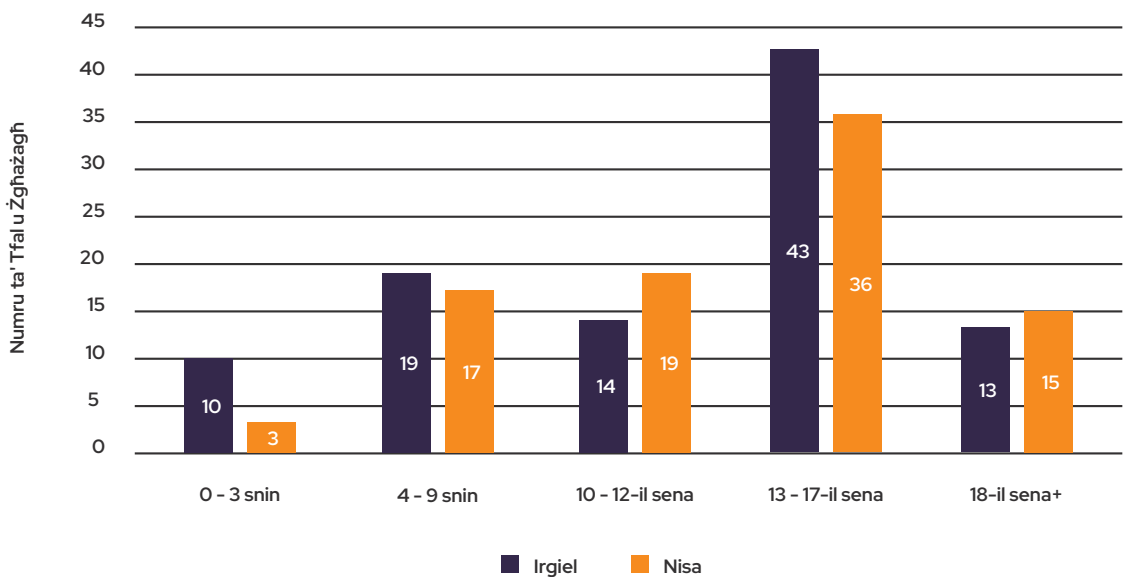
Nota: Arrangamenti ta' Kura Ohra jinkludu Caritas – Tal-Ibwar, Correctional – Forensic Ward MCH, Correctional –YOURS, YMCA Dar Nikki Cassar, u l-Young People's Unit.

34 Sors: Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Harsien Soċjali, Frar 2025, Personal Communications.

Illustrazzjoni 2: Numru ta' Tfal u Żgħażaġh fil-Foster Care, skont il-Grupp ta' Età, Frar 2025

Illustrazzjoni 3: Numru ta' Tfal u Żgħażaġh fi Djar tal-Kura Residenzjali u Komunitarji, skont il-Grupp ta' Età, Frar 2025

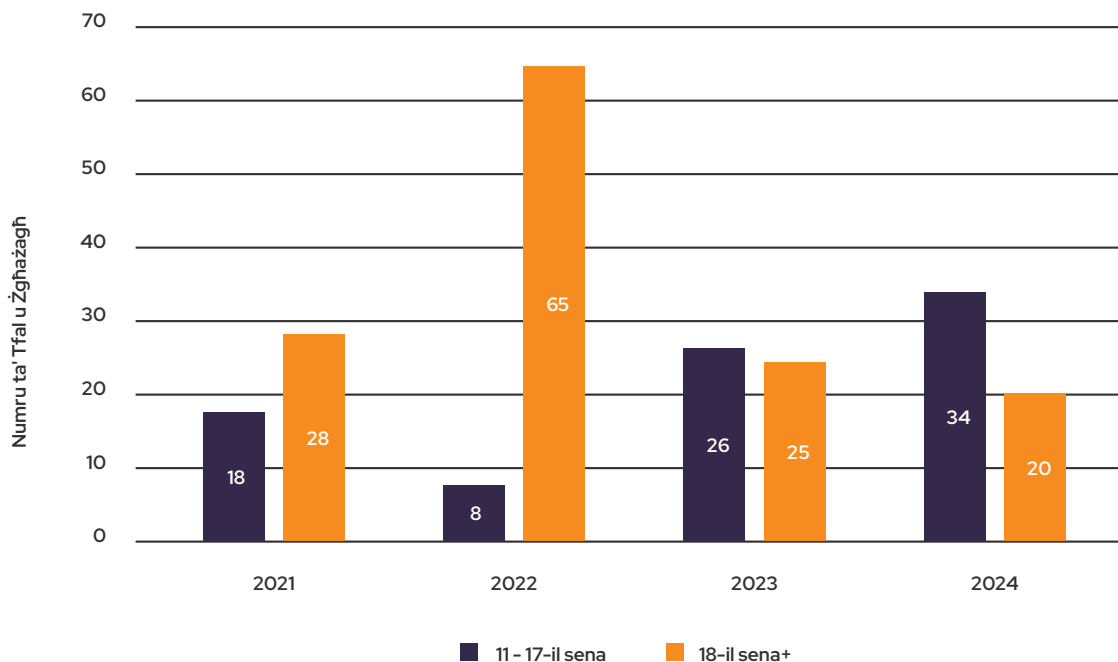
L-Illustrazzjoni 4 hawn taht turi l-għadd ta' żgħażaġh ta' 18-il sena u aktar, li kienu għadhom qed jgħixu fil-kura alternattiva fl-2023 u l-2024. Il-graff tindika l-għadd ta' żgħażaġh li kienu għadhom qed jgħixu mal-familji tal-foster care tagħhom u għadd daqsxejn akbar ta' żgħażaġh li kienu għadhom qed jgħixu fi djar tal-kura residenzjali u komunitarji. Meta din id-data tiġi mqabbla mad-data ppreżentata fl-Illustrazzjonijiet 5 u 6 ta' hawn taht, din turi li ż-żgħażaġh tal-età li jtilqu mill-kura (18-il sena 'l fuq) qed jgħixu l-aktar fi djar tal-kura residenzjali u komunitarji filwaqt li jirċievu servizzi ta' aftercare u li r-residenzi speċjalizzati fl-aftercare għadhom qed jiġu żviluppati u/jew għandhom numru baxx ta' dħul għal appoġġ aktar iffukat.

Illustrazzjoni 4: Żgħażaġh ta' 18-il Sena 'l Fuq fil-Kura Alternattiva skont it-Tip ta' Kura, 2023-2024

Is-serje ta' żmien fid-data tal-Illustrazzjoni 5 turi xejriet fl-għadd ta' tfal u żgħażaġh li rċew servizzi ta' aftercare bejn l-2021 u l-2024. Id-data diżaggregata tal-ġeneru kienet disponibbli għas-sena 2024, fejn 11-il żagħżuġh u 23 żagħżuġha bejn il-11 u s-17-il sena rċew servizzi ta' aftercare, filwaqt li 12-il raġel u 8 nisa ta' 18-il sena 'l fuq irċew servizzi ta' aftercare. It-tfal li jirċievu servizzi ta' aftercare jinsabu fil-kura alternattiva u qed jiġu appoġġati biex jiżviluppaw il-ħiliet u n-networks ta' appoġġ tagħhom għat-tranzizzjoni tagħhom lejn il-ħajja adulta. Bl-istess mod, żgħażaġh li qed jirċievu servizzi ta' aftercare tirreferi għal żgħażaġh li għadhom jgħixu fil-foster care, f'kura f'dar residenzjali jew komunitarja, residenza ta' aftercare, jew independentement fil-komunità. Xejra 'l fuq fl-involvement tal-aftercare tindika rikonoxximent dejjem akbar tal-importanza tagħha. Dan il-momentum għandu jissaħħaħ aktar billi tiġi estiża d-disponibbiltà tas-servizz, titjeb il-kwalità u jiġi żgurat li l-politika u l-programmi jkunu reattivi għall-bidliet fil-ħtiġijiet.

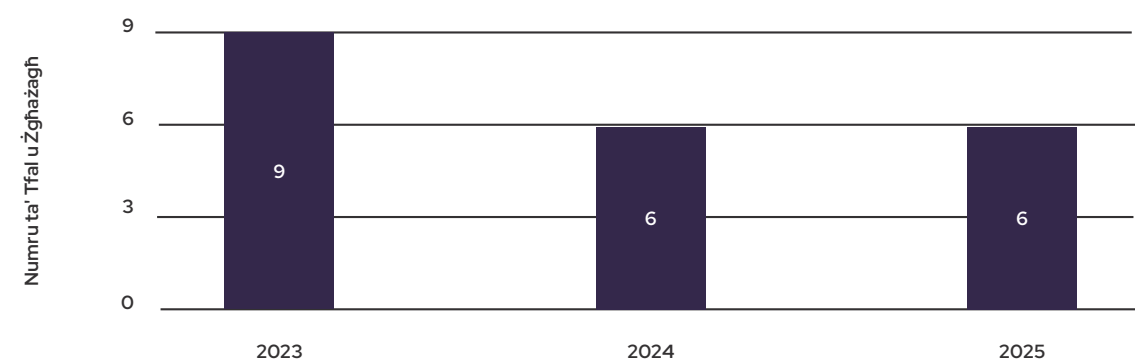
Illustrazzjoni 5: Numru ta' Tfal u Żgħażaġh li qed Jirċievu Servizzi ta' Aftercare, skont il-Grupp ta' Età, 2021-2024

Id-data fl-Illustrazzjoni 6 dwar l-għadd ta' żgħażaġh bejn id-19 u t-23 sena li jgħixu fir-residenzi tal-aftercare 2023, 2024 u 2025, jixhtu dawl fuq l-istabbiltà tal-akkomodazzjoni u l-appoġġ ta' aftercare ffukat matul fazi kritika ta' tranżizzjoni. Madankollu, kif indikat fl-Illustrazzjoni 4, aktar żgħażaġh tal-età li jtitlqu mill-kura jibqgħu jgħixu fi djar tal-kura residenzjali u komunitarji waqt li jirċievu servizzi ta' aftercare.

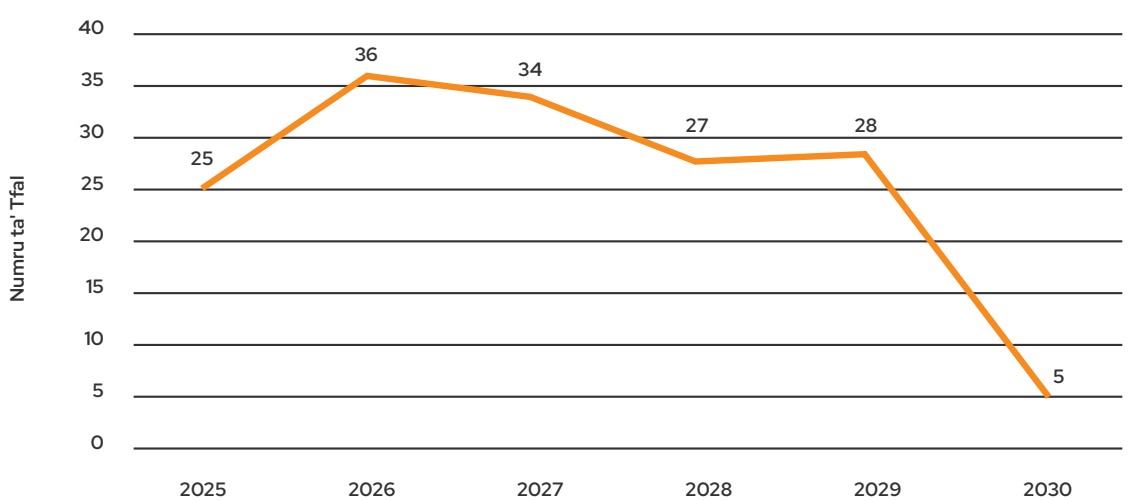
Barra minn hekk, kien hemm 9 tfal u adulti żgħażaġh ta' 17 sa 22 sena fil-lista ta' stennija għas-servizzi ta' aftercare residenzjali. L-eżistenza ta' lista ta' stennija tissuġġerixxi li s-servizzi attwali ta' aftercare residenzjali jistgħu ma jkunux biżżejjed biex jissodisfaw il-htigijiet taż-żgħażaġh fi tranżizzjoni. Dan jenfasizza l-htieġa li tiġi estiża l-kapaċità ta' aftercare residenzjali, jitjieb l-ippjanar tat-tranżizzjoni u jiġu żgurati kollokamenti fil-ħin għal dawk li daqt se jsiru adulti.

Illustrazzjoni 6: Numru ta' Żgħażaġh li Jgħixu f'Residenzi ta' Aftercare (19 sa 23 sena), 2023-2025³⁵

Il-projezzjonijiet għan-numru ta' tfal li se jsiru adulti fis-sitt snin li ġejjin, ipprezentati fl-Illustrazzjoni 7, jipprovdu perspettiva li tħares 'il quddiem tad-domanda futura għal servizzi ta' aftercare. Din id-data dwar in-numru ta' żgħażaġh li huma eliġibbli għall-appoġġ ta' aftercare hija meħtieġa għal pjanar proattiv li jiffaċilita tranżizzjoni mingħajr xkiel lejn ħajja adulta indipendenti għal dawk kollha li jitolqu mill-kura alternattiva.

Illustrazzjoni 7: Numru ta' Tfal fil-Kura Alternattiva li se Jsiru Adulti (18-il sena) fis-6 snin li ġejjin, 2025-2030

35 2025 tirreferi għall-aħhar data disponibbli fi Frar 2025.

2.2.5 – Rwol tal-Awtorità ta' Standards ta' Harsien Soċjali

L-Awtorità ta' Standards ta' Harsien Soċjali (SCSA) għandha rwol ewlieni fir-regolazzjoni u s-sorveljanza tad-djar tal-kura, biex jiġi żgurat li t-tfal fil-kura alternattiva jirċievu appoġġ ta' kwalità għolja f'ambjent sikur u protettiv. L-awtorità hija responsabbli għal-liċenzjar u l-monitoraġġ statutorju tad-djar tal-kura msemmija qabel, u tiżgura li dawn jaderixxu ma' standards regolatorji stabbiliti u jikkonformaw mar-rekwiżiti legali ssottolinjati fil-Kapitolu 602³⁶ u l-Kapitolu 582³⁷ tal-Liġijiet ta' Malta. L-SCSA tistabbilixxi standards regolatorji, tinvestiga l-ilmenti u tiegħu l-azzjoni neċessarja biex jiġi ssalvagwardjat il-benesseri tat-tfal fil-kura.

Biex tiġi żgurata l-konformità, l-SCSA twettaq spezzjonijiet regolari tal-faċilitajiet residenzjali u tal-kura komunitarja, u ambjenti ta' kura oħra sabiex timmonitorja l-aderenza ma' standards tal-kwalità, tidentifika l-oqsma li jridu jitjiebu u tiżgura l-konformità mal-oqfsa legali. Abbażi tas-sejbiet tagħha, l-SCSA tista' tohroġ rapporti u rakkomandazzjonijiet f'bidma kollaborattiva mal-fornituri ta' servizz biex jitjiebu l-prattiki tal-kura u jiġu promossi l-aħjar interessi u l-ħtiġijiet tal-iżvilupp tat-tfal.

2.2.6 – Servizzi ta' Aftercare

Iż-żgħażaġh fi tranżizzjoni mill-kura jeħtieġu tranżizzjonijiet bla xkiel, flessibbli u ppjanati sew, imfassla għall-ħtiġijiet individwali tagħhom³⁸. Is-Servizz ta' Aftercare, li nbeda f'nofs l-2021 u offrut mid-Direttorat tal-Kura Alternattiva fi hdan l-FSWS, jipprovdi firxa komprensiva ta' interventi biex jappoġġaw liż-żgħażaġh li jinsabu attwalment fil-kura u dawk li bbenefikaw preċedentement mill-kura alternattiva. Il-proċess jibda fl-età ta' 15-il sena, u jinvolti ż-żagħżuġh(a), il-professionist ewlieni tagħhom, u partijiet ikkonċernati oħrajn. Din il-valutazzjoni kollaborattiva twassal għal kuntratt maqbul li jissottolinja r-rwoli tal-professionisti kollha u jistabbilixxi perkors ċar 'il quddiem³⁹.

L-istabbiltà hija kruċjali matul din it-tranżizzjoni. Fil-fatt, iż-żgħażaġh, li ġew ivvalutati mill-professionisti bħala li jibbenefikaw minn kollokamenti fl-aftercare, għandhom l-għażla li jibqgħu fl-istess kollokamenti tagħhom wara li jagħlqu t-18-il sena jew ikollhom aċċess għal akkomodazzjonijiet alternattivi sikuri. Is-Servizz ta' Aftercare joffri opportunitajiet ta' għajxien semiindipendenti għaž-żgħażaġh mit-18 sal-21 sena, li jippermettulhom li jiżviluppaw gradwalment ħiliet għall-ħajja u r-responsabbiltà f'ambjent ta' appoġġ. Biex jikkwalifikaw, iż-żgħażaġh jeħtieġ li jiġu rreġistrati fl-edukazzjoni jew ikollhom impjieg full-time. Barra minn hekk, id-Direttorat jimpenja ruħu li jżomm lill-aħwa flimkien, speċjalment f'każijiet fejn wieħed mill-aħwa jilhaq l-età ta' maturità. Is-servizz jiżgura wkoll appoġġ professjonali kontinwu, inkluż l-aċċess għall-edukazzjoni, it-taħriġ, l-impjieg, il-kura tas-saħħa, is-servizzi soċjali, u l-għajjnuna legali. Barra minn hekk, l-Awtorità ta' Standards ta' Harsien Soċjali (SCSA) tinsab fil-proċess li tiżviluppa Standards Regolatorji komprensivi biex jappoġġaw aktar dawn is-servizzi ta' aftercare.

36 Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Harsien Alternattiv), Kapitolu 602 tal-Liġijiet ta' Malta. Disponibbli hawn: <https://legislation.mt/eli/cap/602/mlt>.

37 Att dwar l-Awtorità ta' Standards ta' Harsien Soċjali, Kapitolu 582 tal-Liġijiet ta' Malta. Disponibbli hawn: <https://legislation.mt/eli/cap/582/mlt/pdf>

38 O'Donnell, R., Hatzikiriakidis, K., Mendes, P., Savaglio, M., Green, R., Kerridge, G., ... Skouteris, H. (2020). The impact of transition interventions for young people leaving care: a review of the Australian evidence. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 1076–1088. <https://doi.org/10.1080/02673843.2020.1842216>

39 Rapport Annwali tal-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Harsien Soċjali tal-2023. Aċċessibbli hawn: <https://fsws.gov.mt/wp-content/uploads/2024/12/Annual-Report-2023-1.pdf>

2.2.7 – Għarfien Ewleni u Sfidi Identifikati

Din it-taqsimha tissottolinja sfidi ewlenin fil-proċess ta' aftercare għaż-żgħażaġh fi tranżizzjoni mill-kura alternattiva f'Malta. Dawn l-isfidi ġew identifikati mid-data miġbura permezz tal-kwestjonarju distribwit lid-djar tal-kura alternattiva⁴⁰ u għarfien miġbur mill-pjattaformi ta' laqgħa kollaborattiva. Dan jenfasizza l-oqsma fejn jenħtieġ titjib biex jiġu appoġġati aħjar dawk li jtilqu mill-kura u l-professionisti li jaħdmu magħhom.

Politiki ta' Aftercare Mhux Standardizzati

B'mod lokali, l-aftercare għaż-żgħażaġh fi tranżizzjoni mill-kura alternattiva hija ġestita permezz ta' politiki żviluppati individwalment minn kull dar tal-kura alternattiva, bil-gwida tal-Pjan tal-Kura pprovdut mid-Direttorat tal-Kura Alternattiva fi hdan l-FSWS. Dawn il-politiki ta' aftercare, għalkemm mhux formalment standardizzati, huma bbażati jew fuq prattiki bbażati fuq l-evidenza jew għarfien miksub minn esperjenza fit-tul fil-kura taż-żgħażaġh. Minkejja xi varjazzjoni, id-djar tal-kura alternattiva ġeneralment jirrispettaw il-prinċipji ewlenin, inkluża l-importanza ta' tranżizzjoni pplanata u personalizzata, li tipprovi appoġġ u gwida kontinwi matul il-perjodu ta' tranżizzjoni, u jippromwovu r-riintegrazzjoni fil-familja fejn fattibbli.

Appoġġ Imsaħħaħ għal Dawk li Jitilqu mill-Kura

L-analiżi mwettqa mill-Ministeru għall-Politika Soċjali u l-Familja, f'kollaborazzjoni mal-partijiet ikkonċernati ewlenin, tenfasizza li filwaqt li sforzi kontinwi holqu pedament b'saħħtu għall-aftercare, hemm bżonn li jiġu indirizzati l-isfidi ewlenin b'mod olistiku u fuq livell nazzjonali. Id-data miġbura mid-djar tal-kura alternattiva tenfasizza oqsma kondiviżi ta' ħtieġa mtejbja għal dawk li jtilqu mill-kura, b'mod partikolari fir-rigward tas-soluzzjonijiet ta' akkomodazzjoni, appoġġ finanzjarju, servizzi ta' konsulenza, u perkorsi għall-impjeg u l-edukazzjoni avvanzata.

Ġestjoni ta' Informazzjoni Sensittiva fil-Kura

Kif issottolinjat qabel, kull minuri fil-kura alternattiva għandu pjan ta' kura personalizzat b'għanijiet speċifiċi u marbutin maż-żmien, li jinżamm u jiġi aġġornat mill-haddiema soċjali tal-FSWS. Biex jikkumplementaw dan il-pjan ta' kura, hafna residenzi jiżviluppaw il-pjanijiet ta' kura tagħhom speċifiċi għar-resident imfassla għall-ħtiġijiet ta' kuljum tal-minuri u li jiġu rieżaminati b'mod regolari. Filwaqt li dan l-approċċ doppju jiżgura kura komprensiva, jirriżultaw sfidi fis-simplifikazzjoni tal-komunikazzjoni matul it-trasferimenti, u xi drabi l-haddiema tal-kura/l-appoġġ jibqgħu mingħajr tagħrif essenzjali dwar il-minuri, billi tali informazzjoni tipikament tinżamm kunfidenzjali mill-haddiem soċjali tal-FSWS. Għalkemm il-kunfidenzjalità hija kruċjali, il-kondivizjoni tad-dettalji ewlenin bħal triggers, ħtiġijiet tad-dieta u informazzjoni ġenerali bażika tista' ssaħħaħ b'mod sinifikanti s-sigurtà u l-benesseri kemm tat-tfal kif ukoll tal-persunal tad-dar.

40 Irreferi għall-kwestjonarju fl-Anness

Sfidi għall-Ħaddiema tal-Kura Alternattiva

Ix-xogħol imwettaq mill-ħaddiema tal-kura u tal-appoġġ fil-kura alternattiva huwa indispensabbli, u jipprovdi lit-tfal bi stabbiltà u gwida tant meħtieġa. Madankollu, il-kwalità tal-kura tista' tissaħħaħ aktar biex jiġu ssodisfati aħjar il-ħtiġijiet kumplessi ta' dawn it-tfal. Filwaqt li r-rekwiżit ta' kwalifika attwali joffri punt tal-bidu sod, jista' ma jhejjix bis-siġħ lill-ħaddiema tal-kura biex jitrattaw sitwazzjonijiet sensittivi u diffiċli li spiss jiltaqgħu magħhom. Is-settur jiffaċċja wkoll sfidi sinifikanti, inkluż nuqqas ta' persunal, piżijiet ta' xogħol kbar u nuqqas ta' taħriġ effettiv minhabba restrizzjonijiet fil-ħin u inċentivi limitati. Barra minn hekk, il-kundizzjonijiet attwali jistgħu ma jirriflettux bis-siġħ in-natura tar-rwol, li jinvolvi sigħat twal u sfidi emozzjonali u fiżiċi sinifikanti. L-indirizzar ta' dawn l-aspetti jista' jgħin biex jitjieb is-sodisfazzjon fix-xogħol u jappoġġa lill-ħaddiema tal-kura biex jipprovdu l-aħjar kura possibbli lit-tfal.

Ġestjoni ta' Mġibiet Estremi

Il-manigġers tad-djar għandhom rwol kruċjali fil-ħolqien ta' ambjenti sikuri u protettivi għat-tfal fil-kura alternattiva. Madankollu, dawn jiffaċċjaw sfidi sinifikanti meta t-tfal juru mġibiet estremi u imprevedibbli li ma jistgħux jiġu mmaniġġjati b'mod sikur mill-persunal tad-dar. Dawn is-sitwazzjonijiet jistgħu jkollhom riskji serji għall-ħaddiema tal-kura, għal residenti oħra, u għat-tfal infushom. Filwaqt li l-ħtieġa ta' taħriġ infurmat mit-trauma ġiet enfasizzata bħala qasam ewlieni għat-titjib, dan it-taħriġ waħdu jista' ma jkunx biżżejjed biex jindirizza sitwazzjonijiet ta' emerġenza b'mod effettiv. Dan jissottolinja l-ħtieġa urġenti għal riżorsi addizzjonali u appoġġ speċjalizzat biex jiġu żgurati s-sigurtà u l-benesseri ta' dawk kollha involuti.

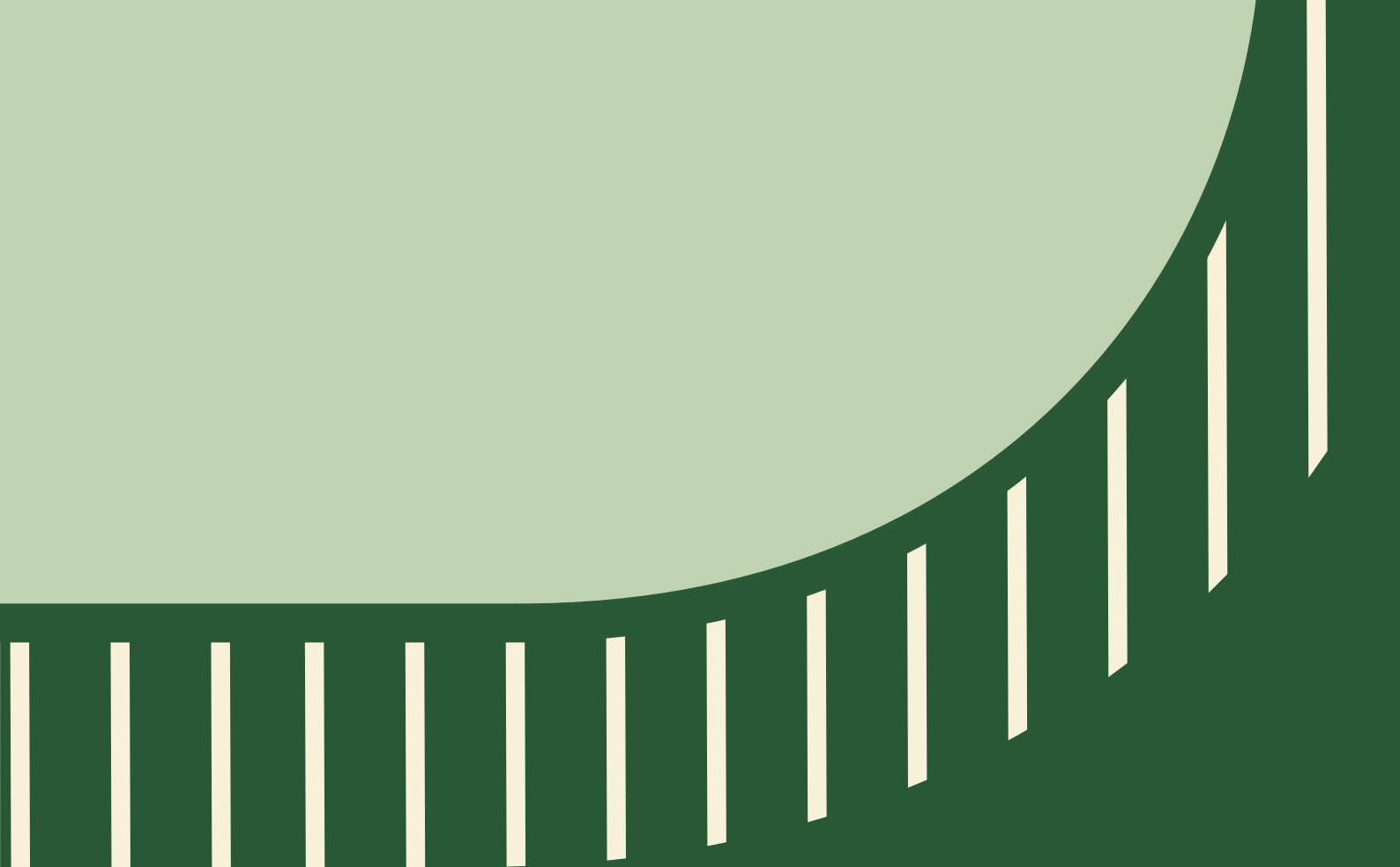
Kollaborazzjoni Transsettorjali

Fl-aħħar nett, l-isfidi li jiffaċċjaw it-tfal fil-kura alternattiva spiss jestendu fost diversi setturi. Sabiex jiġu indirizzati dawn il-kwistjonijiet trażversali, jeħtieġ kollaborazzjoni integrata mtejba fost il-partijiet ikkonċernati, idealment permezz ta' pjattaformi ta' livell għoli kkoordinati mill-awtorità rilevanti. Dawn il-pjattaformi jistgħu jiffacilitaw l-identifikazzjoni u r-risoluzzjoni ta' kwistjonijiet sistemici b'mod effiċjenti u effettiv.

03

Garanzija

tal-Aftercare

Din it-taqsimha tintroduċi prinċipji ewlenin u rakkomandazzjonijiet strateġiċi essenzjali għat-twaqqif tal-ewwel Garanzija tal-Aftercare fil-livell nazzjonali.

Il-Garanzija tal-Aftercare hija mibnija fuq il-prinċipju li ż-żgħażaġħ kollha fil-kura għandhom id-dritt li jkollhom appoġġ f'kull livell fit-tranżizzjoni tagħhom lejn il-ħajja adulta⁴¹.

L-eligibilità għall-miżuri msemmija f'dan id-dokument hija strettament limitata għal individwi li kienu taħt ordni ta' ħarsien attiv immedjatament qabel għalqu t-18-il sena.

Permezz ta' dan l-istrument, il-Gvern se jwaqqaf sistema ta' appoġġ komprensiv imtejba għall-individwi żgħażaġħ fi tranżizzjoni mill-kura għall-ħajja adulta, li tagħtihom l-aħjar opportunitajiet biex ikunu kunfidenti, pożittivi u jkollhom suċċess.

41 Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi. (2022). Assisting care leavers: Time for action. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/3e597bea-en>.

Il-Garanzija tal-Aftercare⁴² hija pakkett li tistabbilixxi linja bażi tas-servizzi ta' appoġġ essenzjali biex jiġu żgurati l-kontinwità, l-istabbiltà u l-aċċessibbiltà għall-individwi fi tranżizzjoni minn kura strutturata għall-għajxien indipendenti. Il-Garanzija tal-Aftercare tiffoka fuq:

- Ippjanar u Thejijja tal-Aftercare
- Garanzija ta' Edukazzjoni jew Impjieg
- Appoġġ Kontinwu tas-Saħħa
- Appoġġ Finanzjarju permezz ta' Allowance tal-Aftercare
- Akkomodazzjoni Appoġġata u Għajxien Indipendenti
- Appoġġ għar-Rabtiet Familjali
- Qafas Abilitanti

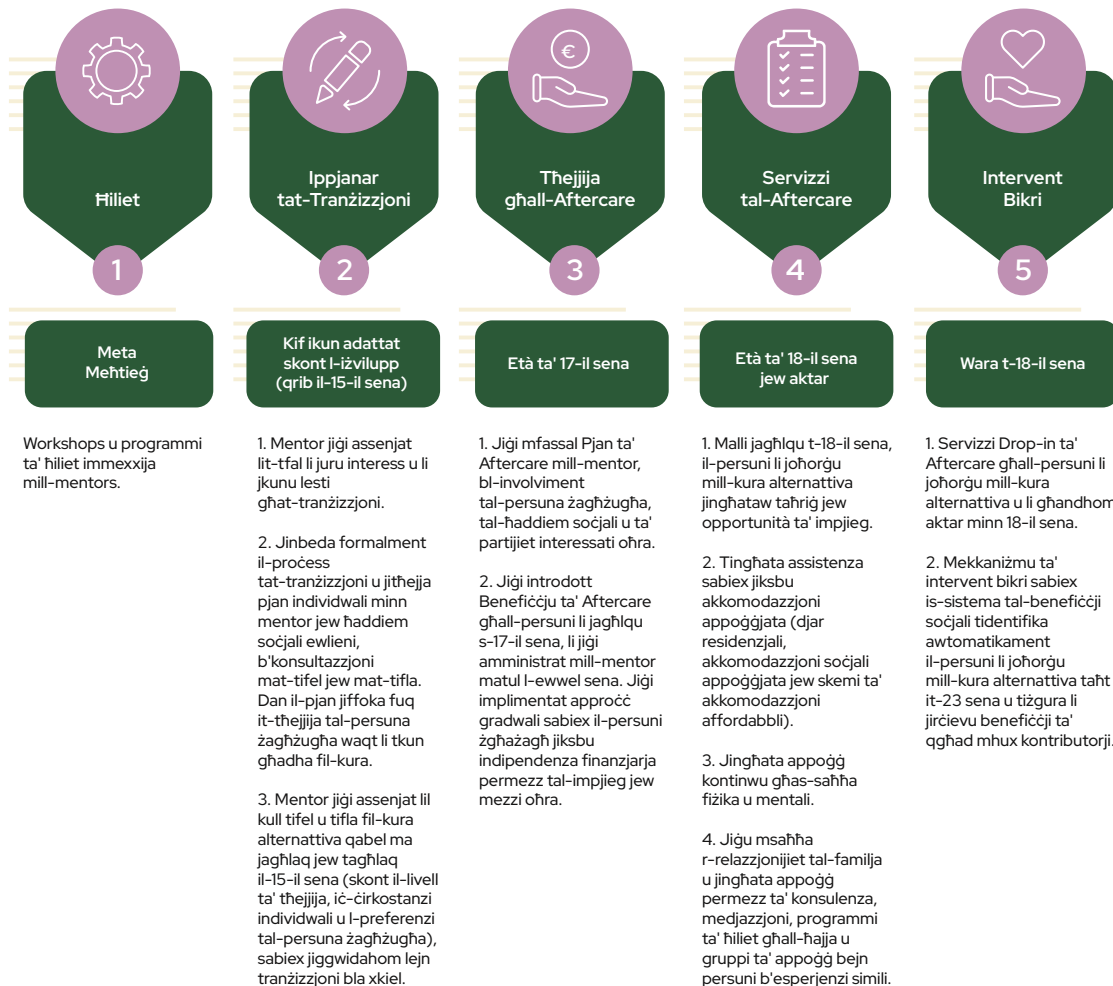
⁴² Servizzi ta' aftercare li jagħtu appoġġ biex jithejjew iż-żgħażaġh li jtilqu minn arranġamenti ta' kura għall-hajja adulta, se jibqgħu ta' natura volontarja. Iż-żgħażaġh li jtilqu mill-kura alternattiva se jkollhom id-dritt li jiddeciedu jekk jinvolvux ruhhom f'servizzi ta' aftercare jew oħrajn, u se jkollhom ukoll l-għażla li jergħu jinvolve ruhhom mas-servizzi fi kwalunkwe punt sal-età ta' 21 sena (Dan jista' jiġi estiż jekk adult żagħżuġh qed isegwi edukazzjoni full-time jew taħriġ akkreditat sal-età ta' 23 sena). Il-konformità mal-Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Harsien Alternattiv) se tiżgura li s-servizzi jiġu allinjati mas-salvagwardja tal-aħjar interessi tal-minuri u l-adulti żgħażaġh.

Strateġija olistika li tħares 'il quddiem għat-tranżizzjoni taż-żgħażaġh lejn l-indipendenza hija ta' importanza kbira. L-inizjattivi li ġejjin jiffurmaw il-Garanzija tal-Aftercare u għandhom l-għan li jipprovdu xibka ta' sikurezza li tippromwovi ambjent ta' appoġġ u ttipprovdi l-ispinta meħtieġa għal integrazzjoni soċjali sostnuta, għoti tas-setgħa u reżiljenza fit-tul.

Is-Sistema ta' Aftercare ġdida, flimkien mal- Garanzija tal-Aftercare, huma ppreżentati fl-Illustrazzjoni 8 hawn taħt.

Illustrazzjoni 8: Is-Sistema ta' Aftercare Ġdida – Garanzija tal-Aftercare

Garanzija ta' Aftercare

3.1 | Ippjanar u Thejjija tal-Aftercare

Workshops u Programmi

L-ippjanar bikri huwa kruċjali biex jingħata biżżejjed ħin liż-zaġġugħ/a biex jiksbu l-ħiliet u l-attitudnijiet meħtieġa għat-tranzizzjoni ta' suċċess lejn il-ħajja adulta⁴³.

Din il-politika tirrikonoxxi li l-livell ta' appoġġ meħtieġ se jvarja minn minuri għal iehor; għalhekk, a priori, il-professjonisti li jaħdmu mat-tfal u l-persuni ewlenin għandhom rwol importanti fl-identifikazzjoni tal-ħtiġijiet individwali.

Persuna ewlenija tirreferi għal adult ta' fiduċja li għandu rwol konsistenti ta' appoġġ fil-ħajja ta' zaġġugħ(a). Din tista' tkun membru tal-familja, foster carer, haddiem tal-kura residenzjali, jew figura sinifikanti oħra li magħha l-minuri bena relazzjoni stabbli u sinifikanti. Għal xi tfal, din il-persuna ewlenija tipprovdi gwida siewja u appoġġ emozzjonali b'mod naturali tul il-proċess ta' tranzizzjoni. Madankollu, tfal oħra jistgħu ma jkollhomx figura bħal din f'ħajjithom u jistgħu jirrikjedu l-involvement ta' professjonist kwalifikat, bħal mentor imħarreġ, biex jipprovdi appoġġ imfassal apposta. L-identifikazzjoni jekk il-persuna zaġġugħa għandhiex persuna ewlenija—jew jenħtieġx input professjonali addizzjonali—se tiffurma parti mill-valutazzjoni mwettqa minn dawk li jaħdmu mill-qrib magħha. Din tikkunsidra l-istadju ta' żvilupp, il-benesseri emozzjonali u l-preparatezza ġenerali tagħhom.

Fejn ikun xieraq u jitqies meħtieġ (mill-ħaddiem soċjali ewleni), il-persuna zaġġugħa se tiġi assenjata mentor u gradwalment introdotta għal workshops iddedikati u programmi tal-ħiliet għall-ħajja mfassla apposta biex iħejjuhom għar-responsabbiltajiet u l-isfidi tal-ħajja adulta.

Dan l-approċċ bir-reqqa se jgħin jiżgura li l-ippjanar tat-tranzizzjoni jiġi introdott fiż-żmien opportuni, u jnaqqas ir-riskju ta' ansjetà żejda jew trawmatizzazzjoni mill-ġdid. Fil-maġġoranza tal-każijiet, it-tagħlim tal-ħiliet għall-ħajja diġà jifforma parti mix-xogħol ta' kuljum tal-persunal tal-kura residenzjali u komunitarja. Fejn dan ma jkunx integrat bis-sħiħ, l-isforzi se jiffukaw fuq it-titjib tal-prattiki eżistenti aktar milli l-introduzzjoni ta' Prattiki kompletament ġodda.

Dawn il-workshops u programmi, għal dawk li jirrikjeduhom, se jkunu pplanati bir-reqqa mill-mentor biex jikkomplimentaw u jibnu fuq ix-xogħol siewi li diġà qed jitwettaq mill-persuni ewlenin, mill-ħaddiema soċjali, mill-persunal tad-djar residenzjali u komunitarji, u minn persuni oħra involuti fil-kura tal-minuri. Is-servizzi pprovduti se jkunu soġġetti wkoll għal monitoraġġ u evalwazzjoni regolari biex jiġu żgurati l-effettività u r-rilevanza tagħhom.

43 O'Donnell, R., Hatzikiriakidis, K., Mendes, P., Savaglio, M., Green, R., Kerridge, G., ... Skouteris, H. (2020). The impact of transition interventions for young people leaving care: A review of the Australian evidence. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 1076–1088. <https://doi.org/10.1080/02673843.2020.1842216>.

Pjan ta' Tranżizzjoni

L-ippjanar formali tat-tranżizzjoni huwa wieħed mill-modi ewlenin kif iż-żgħażaġh jithejjew biex jitlequ mill-kura barra mid-dar. Ir-riċerka internazzjonali dwar it-tranżizzjonijiet mill-kura barra mid-dar indikat li ppjanar bikri, komprensiv u kollaborattiv tat-tranżizzjoni huwa assoċjat ma' eżiti aħjar tal-aftercare⁴⁴. It-tnejja tat-tfal għall-impjeg u l-awtokura tinkludi dwar kif dawn jidheru dwar kif jimmaniġġjaw saħħithom, ifittxu impjeg u jzommu d-dar fost aspetti oħrajn. Dawn il-hiliet huma essenzjali għal tranżizzjoni ta' suċċess għall-għajxien indipendenti⁴⁵.

F'dan il-kuntest, il-kunsiderazzjoni tal-livell ta' pronteżza tal-individwu (b'mod partikolari permezz tal-fatturi ta' żvilupp u psikoloġiċi), l-ippjanar tat-tranżizzjoni għandu idealment jibda meta l-minuri jagħlaq 15-il sena jew immedjatement mad-dhul fil-kura alternattiva (skont liem tigi l-ewwel) permezz tal-bidu formali ta' pjan ta' tranżizzjoni individwalizzat⁴⁶. Dan il-pjan se jiffoka fuq it-tnejja ta' persuna żagħżuġha, **waqt li għadha fil-kura**.

Il-proċess biex jinholq pjan ta' tranżizzjoni formali se jinvolvi l-identifikazzjoni tal-għanijiet, l-aspirazzjonijiet, il-htigijiet u x-xewqat tal-persuna żagħżuġha. Il-pjan għandu jissottolinja t-tnejja tagħha għat-tranżizzjoni u jispeċifika t-tipi ta' appoġġ u għajjuna li se tircievi⁴⁷.

Il-pjan ta' tranżizzjoni formali se jiġi żviluppat f'kollaborazzjoni mal-persuna żagħżuġha u għandu jiġi aġġornat regolarment u jidher taq bħala responsabbiltà kondiviza mit-tim tal-kura tagħha.

Mentor Imħarreg għal Kulhadd

Iż-żgħażaġh li jitlequ mill-kura jsibu diffikultà bl-indipendenza, b'mod partikolari meta ma jkollhom lil hadd fuq min jiddependu⁴⁸.

Permezz ta' din il-Politika, il-Gvern se jintroduci u jissimplifika r-rwol ġdid ta' **Mentor**, li se jkun assenjat lil kull minuri fil-kura alternattiva meta jagħlaq 15-il sena (**skont il-livell ta' pronteżza, is-sitwazzjoni individwali, u l-preferenza taż-żgħażaġh**) biex jiggwidah lejn tranżizzjoni bla xkiel.

44 Muir, S. and Hand, K. (2018). Beyond 18: The Longitudinal Study on Leaving Care Wave 1 Research Report: Transition planning and preparation. (Research Report). Melbourne: Australian Institute of Family Studies. <https://www.aihw.gov.au/reports/child-protection/beyond-18-wave-1-research-report>.

45 Starr, M., Cordier, R., Pakpahan, E., Robinson, M., Speyer, R., & Chung, D. (2024). Understanding how young people transitioning from out-of-home care acquire and develop independent living skills and knowledge: A systematic review of longitudinal studies. PloS one, 19(6), e0304965. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0304965>.

46 Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi. (2022). Assisting care leavers: Time for action. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/3e597bea-en>.

47 Tusla. (2023). Strategic Plan on Aftercare Services for Young Adults 2023-2026. Tusla Child and Family Agency. https://www.tusla.ie/uploads/content/Strategic_Plan_on_Aftercare_Services_for_Young_Adults-2023-26.pdf.

48 Gypen, L., Vanderfaellie, J., De Maeyer, S., Belenger, L., & Van Hohen, F. (2017). Outcomes of children who grew up in foster care: Systematic review. Children and Youth Services Review, 76, 74-83. <https://doi.org/10.1016/j.chidyouth.2017.02.035>.

Definizzjoni ta' Mentor Imħarreġ

Mentor huwa professjonist ikkwalifikat u mħarreġ bl-għarfien espert u l-kapaċità biex jipprovdi appoġġ strutturat u bbażat fuq ir-relazzjoni liż-żgħażaġh fi tranżizzjoni mill-kura alternattiva lejn il-ħajja indipendenti. Dan ir-rwol jestendi lil hinn mill-appoġġ informali u jirrikjedi kompetenzi speċifiċi fil-kura infurmata mit-trawma u fehim sistematiku tal-isfidi li jiffaċċjaw dawk li jtilqu mill-kura.

Rwol u Responsabbiltajiet

Il-mentor ikun professjonist li kapaċi jinvolvi ruħu b'mod sinifikanti fl-istejjer tat-trawma u d-diffikultajiet sistemici li jesperjenzaw iż-żgħażaġh li jtilqu mill-kura. Dan jinkludi l-kapaċità li:

- Jesplora u janalizza b'mod sikur l-emozzjonijiet kumplessi li jistgħu jirrizultaw matul dan il-perjodu ta' tranżizzjoni;
- Jipprevjeni u jirrispondi b'mod xieraq għal sitwazzjonijiet ta' krizi, u joffri stabbiltà u serħan;
- Jifhem il-perkors tat-trawma u kif tista' timmanifesta f'imġibiet u reazzjonijiet emozzjonali;
- Jaħdem f'limiti professjonali, u jipprovdi appoġġ konsistenti, ta' rispett u affidabbli.

Filwaqt li l-approċċ tal-mentor huwa mfassal għall-htigijiet speċifiċi taż-żgħażaġh fl-aftercare, huwa bbażat fuq għarfien u prattika bbażati fuq l-evidenza. Dan jiżgura li jkunu mgħammra biex jinterpretaw imġibiet fil-kuntest tal-esperjenza tal-ħajja ta' kull persuna żagħżuġha, u joffru appoġġ li jhares lil hinn mir-reazzjonijiet superficjali.

Distinzjoni minn Professionisti Oħra

Filwaqt li l-mentor jaħdem b'mod kollaborattiv ma' ħaddiema ewlenin, ħaddiema soċjali, persuni li jaħdmu maż-żgħażaġh u membri oħra tat-tim tal-kura, ir-rwol tiegħu huwa distint billi jagħti prijetà lill-konsistenza relazzjonali u lill-appoġġ emozzjonali individwalizzat fi ħdan qafas professjonali ċar. Il-mentor jikkomplementa l-ippjanar formali tal-każ billi joffri kontinwità, fiduċja u gwida sensitiva għall-kuntest, u b'hekk inaqqas id-distakk bejn l-intervent professjonali formali u r-realtajiet tal-ħajja ta' kuljum taż-żgħażaġh li jtilqu mill-kura.

Billi jirrikonoxxi l-konnessjonijiet emozzjonali u psikoloġiċi profondi li ż-żgħażaġh jiffurmaw mal-persuni li jindukrawhom, mal-professjonisti psikosoċjali u mal-ambjenti familjali tagħhom, il-Mentor se jaħdem b'mod kollaborattiv biex jippreserva dawn ir-rabtiet filwaqt li jrawwem l-iżvilupp u r-reżiljenza tal-persuna żaġġżuġha. Biex isaħħaħ dan il-proċess, il-mentor jistabbilixxi rabtiet b'saħħithom mat-timijiet lokali tal-komunità biex jagħti s-setgħa lill-persuna biex tipparteċipa b'mod attiv fl-inizjattivi tal-komunità u l-ħajja soċjali fil-viċinat. Dawn l-isforzi se jikkollegaw liż-żgħażaġh mal-assi u r-riżorsi disponibbli fi hdan il-komunitajiet u l-viċinati proprji tagħhom, u jiżguraw li jkunu appoġġati minn network akbar⁴⁹.

It-tranżizzjoni mill-kura għall-ħajja indipendenti tkun aktar aċċessibbli meta ż-żgħażaġh jiġu appoġġati biex jipplanaw u jiddiskutu l-opportunità għar-riunifikazzjoni mal-familja tagħhom⁵⁰. L-inkluzjoni tal-familja tal-persuna żaġġżuġha fl-interventi mmirati li jappoġġaw it-tranżizzjoni tagħha għall-ħajja indipendenti tista' tgħinim jimmaniġġjaw emozzjonijiet diffiċli filwaqt li toffri appoġġ emozzjonali u soċjali⁵¹. Madankollu, l-involvement tal-familja mhux dejjem jista' jkun fl-aħjar interessi tal-persuna żaġġżuġha, u kwalunkwe kuntatt għandu jiġi evalwat bir-reqqa minn professjonisti skont il-każ.

Kura addizzjonali hija essenzjali għal żgħażaġh mhux akkumpanjati, li t-tranżizzjonijiet tagħhom jistgħu jiġu kkomplicati aktar min-nuqqas ta' network familjali u incertezzi oħra⁵².

Taħriġ

Il-mentors se jkunu meħtieġa jkollhom il-ħiliet meħtieġa fil-bini tal-fiduċja, fit-trawwim tal-motivazzjoni, u fil-gwida effettiva taż-żgħażaġh waqt l-isfidi⁵³. Biex jiġi żgurat li jkunu ppreparati sew għal dan ir-rwol, se jiġi żviluppat kors ta' taħriġ għid⁵⁴ għal individwi bl-aspirazzjoni li jsiru mentors tal-aftercare. It-tlestija ta' suċċess ta' dan il-kors se tkun obbligatorja, u l-mentors kollha jirċievu "Ċertifikat ta' Mentoraġġ tal-Aftercare" bħala rikonoxximent tal-kwalifiki tagħhom.

Kull mentor iċċertifikat se jkollu volum ta' każijiet li jkun jista' jleħhaq miegħu li jippermetti mentoraġġ individwalizzat effettiv permezz tal-provvista ta' servizz ta' kwalità⁵⁵.

49 Dehertogh, B., Berkvens, L., Van Tongel, W., & Moentjens, G. (2018). *Policy framework for a strengths-based approach for youth care leavers: Core guidelines for organisations and aftercare workers*. Antwerp: AP University College.

50 Holt, S., & Kirwan, G. (2012). The "key" to successful transitions for young people leaving residential child care: The role of the keyworker. *Child Care in Practice*, 18(4), 371-392.

51 Feather, J., Allen, D., Crompton, R., Jones, Z., Christiansen, A., & Butler, G. (2023). Transitional support interventions for care leavers: A scoping review. *Children & Society*, 38(5), 1-15. <https://doi.org/10.1111/chso.12825>.

52 Network Ewropew dwar il-Migrazzjoni (EMN). (2022). Transition of unaccompanied minors to adulthood in Europe. Kummissjoni Ewropea. Minn https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-11/EMN_INFORM_Transition-minors-adulthood_final.pdf.

Kunsill tal-Ewropa. (2019). *Supporting young refugees in transition to adulthood: Recommendation CM/Rec(2019)4*. Council of Europe Publishing. Minn <https://edoc.coe.int/en/refugees/8233-supporting-young-refugees-in-transition-to-adulthood-recommendation-cmrec20194.html>.

53 Dehertogh, B., Berkvens, L., Van Tongel, W., & Moentjens, G. (2018). *Policy framework for a strengths-based approach for youth care leavers: Core guidelines for organisations and aftercare workers*. Antwerp: AP University College.

54 Għal dawk li diġà għandhom livell MQF 6 (jew mill-inqas 5 snin esperjenza) fis-Settur Soċjali.

55 Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi. (2022). *Assisting care leavers: Time for action*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/3e597bea-en>.

Pjan Standardizzat għall-Aftercare

It-tnejn għall-aftercare se tintensifika billi t-tfal kollha fil-kura alternattiva tal-età ta' 16-il sena u/jew akbar se ssirilhom **valutazzjoni formali tal-aftercare tal-htigijiet tagħhom** mill-haddiem soċjali ewlieni⁵⁶ u f'kollaborazzjoni mal-mentor assenjat.

Din il-valutazzjoni se twassal għall-iżvilupp ta' **Pjan tal-Aftercare** ddettaljat li jindirizza l-htigijiet speċifiċi tal-minuri u jindika liema assistenza jkun intitolat għaliha meta jitlaq mid-dar residenzjali jew komunitarja, biex jintegra sew fis-soċjetà⁵⁷.

Il-Pjan tal-Aftercare jiġi abbozzat u kkoordinat mal-Haddiem Soċjali Ewlieni, f'kollaborazzjoni mal-persuna żagħżuġha u l-partijiet ikkonċernati prinċipali kif meħtieġ, inkluż il-Mentor tal-Aftercare assenjat u professjonisti ewlenin oħrajn. Il-Mentor huwa primarjament responsabbli għall-appoġġ u għall-implimentazzjoni tal-pjan ladarba jiġi formalizzat. Il-pjan tal-aftercare għandu jiġi formalizzat u jkun lest għall-implimentazzjoni mill-inqas **12-il xahar qabel ma l-minuri jagħlaq 18-il sena**.

Dan il-proċess kollaborattiv jiżgura tranżizzjoni bla xkiel lejn l-indipendenza billi jagħti prijorità lill-istabbiltà, il-kontinwità u l-appoġġ olistiku. Valutazzjonijiet tal-htigijiet dettaljati u olistiċi, li huma rieżaminati b'mod regolari bl-input taż-żagħżuġ(a), se jkunu essenzjali għall-appoġġ effettiv⁵⁸.

Fl-istadij kollha fil-kura, iż-żgħażaġh se jkollhom dritt li jingħataw l-informazzjoni rilevanti kollha biex titjieb il-partecipazzjoni tagħhom fir-rigward tal-pjanijiet futuri tagħhom. Il-partecipazzjoni sinifikanti kontinwa hija fundamentali għat-tnejn, l-ippjanar u l-ksib ta' eżiti pożittivi għal dawk li jtilqu mill-kura.

Kull appoġġ offrut, kemm jekk finanzjarju, relatat mal-akkomodazzjoni jew soċjali, irid ikollu l-għan li jippromwovi l-indipendenza. Se jiġi adottat approċċ ta' tnaqqis gradwali tal-appoġġ hekk kif iż-żgħażaġh jzidu fil-kapaċità u l-kunfidenza, biex jiġi evitat li titrawwem dipendenza fit-tul.

56 Skont id-Definizzjoni tal-Kap 602: "haddiem soċjali ewlieni" tfisser il-haddiem soċjali mahtur mid-Direttur għall-Harsien tat-Tfal sabiex jinvestiga rapport, jew il-haddiem soċjali mahtur mid-Direttur tal-Kura Alternattiva (Tfal u Żgħażaġh) biex isegwi l-iżvilupp u l-benesseri tal-minuri taht harsien alternattiv u biex jikkordina u jsegwi l-progress ta' pjan ta' harsien dwar dak il-minuri.

57 Tusla. (2023). Strategic Plan on Aftercare Services for Young Adults 2023-2026. Tusla Child and Family Agency. https://www.tusla.ie/uploads/content/Strategic_Plan_on_Aftercare_Services_for_Young_Adults-2023-26.pdf.

58 Ibid.

Tabella 1: Ippjanar u Thejjja ta' Rakkomandazzjonijiet għall-Aftercare

Mizura	Entità Responsabbli	Data ta' Implimentazzjoni
1.1 F'ċirkostanzi fejn minuri jirrikjedi assistenza u appoġġ partikolari biex jikseb ħiliet għall-ħajja generali u bażiċi, irid jiġi assenjat mentor iddedikat. Il-mentors assenjati se jkunu wkoll responsabbli biex jgħinu lit-tfal, fejn meħtieġ, permezz tal-partecipazzjoni f'workshops u programmi tal-ħiliet għall-ħajja li jiffukaw fuq oqsma essenzjali bħall-awtokura, il-ġestjoni tar-relazzjonijiet u l-ġestjoni tad-dar, fost oħrajn, skont l-età u l-prontezza tal-minuri. Il-gwida mill-mentor se tinkludi wkoll appoġġ fis-segwitu ta' passatempi, attivitajiet rikreattivi, u involviment soċjali kif ukoll it-trawwim ta' networks bejn il-pari u konnessjonijiet mal-komunità biex jitnaqqsu s-solitudni u l-iżolament. Meta jkun meħtieġa, appoġġ bħal dan għandu jingħata wkoll ladarba l-persuna żagħżugħa ssir adult u timxi għal ħajja semiindipendenti u indipendenti.	FSWS / Id-Djar Kollha b'Liċenzja	2028

-
1.2	Jinbenda Pjan ta' Tranzizzjoni formali għat-tfal ta' 15-il sena u li jitqiesu lesti (filwaqt li jitqiesu bix-xieraq fatturi tal-iżvilupp u psikoloġiċi). Dan il-pjan se jiffoka fuq it-tnejjija ta' persuna żagħżugħa meta tkun għadha fil-kura, il-provvista tal-hiliet u l-appoġġ⁵⁹ meħtieġa waqt li jkunu għadhom fil-kura, u t-tnejjija ta' perkorsi aktar b'saħħithom lejn il-preparazzjoni għall-aftercare tagħhom.	FSWS / Id-Djar
Kollha b'Liċenzja | 2027 |
|-----|---|-------------------------------------|------|

Għal Pjanijiet ta' Tranzizzjoni bħal dawn, għandu jkun hemm mudell standard (li jippermetti wkoll flessibbiltà meħtieġa għal sitwazzjonijiet differenti) li jrid jinħoloq mill-FSWS.

Il-pjan għandu jkun aċċessibbli għall-manigers tad-dar u jinkludi aspetti relatati mas-saħħa u l-imġiba li sservi bħala trigger, fost oħrajn. L-aċċess għal informazzjoni sensitiva għandu jiġi kkontrollat fuq bażi ta' hteġa għall-informazzjoni biex jiġi indirizzat tħassib dwar il-kunfidenzjalità.

-
1.3	Titqies l-assenjazzjoni ta' mentor tal-aftercare lit-tfal li juru interess li jkollhom mentor, u li juru pronteza għat-tnejjija għat-tranzizzjoni, meta jagħlqu 15-il sena. Ir-rwol tal-mentor tal-aftercare jinkludi l-provvista ta' appoġġ kontinwu, coaching fil-ħajja, u li jkun l-ewwel punt ta' referenza għall-individwu żagħżugħ sa ma jagħlaq 21 sena. Is-servizz ta' mentoraġġ jista' jestendi sal-età ta' 23 sena biex jgħin aktar lil dawk li jeħtieġu interventi itwal.	FSWS	2029
-

59 Bħall-preparazzjoni emozzjonali u psikoloġika għat-tranzizzjoni.

1.4	Fl-età ta' 16-il sena, permezz tal-Ħaddiem Soċjali Ewlieni, flimkien mal-Mentor tal-Aftercare u professjonisti ewlenin oħrajn, jiġu żviluppati pjanijiet individwali, imfassla apposta u standardizzati għal kull persuna żagħżugħa. It-tfal għandu jkollhom is-setgħa li jesprimu l-perspettivi, l-opinjoni u l-għanijiet futuri tagħhom għall-ħajja biex jinholq sens ta' sjieda u responsabbiltà. Dan l-approċċ se jallinja mal-Pjan ta' Kura u l-Pjan ta' Kollokament.	FSWS / Id-Djar Kollha b'Liċenzja	2027
1.5	Jinzamm volum ta' każijiet li l-mentors tal-aftercare jleħqu miegħu sabiex jiġi żgurat li tkun tista' tinbena relazzjoni reċiproka ta' fiduċja maż-żgħażaġh fi tranżizzjoni mid-dar tal-kura. Dan jinvolvi laqgħat regolari wiċċ imb wiċċ, u appoġġ mill-bogħod meta jkun meħtieġ.	FSWS	2027

3.2 | Edukazzjoni u Impjieg

Fl-età ta' 18-il sena, dawk kollha li jitolqu mill-kura se jiġu offruti taħriġ jew opportunità ta' impjieg.

L-introduzzjoni ta' appoġġ komprensiv għall-edukazzjoni u l-impjieg għaž-żgħażaġh li jitolqu mill-kura alternattiva hija vitali għat-trawwim tal-indipendenza u l-benesseri fit-tul tagħhom⁶⁰. Billi jiġu indirizzati l-ostakli għall-edukazzjoni u l-impjieg, bħal riżorsi finanzjarji limitati, nuqqasijiet fil-ħiliet, u nuqqas ta' networks professjonali, dawn l-individwi żgħażaġh jkunu jistgħu jinnavigaw ahjar it-tranzizzjoni tagħhom għall-ħajja adulta⁶¹. Il-provvista ta' forom immirati ta' għajjnuna mhux biss se tgħin hom jiksbu edukazzjoni għolja jew impjieg sinifikanti iżda wkoll jagħtuhom is-setgħa jibnu l-kunfidenza, jiżviluppaw ħiliet essenzjali u jiksbu awtosuffiċjenza⁶².

Din il-politika tiżviluppa sistema ta' appoġġ b'enfasi doppja (tiffoka fuq opportunitajiet ta' edukazzjoni u impjieg) biex ttejjji l-pedament għal tranzizzjoni bla xkiel, filwaqt li tippromwovi l-partecipazzjoni fis-soċjetà u ttejjeb il-kwalità ġenerali tal-ħajja⁶³.

60 O'Donnell, R., Hatzikiriakidis, K., Mendes, P., Savaglio, M., Green, R., Kerridge, G., ... Skouteris, H. (2020). The impact of transition interventions for young people leaving care: A review of the Australian evidence. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 1076–1088. <https://doi.org/10.1080/02673843.2020.1842216>.

61 Muir, S. and Hand, K. (2018). Beyond 18: The Longitudinal Study on Leaving Care Wave 1 Research Report: Transition planning and preparation. (Research Report). Melbourne: Australian Institute of Family Studies. <https://www.aihw.gov.au/reports/child-protection/beyond-18-wave-1-research-report>.

62 Schiff, M., Pat-Horenczyk, R., Benbenishty, R., & Kaplan, Z. (2020). The contribution of mentoring to the life skills of youth leaving care in Israel. *Child & Family Social Work*, 25(1), 48–56. <https://doi.org/10.1111/cfs.12690>.

63 Dehertogh, B., Berkmans, L., Van Tongel, W., & Moentjens, G. (2018). *Policy framework for a strengths-based approach for youth care leavers: Core guidelines for organisations and aftercare workers*. Antwerp: AP University College.

Tabella 2: Rakkomandazzjonijiet dwar l-Edukazzjoni u l-Impjieg

Miżura	Entità Responsabbli	Data ta' Implimentazzjoni
2.1 Issir kollaborazzjoni mal-istituzzjonijiet edukattivi u l-fornituri tat-taħriġ biex joffru opportunitajiet ta' edukazzjoni u taħriġ vokazzjonali mfassla apposta. Dawn il-programmi għandhom jiġu mfassla biex jappoġġaw liż-żgħażaġh li jitolqu mill-kura alternattiva. L-opportunitajiet ta' edukazzjoni u taħriġ vokazzjonali mfassla apposta jiddependu fuq il-każ, biex tiżdied l-inkluzjoni mhux titnaqqas.	MSF u MES	2028
2.2 Jiġu stabbiliti sħubijiet mal-industriji biex joħolqu perkorsi għal opportunitajiet ta' impjieg sostenibbli. Dawn l-inizjattivi għandhom jappoġġaw speċifikament liż-żgħażaġh li kienu fil-kura alternattiva u/jew huma fl-aftercare.	MSF / Jobsplus	2028
2.3 Jiġu incentivati l-impjegati biex jimpjegaw u jżommu (għal mill-inqas sentejn) liż-żgħażaġh li jitolqu mill-kura billi jipprovdu krediti ta' taxxa jew għotjiet. Trid tiġi kkunsidrata sew il-protezzjoni mill-istigma fuq il-post tax-xogħol meta jitfasslu dawn l-iskemi. Jiġu introdotti skemi ta' krediti tat-taxxa għal dawk li jitolqu mill-kura alternattiva b'impjieg. Dan l-approċċ jipproteġi liż-żgħażaġh li ma jixtiequx jiżvelaw l-isfond tagħhom u jnaqqsu l-istigma fuq il-post tax-xogħol.	MSF u MFF	2028

2.4	Jiġi pprovdut appoġġ addizzjonali permezz ta' arranġamenti tax-xogħol flessibbli bħal xogħol mill-bogħod, jew xogħol part-time, sabiex dawk li jtilqu mill-kura jkunu jistgħu jsibu bilanċ speċjalment meta jsegu edukazzjoni avvanzata.	MSF u DIER	2028
2.5	Jiġi żgurat li ż-żgħażaġ kollha li joħorġu mill-kura alternattiva jibbenefikaw mill-assistenza finanzjarja supplimentari mogħtija lill-istudenti tal-edukazzjoni postsekondarja u terzjarja li huma eliġibbli għal stipendju. Din il-miżura għandha l-għan li tnaqqas il-pressjoni finanzjarja u tteġġegħ lill aktar żgħażaġ isegwu l-edukazzjoni għolja.	MES	2028
2.6	Jitqies il-ħolqien ta' Network Interprofessjonali ta' Appoġġ għall-Aftercare li jgħaqqad il-ħaddiema soċjali ma' professjonisti fis-servizzi ta' appoġġ fl-edukazzjoni u t-taħriġ bħal Konsulenti tal-Carers biex jintraċċaw rekords, janalizzaw xejriet u jipprovdu gwida kontinwa.	MSF u MES	2029
2.7	Jitqies li jingħataw servizzi ta' kura tat-tfal mingħajr ħlas lill dawk li jtilqu mill-kura li huma ġenituri (irrispettivament mill-istat ta' impjeg jew edukazzjoni tagħhom).	MSF u MES	2029

3.3 | Appoġġ Kontinwu tas-Saħħa

Aspett kritiku tal-ħajja taż-żgħażaġh li jtilqu mill-kura huwa s-saħħa u l-benesseri tagħhom. L-iżgurar tal-benesseri fiżika, mentali u emozzjonali huwa fundamentali għal futur produttiv u indipendenti mibni fuq l-akkontabbiltà, ir-responsabbiltà u r-reżiljenza⁶⁴. Is-servizzi tal-aftercare għalhekk għandhom jagħtu prijorità lill-aċċess għal riżorsi tal-kura tas-saħħa komprensivi, inkluż eżaminazzjonijiet regolari tas-saħħa, kura dentali u gwida medika adattata għall-età⁶⁵.

Dawk li jtilqu mill-kura huma f'riskju aktar sinifikanti li jkollhom problemi ta' saħħa mentali⁶⁶. Għalhekk, huwa kruċjali li tiġi ffaċilitata l-provvista ta' appoġġ tas-saħħa mentali, b'aċċess f'waqtu għall-konsulenza, għas-servizzi psikoloġiċi u għal gruppi ta' appoġġ li jindirizzaw sfidi komuni bħall-ansjetà, id-dipressjoni u t-trauma li tista' tkun irriżultat minn esperjenza tal-passat fil-kura⁶⁷.

Huwa essenzjali li ż-żgħażaġh ikollhom fehim ċar tal-ħtiġijiet tas-saħħa tagħhom u tar-riżorsi disponibbli għalihom, filwaqt li jingħataw is-setgħa li jagħmlu għażliet infurmati dwar il-benesseri tagħhom⁶⁸. L-edukazzjoni dwar is-saħħa se tiġi inkorporata fil-workshops u l-programmi tal-aftercare msemmija hawn fuq. Il-mentor se jkollu wkoll rwol kruċjali biex ikopri oqsma bħas-saħħa sesswali, in-nutrizzjoni, l-attività fiżika u l-prevenzjoni tal-abbuż tad-drogi⁶⁹.

Sabiex tinżamm il-kontinwità, il-kollaborazzjoni mas-sistema tas-saħħa pubblika primarja u l-fornituri lokali tal-kura tas-saħħa se tkun essenzjali biex tiżgura li ż-żgħażaġh ikollhom tranżizzjoni bla xkiel għas-sistemi tal-kura tas-saħħa komunitarji huma u jimxu għal livell akbar ta' indipendenza⁷⁰. Dan l-approċċ integrat għas-saħħa mhux biss jissalvagwardja l-benesseri immedjat tagħhom iżda jrawwem ukoll drawwiet u għarfien għall-ħajja kollha li jikkontribwixxu għall-kwalità ġenerali tal-ħajja tagħhom⁷¹.

64 Memarzia, J., St Clair, M. C., Owens, M. J., Goodyer, I. M., & Dunn, V. (2015). Adolescents leaving mental health or social care services: Predictors of mental health and psychosocial outcomes one year later. *BMC Health Services Research*, 15(1), 185.

65 Starr, M., Cordier, R., Pakpahan, E., Robinson, M., Speyer, R., & Chung, D. (2024). Understanding how young people transitioning from out-of-home care acquire and develop independent living skills and knowledge: A systematic review of longitudinal studies. *PLoS one*, 19(6), e0304965. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0304965>.

66 Memarzia, J., St Clair, M. C., Owens, M. J., Goodyer, I. M., & Dunn, V. (2015). Adolescents leaving mental health or social care services: Predictors of mental health and psychosocial outcomes one year later. *BMC Health Services Research*, 15(1), 185.

O'Donnell, R., Hatzikiriakidis, K., Mendes, P., Savaglio, M., Green, R., Kerridge, G., ... Skouteris, H. (2020). The impact of transition interventions for young people leaving care: A review of the Australian evidence. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 1076-1088. <https://doi.org/10.1080/02673843.2020.1842216>.

67 Schiff, M., Pat-Horenczyk, R., Benbenishty, R., & Kaplan, Z. (2020). The contribution of mentoring to the life skills of youth leaving care in Israel. *Child & Family Social Work*, 25(1), 48-56. <https://doi.org/10.1111/cfs.12690>.

68 Muir, S. and Hand, K. (2018). Beyond 18: The Longitudinal Study on Leaving Care Wave 1 Research Report: Transition planning and preparation. (Research Report). Melbourne: Australian Institute of Family Studies. <https://www.aihw.gov.au/reports/child-protection/beyond-18-wave-1-research-report>.

69 Dehertogh, B., Berkvens, L., Van Tongel, W., & Moentjens, G. (2018). *Policy framework for a strengths-based approach for youth care leavers: Core guidelines for organisations and aftercare workers*. Antwerp: AP University College.

70 Feather, J., Allen, D., Crompton, R., Jones, Z., Christiansen, A., & Butler, G. (2023). Transitional support interventions for care leavers: A scoping review. *Children & Society*, 38(5), 1-15. <https://doi.org/10.1111/chso.12825>.

71 Gypen, L., Vanderfaeillie, J., De Maeyer, S., Belenger, L., & Van Hoken, F. (2017). Outcomes of children who grew up in foster care: Systematic review. *Children and Youth Services Review*, 76, 74-83. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2017.02.035>.

Tabella 3: Rakkomandazzjonijiet dwar l-Appoġġ Kontinwu tas-Saħħa

Miżura	Entità Responsabbli	Data ta' Implimentazzjoni
3.1 Tinħoloq sistema bbażata fuq vawċers li ttipprovdi konsulenza u terapija psikoloġika mingħajr ħlas, aċċessibbli u fil-ħin liż-żgħażaġh li jtilqu mill-kura, f'każijiet fejn ikun meħtieġ appoġġ psikoloġiku speċifiku. L-aċċess għal dawn is-servizzi jibqa' fuq bażi volontarja u ggwidat mix-xewqat stess tal-persuna li titlaq mill-kura. Fejn possibbli, dawk li jtilqu mill-kura għandhom jingħataw l-għażla li jkomplu jaħdmu mal-istess terapist, psikologu jew konsulent li kienu involuti magħhom meta kienu fil-kura alternattiva, biex tiġi żgurata l-kontinwità u tiġi appoġġata tranzizzjoni emozzjonali b'inqas xkiel.	MSF u ODPM	2029
3.2 Il-mentors jingħataw l-għodod u t-taħriġ neċessarji biex jaġixxu bħala punti ta' kuntatt għaż-żgħażaġh li jtilqu mill-kura fl-aċċess għas-servizzi tas-saħħa pubblika. Il-mentors għandhom jiggwidaw liż-żgħażaġh biex jinnavigaw iċ-ċentri tas-saħħa primarja (polyclinics) u r-riżorsi tas-saħħa mentali bħal-linja tal-appoġġ 1579, billi jgħinu fl-iskedar tal-appuntamenti, jifhmu l-għażliet ta' servizzi, u jiżguraw l-għarfien tal-appoġġ disponibbli. Barra minn hekk, il-mentors għandhom jakkumpanjaw lil dawk li jtilqu mill-kura għall-appuntamenti mediċi meta jkun meħtieġ, sakemm il-persuna li telqet mill-kura tkun tat kunsens ċar u esprimiet l-intenzjoni għal din il-preżenza. Dan l-appoġġ joffri appoġġ kemm emozzjonali kif ukoll loġistiku biex irawwem l-indipendenza u jibni l-fiduċja fin-navigazzjoni tas-sistemi tal-kura tas-saħħa b'mod effettiv.	FSWS	2028

3.4 | Appoġġ Finanzjarju Adegwat għall-Aftercare

Din il-Politika tintroduċi sistema ta' Appoġġ Finanzjarju għall-Aftercare għaž-żgħażaġh fi tranżizzjoni mill-kura alternattiva biex tappoġġa l-vjaġġ tagħhom lejn l-indipendenza u l-istabbiltà⁷². Dan l-appoġġ finanzjarju se jipprovdu għajnuna finanzjarja essenzjali biex tkopri spejjeż tal-ħajja immedjati, jappoġġa l-edukazzjoni jew it-taħriġ fl-impjieg u jħaffef il-piżijiet ekonomiċi li jiffaċċjaw waqt li jinnavigaw il-ħajja adulta mingħajr l-appoġġ regolari mill-familja⁷³. Billi jiġi żgurat grad ta' sigurtà ekonomika, l-appoġġ finanzjarju tal-aftercare jkollu l-għan li jgħin fil-mitigazzjoni tar-riskju li jspiċċaw mingħajr dar, mingħajr impjieg u f'diffikultà finanzjarja⁷⁴. Appoġġ immirat bħal dan jista' jagħti s-setgħa lil dawn iż-żgħażaġh jibnu r-reżiljenza, isegwu l-ambizzjonijiet tagħhom u jsiru membri attivi u kontribwenti tas-soċjetà⁷⁵.

L-appoġġ finanzjarju se jibda' jingħata lill-individwi mill-età ta' 17-il sena u se jiġi amministrat mill-mentor assenjat għal-ewwel 12-il xahar sabiex jiġu mgħallma ħiliet essenzjali tal-ibbaġittjar⁷⁶. Wara dan il-perjodu inizjali, l-appoġġ finanzjarju jitnaqqas gradwalment fuq perjodu ta' żmien definit sabiex tithegġeg l-indipendenza finanzjarja⁷⁷.

72 L-Allowance għall-Aftercare se tkun disponibbli għal dawk l-individwi li kienu jgħixu fil-kura alternattiva għal mill-inqas sentejn.

73 Muir, S. and Hand, K. (2018). Beyond 18: The Longitudinal Study on Leaving Care Wave 1 Research Report: Transition planning and preparation. (Research Report). Melbourne: Australian Institute of Family Studies. <https://www.aihw.gov.au/reports/child-protection/beyond-18-wave-1-research-report>. O'Donnell, R., Hatzikiriakidis, K., Mendes, P., Savaglio, M., Green, R., Kerridge, G., ... Skouteris, H. (2020). The impact of transition interventions for young people leaving care: A review of the Australian evidence. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 1076–1088. <https://doi.org/10.1080/02673843.2020.1842216>.

74 Feather, J., Allen, D., Crompton, R., Jones, Z., Christiansen, A., & Butler, G. (2023). Transitional support interventions for care leavers: A scoping review. *Children & Society*, 38(5), 1–15. <https://doi.org/10.1111/chso.12825>.

Starr, M., Cordier, R., Pakpahan, E., Robinson, M., Speyer, R., & Chung, D. (2024). Understanding how young people transitioning from out-of-home care acquire and develop independent living skills and knowledge: A systematic review of longitudinal studies. *PloS one*, 19(6), e0304965. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0304965>.

75 Schiff, M., Pat-Horenczyk, R., Benbenishty, R., & Kaplan, Z. (2020). The contribution of mentoring to the life skills of youth leaving care in Israel. *Child & Family Social Work*, 25(1), 48–56. <https://doi.org/10.1111/cfs.12690>.

Gypen, L., Vanderfaillie, J., De Maeyer, S., Belenger, L., & Van Holen, F. (2017). Outcomes of children who grew up in foster care: Systematic review. *Children and Youth Services Review*, 76, 74–83. <https://doi.org/10.1016/j.chidyouth.2017.02.035>.

76 Dehertogh, B., Berkvens, L., Van Tongel, W., & Moentjens, G. (2018). *Policy framework for a strengths-based approach for youth care leavers: Core guidelines for organisations and aftercare workers*. Antwerp: AP University College.

77 Holt, S., & Kirwan, G. (2012). The “key” to successful transitions for young people leaving residential child care: The role of the keyworker. *Child Care in Practice*, 18(4), 371–392.

Tabella 4: Rakkomandazzjonijiet dwar l-Allowance għall-Aftercare

Miżura	Entità Responsabbli	Data ta' Implimentazzjoni
4.1 Jiġi introdott Benefiċċju għall-Aftercare biex jappoġġja lill-adulti żgħażaġh fl-ispejjeż ta' kuljum għall-ghajxien. Il-Benefiċċju għall-Aftercare se jkun imfassal skont il-ħtiġijiet tal-individwi (abbażi ta' valutazzjoni tal-ħtiġijiet) u se jkun disponibbli għal dawk kollha li jitolqu mill-kura⁷⁸. Iż-żgħażaġh li jagħzlu li jkomplu l-edukazzjoni jew taħriġ akkreditat se jirċievu allowance oġhla. Il-pakkett ta' appoġġ finanzjarju se jingħata fl-età ta' 17-il sena u jiġi amministrat mill-mentor għall-ewwel 12-il xahar. Dawk li jitolqu mill-aftercare li jkunu ġenituri għandu jkollhom benefiċċju akbar. Il-benefiċċju se jingħata sakemm il-persuna li tkun telqet mill-kura tagħlaq 21 sena.	MSF (SID & DSS)	2028
4.1.1 Issir kollaborazzjoni mal-banek nazzjonali u r-regolaturi finanzjarji biex iż-żgħażaġh li kienu fil-kura jkunu jistgħu jifthu kontijiet tal-bank permezz ta' proċeduri simplifikati u jaċċessaw skemi bankarji maħsuba għaž-żgħażaġh. Dan jinkludi l-aċċettazzjoni ta' identifikazzjoni u prova tal-indirizz alternattivi, u l-offerta ta' kontijiet speċjalizzati mingħajr tariffi, u bilanċi minimi aktar baxxi.	MSF	2028

78 Bħall-miżuri kollha f'dan id-dokument, l-eliġibilità għall-benefiċċju hija strettament limitata għal individwi żgħażaġh li kienu taħt ordni ta' harsien attiv immedjatament qabel ma għalqu t-18-il sena.

4.1.2 Jiġi implimentat approċċ ta' tnaqqis gradwali għall-appoġġ finanzjarju pprovdut, li jnaqqas gradwalment l-appoġġ hekk kif l-adulti żgħażaġh jikbsu l-indipendenza finanzjarja permezz tal-impjieg jew b'mezzi oħra. Dan jiżgura li jkunu inċentivati biex ifittxu xogħol filwaqt li jibqgħu jirċievu għajjnuna essenzjali matul it-tranzizzjoni tagħhom u titnaqqas id-dipendenza fuq l-appoġġ finanzjarju pprovdut.	MSF (SID & DSS)	2028
4.1.3 Jitwettaq reviżjoni regolari tal-Benefiċċju għall-Aftercare pprovdut biex jiġi żgurat li jindirizza ċ-ċirkostanzi uniċi taż-żgħażaġh fi tranzizzjoni mill-kura.	MSF / FSWS	2028
4.2 Jiġi stabbilit mekkaniżmu ta' skattar awtomatiku fi hdan is-sistema tal-benefiċċji soċjali biex jiġi żgurat intervent fil-ħin għal dawk ta' taħt it-23 sena li jtilqu mill-kura, li jirċievu benefiċċji nonkontributorji jew tal-qgħad. Meta dak li jitlaq mill-kura jaċċessa dawn il-benefiċċji, il-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Mharsien Soċjali (FSWS) tiġi avżata immedjatament biex toffri appoġġ immirat. Dan l-approċċ proattiv jgħin jipprevjeni d-dipendenza fit-tul fuq is-servizzi soċjali, jippromwovi mogħdijietta' impjieg sostenibbli, u jiżgura li dawk li jtilqu mill-kura jirċievu l-appoġġ meħtieġ għat-tranzizzjoni ta' suċċess lejn il-ħajja adulta indipendenti.	MSF / FSWS	2028

3.5 | Akkomodazzjoni Appoġġata u Għajxien Indipendenti

Iż-żgħażaġh fi tranżizzjoni mill-kura jirrikjedu perkors strutturat biex jiksbu l-għajxien stabbli u indipendenti. Approċċ strutturat huwa kruċjali biex jiġi żgurat li kull adult żagħżuġh ikollu aċċess għal akkomodazzjoni sikura u affordabbli mfassla għal-livell ta' indipendenza u l-htiġijiet speċifiċi tagħhom⁷⁹.

Permezz tal-Garanzija tal-Aftercare, dawk li jtilqu mill-kura se jibbenefikaw minn għażliet ta' akkomodazzjoni ddedikati li se jkun u varjati u flessibbli, minn arranġamenti tal-għajxien totalment appoġġati sa akkomodazzjoni indipendenti b'aċċess għal gwida perjodika.

L-akkomodazzjoni appoġġata u l-għajxien indipendenti jridu jiġu integrati ma' servizzi soċjali eżistenti, inkluż appoġġ finanzjarju, għas-saħħa mentali u edukattiv, biex tinħoloq xibka ta' sikurezza li tindirizza l-htiġijiet olistiċi taż-żgħażaġh fi tranżizzjoni⁸⁰. Barra minn hekk, il-fornituri tas-servizz għandhom jiżguraw valutazzjonijiet regolari biex tiġi traċċata l-prontezza ta' kull persuna żagħżuġha għall-indipendenza u jsiru aġġustamenti għal-livell ta' appoġġ kif meħtieġ⁸¹. Dan il-prinċipju jissottolinja l-importanza li ż-żgħażaġh jithallew jesperjenzaw tranżizzjoni bla xkiel u appoġġata għall-ħajja adulta, filwaqt li jitnaqqas ir-riskju tal-kundizzjoni mingħajr dar jew ta' instabbiltà u jitjiebu l-prospetti tagħhom għal ħajja indipendenti ta' suċċess⁸².

79 O'Donnell, R., Hatzikiriakidis, K., Mendes, P., Savaglio, M., Green, R., Kerridge, G., ... Skouteris, H. (2020). The impact of transition interventions for young people leaving care: A review of the Australian evidence. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 1076–1088. <https://doi.org/10.1080/02673843.2020.1842216>.

Starr, M., Cordier, R., Pakpahan, E., Robinson, M., Speyer, R., & Chung, D. (2024). Understanding how young people transitioning from out-of-home care acquire and develop independent living skills and knowledge: A systematic review of longitudinal studies. *PloS one*, 19(6), e0304965. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0304965>.

80 Feather, J., Allen, D., Crompton, R., Jones, Z., Christiansen, A., & Butler, G. (2023). Transitional support interventions for care leavers: A scoping review. *Children & Society*, 38(5), 1–15. <https://doi.org/10.1111/chso.12825>.

Schiff, M., Pat-Horenczyk, R., Benbenishty, R., & Kaplan, Z. (2020). The contribution of mentoring to the life skills of youth leaving care in Israel. *Child & Family Social Work*, 25(1), 48–56. <https://doi.org/10.1111/cfs.12690>.

81 Gypen, L., Vanderfaeillie, J., De Maeyer, S., Belenger, L., & Van Hoken, F. (2017). Outcomes of children who grew up in foster care: Systematic review. *Children and Youth Services Review*, 76, 74–83. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2017.02.035>.

82 O'Donnell, R., Hatzikiriakidis, K., Mendes, P., Savaglio, M., Green, R., Kerridge, G., ... Skouteris, H. (2020). The impact of transition interventions for young people leaving care: A review of the Australian evidence. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 1076–1088. <https://doi.org/10.1080/02673843.2020.1842216>.

Tabella 5: Rakkomandazzjonijiet dwar l-Akkomodazzjoni Appoġġata u l-Għajxien Indipendenti

Miżura	Entità Responsabbli	Data ta' Implimentazzjoni
5.1 Issir kollaborazzjoni mal-NGOs u entitajiet tal-Gvern, bħall-Awtorità tad-Djar, biex jiġu stabbiliti u implimentati programmi pilota u tranżizzjonali ta' akkomodazzjoni f'fażijiet mfassla għal dawk li jitolqu mill-kura, ibbażati fuq il-bżonnijiet identifikati u l-finanzjament disponibbli.	MSF/MAL/HA	2028
5.1.1 Tiġi vvalutata l-fattibbiltà tal-provvista ta' akkomodazzjoni għall-istudenti—jew f'residenzi universitarji jew akkomodazzjoni privata sussidjata—biex jitnaqqsu l-piżijiet finanzjarji u loġistiċi. Din il-miżura għandha l-għan li ttejjeg aktar żgħażaġh isegwu l-edukazzjoni terzjarja u tghin biex jitnaqqas id-distakk fil-livell edukattiv miksub.	MSF/MES/ MAL/HA	2028
5.2 Jinbdew diskussjonijiet mal-Awtorità tal-Ippjanar biex tiġi esplorata l-fattibbiltà ta' emendi fil-"Klassijiet tal-Użu" kif definiti fl-Ordni dwar l-Ippjanar tal-Iżvilupp (Klassijiet tal-Użu), biex tkun permessa l-kostruzzjoni ta' strutturi tal-akkomodazzjoni innovattivi u affordabbli b'faċilitajiet kondiviżi li jissodisfaw il-ħtiġijiet għal żmien qasir ta' dawk li jitolqu mill-kura alternattiva. Emenda bħal din tkun tirrikjedi wkoll fejn xieraq revizjonijiet għall-politiki u l-gwida tad-disinn kif definiti fil-"Politika tad-Disinn, Gwida u Standards għall-Kontroll tal-Iżvilupp (2015)", flimkien mal-approvazzjoni tal-Ministru responsabbli, wara konsultazzjoni mal-partijiet interessati rilevanti.	MAL/MIPE	2028

5.3	Tiġi riveduta u msaħħa l-iskema ta' sussidju tal-akkomodazzjoni biex iż-żgħażaġh li jtilqu mill-kura alternattiva jingħataw livell ogħla ta' appoġġ finanzjarju milli huwa attwalment disponibbli. Is-sussidju rivedut għandu jkun imqassam fi gradi, u joffri livelli diversi ta' appoġġ abbażi tal-involviment ta' dak li jitlaq mill-kura fl-edukazzjoni, fit-taħriġ jew fl-impjieg. Din l-istruttura tipprovdi livell bażi ta' appoġġ għall-akkomodazzjoni għal kull min jitlaq mill-kura li jkun eliġibbli, filwaqt li tiġi incentivata l-partecipazzjoni kontinwa fl-istudji jew ix-xogħol permezz ta' rati ta' sussidju ogħla, u b'hekk jiġu promossi kemm l-istabbiltà kif ukoll l-awtosuffiċjenza fit-tul.	MAL	2028
-----	--	-----	------

5.4	Jiġu pprovduti pakketti tal-bidu b'oġġetti domestiċi essenzjali biex jingħata appoġġ liż-żgħażaġh fi tranżizzjoni lejn il-ħajja semiindipendenti jew indipendenti, filwaqt li jindirizzaw ħtiġijiet prattiċi immedjati u jitnaqqsu l-pressjonijiet finanzjarji u emozzjonali inizjali.	MSF	2028
-----	---	-----	------

3.6 | Appoġġ tar-Relazzjonijiet Familjali

Il-Garanzija tal-Aftercare se tistabbilixxi sistema ġdida ta' servizzi għall-familja mfassla speċifikament biex jiġu appoġġati dawk li jtilqu mill-kura alternattiva li ġew iwwalutati li jirrikjedu tali għajnuna.

Id-dinamika tal-familja tista' tvarja ħafna. L-appoġġ irid ikun adattabbli, filwaqt li jitqiesu l-ħtiġijiet u ċ-ċirkostanzi uniċi ta' kull familja. Tali servizzi jistgħu jinkludu terapija u konsulenza għall-familja, medjazzjoni, u gwida dwar il-komunikazzjoni effettiva, kollha bl-għan li joħolqu ambjent protettiv li jippromwovi relazzjonijiet pożittivi. Billi tagħti lill-familji r-rizorsi biex jappoġġaw it-tkabbir taż-żagħżuġ(a), din il-Garanzija tal-Aftercare tgħin biex titrawwem sistema ta' appoġġ aktar b'saħħtu u reżiljenti li tkun ta' benefiċċju kemm għall-individwu kif ukoll għall-membri tal-familja waqt it-tranzizzjoni f'fażi ġdida tal-ħajja.

Il-provvista ta' appoġġ strutturali lill-familji waqt it-tranzizzjoni taż-żgħażaġħ mill-kura hija kritika. Ir-riunifikazzjoni jew iż-żamma tar-rabtiet familjali jistgħu jkunu fattur sinifikanti fl-aġġustament ta' suċċess ta' persuna żagħżuġha għall-ħajja indipendenti, li joffrilhom network emozzjonali u soċjali stabbli. Għal dawk iż-żgħażaġħ li għandhom relazzjonijiet sikuri u sani mal-membri tal-familja, appoġġ imfassal lill-familja jsaħħaħ dawn ir-rabtiet u jipprovdi sors ta' gwida affidabbli u inkoraġġiment hekk kif jinnavigaw il-ħajja adulta.

F'istanzi fejn il-membri tal-familja ta' persuna żagħżuġha jkunu l-pari li jikkondividu l-istess faċilitajiet residenzjali, huwa essenzjali li jingħata appoġġ imfassal li jiffaċilita dinamika pożittiva fl-ambjent familjali biex jiġi żgurat ambjent armonjuż u ta' appoġġ. Dan jista' jinvolvi l-offerta ta' servizzi li jgħinu biex jissolva kwalunkwe kunflitt potenzjali, kif ukoll l-iżgurar li l-membri kollha jifhmu r-rwoli u r-responsabbiltajiet tagħhom fiż-żamma ta' spazju residenzjali protettiv. Billi tirrikonoxxi l-persuna żagħżuġha bħala membru tal-familja f'ambjent ta' għajxien kondiviz, din il-politika trawwem appoġġ reċiproku, responsabbiltà u għoti tas-setgħa. Approċċ kollaborattiv jgħin lill-persuna żagħżuġha tirnexxi filwaqt li tħares relazzjonijiet sani mill-qrib.

Tabella 6: Rakkomandazzjonijiet dwar l-Appoġġ tar-Rabtiet Familjali

Miżura	Entità Responsabbli	Data ta' Implimentazzjoni
6.1 Jitwettqu valutazzjonijiet regolari tad-dinamika u r-relazzjonijiet tal-familja taż-żagħżuġh(a) li jiltaq/titlaq mill-kura, biex jiġi identifikat jekk dawn ir-rabtiet humiex fattibbli u ta' beneficiċċju għall-individwu żagħżuġh. Fejn jiġu identifikati rabtiet familjali pożittivi, jissahhew aktar is-servizzi mmirati ta' appoġġ għall-familji, inkluż konsulenza għall-familji, medjazzjoni, u workshops għall-bini tal-ħiliet f'oqsma bħall-komunikazzjoni, ir-riżoluzzjoni tal-kunflitti u t-trobbija tat-tfal. Dawn is-servizzi se jgħinu lill-familji jsahhu r-relazzjonijiet tagħhom u jipprovdu pedament stabbli għaž-żgħažagħ fi tranżizzjoni lejn il-ħajja indipendenti. Jiġi rikonoxxut li l-appoġġ tal-familja mhux dejjem jista' jkun possibbli, u ssir enfasi fuq miżuri alternattivi biex jinbnew networks b'sahhithom u affidabbli ta' appoġġ permezz ta' timijiet komunitarji u inizjattivi bbażati fuq il-pari. Għalhekk, l-enfasi għandha tkun fuq il-familja iżda wkoll fuq kwalunkwe sistema ta' appoġġ li l-persuna żagħżuġha tqis importanti li tiġi inkluża fil-futur tagħha.	FSWS	Għadha għaddejja

6.2	Jiġi introdott Programm ta' Appoġġ għall-Familji taż-Żgħażaġh li jgħaqqad l-adulti żgħażaġh (18 sa 23 sena) ma' individwi jew familji li jipprovdu stabbiltà, gwida u ambjent familjali ta' appoġġ permezz ta' proċess ta' tqabbil personalizzat. Carers volontarji jingħataw taħriġ biex jimpenjaw ruħhom lejn involviment regolari u sinifikanti, li jgħin lill-adulti żgħażaġh jibnu ħiliet għall-ħajja essenzjali u jnnavigaw l-indipendenza. Permezz ta' dan il-qafas ta' appoġġ semiindipendenti, il-programm jippromwovi l-immudellar ta' rwoli pożittivi u appoġġ emozzjonali u prattiku akbar għaż-żgħażaġh fi tranżizzjoni lejn l-indipendenza, li jwassal għal eżiti mtejbja fit-tul għaż-żgħażaġh. Il-verifiki tar-responsabbiltà jiżguraw li l-individwi żgħażaġh ma jkunux esposti għal aktar vulnerabbiltajiet.	FSWS	2029
-----	---	------	------

6.3	Jiġu mmonitorjati u evalwati s-servizzi ta' appoġġ familjali biex tiġi vvalutata l-effettività tal-interventi bl-għan li jitjiebu r-relazzjonijiet familjali. Din l-evalwazzjoni għandha tiffoka fuq il-benesseri tal-persuna żagħżugħa, is-saħħa tar-rabtiet familjali u l-kapaċità tal-membri tal-familja li jappoġġaw it-tranżizzjoni tal-persuna żagħżugħa lejn il-ħajja indipendenti.	FSWS / MSF	2028
-----	---	------------	------

6.4	Jiġu ffaċilitati gruppi ta' appoġġ bejn il-pari għall-familji u persuni oħra li jitolqu mill-kura biex jikkollegaw ma' oħrajn f'sitwazzjonijiet simili, u jingħataw opportunitajiet biex jaqsmu esperjenzi, sfidi u soluzzjonijiet. Dan in-network tal-pari jista' jipprovdi lill-familji u lil persuni oħra li jitolqu mill-kura appoġġ emozzjonali u prattiku addizzjonali huma u jnnavigaw il-kumplessitajiet tat-tranżizzjoni taż-żgħażaġh mill-kura.	FSWS	2028
-----	--	------	------

3.7 | Qafas ta' Politika Abilitanti

Qafas ta' politika abilitanti huwa prerekwizit biex jiġu ggwidati l-iżvilupp u l-kunsinna ta' servizzi tal-aftercare għaż-żgħażaġh fi tranżizzjoni mill-kura alternattiva għall-ħajja indipendenti⁸³.

Ir-rakkomandazzjonijiet li ġejjin li jikkonċernaw standards, proċessi u servizzi għandhom rwol kruċjali fil-bini ta' qafas abilitanti b'saħħtu u pedament sod għall-kunsinna tal-komponenti tal-Garanzija tal-Aftercare.

Tabella 7: Rakkomandazzjonijiet dwar il-Qafas ta' Politika Abilitanti

Miżura	Entità Responsabbli	Data ta' Implimentazzjoni
7.1 Standards		
7.1.1 F'kollaborazzjoni mal-Awtorità ta' Standards ta' Harsien Soċjali, jiġu żviluppati u implimentati Standards għall-Aftercare, bħala rekwiżit għal-liċenzji neċessarji għar-residenzi li jipprovdu l-akkomodazzjoni tal-aftercare għal individwi li jixtiequ jirreġistraw għal dawn is-servizzi u qed jitlew mis-sistema tal-kura.	SCSA	2027
7.1.2 Jiġu riveduti u msaħħa l-istandards attwali għall-Kura Alternattiva, filwaqt li jiġi żgurat li jibnu pedament robust għat-tranżizzjonijiet ta' suċċess tal-aftercare. Dan jinkludi l-integrazzjoni tal-elementi preparatorji li jibnu b'mod progressiv il-ħiliet, ir-reżiljenza u l-prontezza għall-indipendenza taż-żgħażaġh. Dawn l-istandards għandhom iħeġġu koordinazzjoni aktar b'saħħitha bejn il-kura alternattiva u l-fornituri tal-aftercare biex tiffacilita tranżizzjoni b'inqas xkiel u aktar appoġġ għal kull individwu li jitlew mill-kura.	SCSA	2027

83 Muir, S. and Hand, K. (2018). Beyond 18: The Longitudinal Study on Leaving Care Wave 1 Research Report: Transition planning and preparation. (Research Report). Melbourne: Australian Institute of Family Studies. <https://www.aihw.gov.au/reports/child-protection/beyond-18-wave-1-research-report>.

7.1.3	Jissaħħu b'mod gradwali l-istandards tal-kwalifika meħtieġa għall-ħaddiema tal-appoġġ u tal-kura fil-kura alternattiva u fid-djar tal-aftercare, li jiżgura l-allinjament mal-oqfsa u l-aħjar prattiki rikonoxxuti internazzjonalment.	MSF, FSWS, SCSA, MFHEA	2029
-------	--	------------------------	------

7.2 Infrastruttura u Riżorsi

7.2.1	B'referenza għall-"valutazzjoni tal-htigijiet" imsemmija fl-Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Harsien Alternattiv) (Kap 602), jiġu żviluppati proċeduri operattivi standard biex tiġi żgurata l-konsistenza tal-pjanijiet ta' tranżizzjoni, tal-pjanijiet tal-aftercare u l-effettività tas-servizzi.	FSWS / SCSA	2027
-------	---	-------------	------

Il-proċeduri operattivi standard se jkollhom rwol kruċjali fl-identifikazzjoni tal-appoġġ u s-servizzi xierqa meħtieġa għall-pjan ta' tranżizzjoni/aftercare ta' kull individwu, billi jenfasizzaw l-oqsma ewlenin li jridu jitqiesu waqt l-evalwazzjoni filwaqt li jippermettu wkoll l-awtonomija għall-professionisti biex jiżviluppaw linji gwida għall-benefiċċju tal-individwi żgħażaġh.

7.2.2	Tiġi stabbilita Unità ta' Mentoraġġ tal-Aftercare fi ħdan l-MSF (FSWS) biex jiġi żgurat li kull persuna żagħżugħa fil-kura tibbenefika minn mentoraġġ imħarreg. F'kollaborazzjoni ma' istitut iddedikat għall-mentors u l-professionisti tal-appoġġ tal-aftercare, din l-Unità tipprovdi wkoll taħriġ u riżorsi speċjalizzati għall-mentors li jiggwidaw lill-adulti żgħażaġh fi tranżizzjoni mill-kura.	MSF, FSWS	2028
-------	--	-----------	------

7.2.3 Jitwaqqfu unitajiet speċjalizzati speċifikament għall-individwi li jtilqu mill-kura b'diffikultajiet severi ta' saħħa mentali jew imġiba estremament diffiċli li ma jistgħux jirrisjedu b'mod sikur f'ambjenti oħra. Fejn possibbli, jiġi pprovdut ambjent terapewtiku mfassal apposta għall-ħtiġijiet uniċi tagħhom minn professjonisti mħarrġa fis-saħħa mentali, appoġġati minn protokoll ta' sigurtà robust li jipprevjeni l-ħsara lill-minuri jew oħrajn. L-involvement tal-komunità se jkun ċentrali biex iħeġġeġ il-fehim u l-appoġġ, u joħloq opportunitajiet għal interazzjonijiet soċjali pożittivi.	MSF/ODPM	2029
7.2.4 Bħala parti mill-ftehimiet tas-Shubijiet Pubbliċi-Soċjali (PSPs), l-NGOs jiġu mheġġa jkomplu jtejbu l-pagi tal-ħaddiema soċjali/tal-kura biex jirriflettu aħjar l-ammont ta' xogħol, il-kundizzjonijiet tax-xogħol u l-inkwiet emozzjonali tar-rwol. Dan se jservi wkoll biex jattira u jzomm il-persunal fis-settur, li jkun ta' benefiċċju għall-kwalità tas-servizz. Is-Shubijiet Pubbliċi-Soċjali (PSPs) għandhom ikomplu jkunu orjentati lejn l-oġettiv, b'riżultati ċari u eżiti li jitkejl u li jiġu mmonitorjati regolarment biex jiġu żgurati r-responsabbiltà u l-effettività.	MSF	Għadha għaddejja
7.2.4.1 Jiġi stabbilit fond għal fornituri ta' servizz tal-aftercare interessati biex joffru servizzi ta' aftercare ddedikati li jkopru u jindirizzaw in-nuqqasijiet fid-disponibbiltà ta' sodod, ikel, faċilitajiet u appoġġ terapewtiku għal dawk li jtilqu mill-aftercare.	MSF	2028

7.2.5	Jiġu stabbiliti opportunitajiet ċari ta' progress fil-karriera fi ħdan is-settur biex jiġu incattivati l-iżvilupp professjonali u l-impenn fit-tul.	MSF, FSWS	2027
-------	---	-----------	------

7.3 Proċess Simplifikat

7.3.1	Jinbdew diskussjonijiet mal-partijiet ikkonċernati meħtieġa biex titjeb u titthaffef il-proċedura tas-sistema ta' riferiment għall-aftercare. Huwa kruċjali li jiġi evitat id-dewmien li jħalli disponibbiltajiet vojta.	MSF	2027
-------	--	-----	------

7.3.1.1	Tiġi stabbilita bażi ta' data biex jissahhu t-trasparenza u l-effiċjenza fil-ġestjoni tal-kollokamenti fil-kura residenzjali u komunitarja. Din is-sistema għandha tipprovdi aġġornamenti f'ħin reali dwar id-disponibbiltà, id-domanda u l-okkupanza filwaqt li tiġi integrata data ewlenija dwar id-demografija, is-saħħa u data oħra rilevanti. Billi jiġi żgurat aċċess f'ħin reali għal informazzjoni preċiża u komprensiva, il-bażi tad-data tappoġġa t-teħid ta' deċiżjonijiet infurmati, ittejjeb l-allokazzjoni tar-riżorsi u tippromwovi l-akkontabbiltà fi ħdan is-sistema tal-kura.	MSF	2027
---------	---	-----	------

7.3.2	Jiġi implimentat proċess ta' applikazzjoni simplifikat u faċli għall-utent biex ikun hemm aċċess għas-servizzi disponibbli. Dan jista' jinkludi l-iżvilupp ta' portal onlajn tal-aftercare fejn l-individwi jkunu jistgħu faċilment isibu informazzjoni, iressqu applikazzjonijiet u jsegwu l-istat tat-talbiet tagħhom. Barra minn hekk, il-provvista ta' persunal iddedikat biex jgħin lill-applikanti jimlew il-formoli u jifhmu l-kriterji ta' eliġibbiltà tista' tgħin jitneħħew l-ostakli, tkun ta' għajnuna kemm għall-adult żagħżuġ kif ukoll il-mentor, u tiffaċilita l-aċċess fil-ħin għas-servizzi meħtieġa.	FSWS	2028
-------	--	------	------

7.3.3	Tiġi stabbilita pjattaforma kollaborattiva ta' livell għoli li tinvolvi lill-partijiet ikkonċernati ewlenin, ikkoordinata mill-Awtorità ta' Standards ta' Farsien Soċjali (SCSA), li tiltaqa' regolarment biex tindirizza kwistjonijiet trażversali fil-kura alternattiva u l-aftercare. Il-pjattaforma għandha tinkludi jekk possibbli segretarji permanenti mill-Ministeri għas-Saħħa, għall-Edukazzjoni, għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal, għall-Ġustizzja u għall-Akkomodazzjoni.	MSF, SCSA	2027
-------	--	-----------	------

7.3.4	Jiġi emendat l-Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Farsien Alternattiv) (Kap 602) biex tiġi formalizzata l-Garanzija tal-Aftercare fi ħdan it-taqsimi tal-Aftercare, u b'hekk jitjiebu u jissaħħu s-servizzi ta' aftercare.	MSF	2029
-------	--	-----	------

7.3.4.1	Tiġi emendata l-leġiżlazzjoni eżistenti biex jiġi żgurat li l-minuri kollha taħt l-età ta' 18-il sena li jittqiegħdu taħt ordni ta' ħarsien, u li jqattgħu mill-inqas sena fil-kura alternattiva, irrispettivament mill-età li fiha jkunu daħlu fis-sistema tal-kura alternattiva, jingħataw id-dritt li jibqgħu fil-kura sal-età ta' 21 sena. Il-leġiżlazzjoni attwali teħtieġ mill-inqas sentejn.	MSF	2027
---------	---	-----	------

7.4 Programmi ta' Taħriġ għall-Professjonisti

7.4.1	Jiġu stabbiliti korsijiet ta' taħriġ speċjalizzat għall-professjonisti tal-kura soċjali, li jiffukaw fuq ir-realtajiet tal-kura alternattiva u tal-aftercare. Dan se jiżgura forza tax-xogħol kwalifikata kapaci li tindirizza l-htigijiet diversi tal-individwi f'ambjenti varji ta' kura soċjali relatati mal-aftercare. Titqies l-inċentivazzjoni tat-teħid ta' dawn il-korsijiet b'mezzi finanzjarji.	MSF, MES	2028
-------	--	----------	------

7.4.1.1	Fi ħdan il-korsijiet ta' taħriġ speċjalizzati, jiġu żviluppati programmi/moduli mmirati lejn mentors tal-aftercare involuti fil-kura alternattiva u l-aftercare biex ikopru l-kura infurmata dwar it-trauma, l-għarfien dwar is-saħħa mentali u r-riżoluzzjoni tal-kunflitti. Taħriġ bħal dan ikun jinkorpora strateġiji ta' ġestjoni effettiva tal-emerġenzi, f'konformità mas-sistemi mtejba ta' kura alternattiva u aftercare.	MSF, MES	2027
---------	--	----------	------

7.4.2	Jiġi pprovdut bini tal-kapaċitajiet adegwat lill-ħaddiema soċjali ewlenin assenjati għall-minuri fil-kura alternattiva, b'enfasi speċifika fuq l-ippjanar tal-aftercare.	MSF	2027
-------	---	-----	------

7.4.3	Jiġu introdotti korsijiet sponsorizzati fil-livell 5 u 6 għal speċjalizzazzjonijiet bħala haddiema tal-appoġġ/tal-kura, li potenzjalment iwasslu għal mandati jew ċertifikazzjonijiet professjonali, biex jappoġġjaw it-tisħiħ gradwali tal-istandards ta' kwalifika fost il-haddiema tal-appoġġ u tal-kura fil-kura alternattiva u fid-djar tal-aftercare.	MSF	2028
-------	---	-----	------

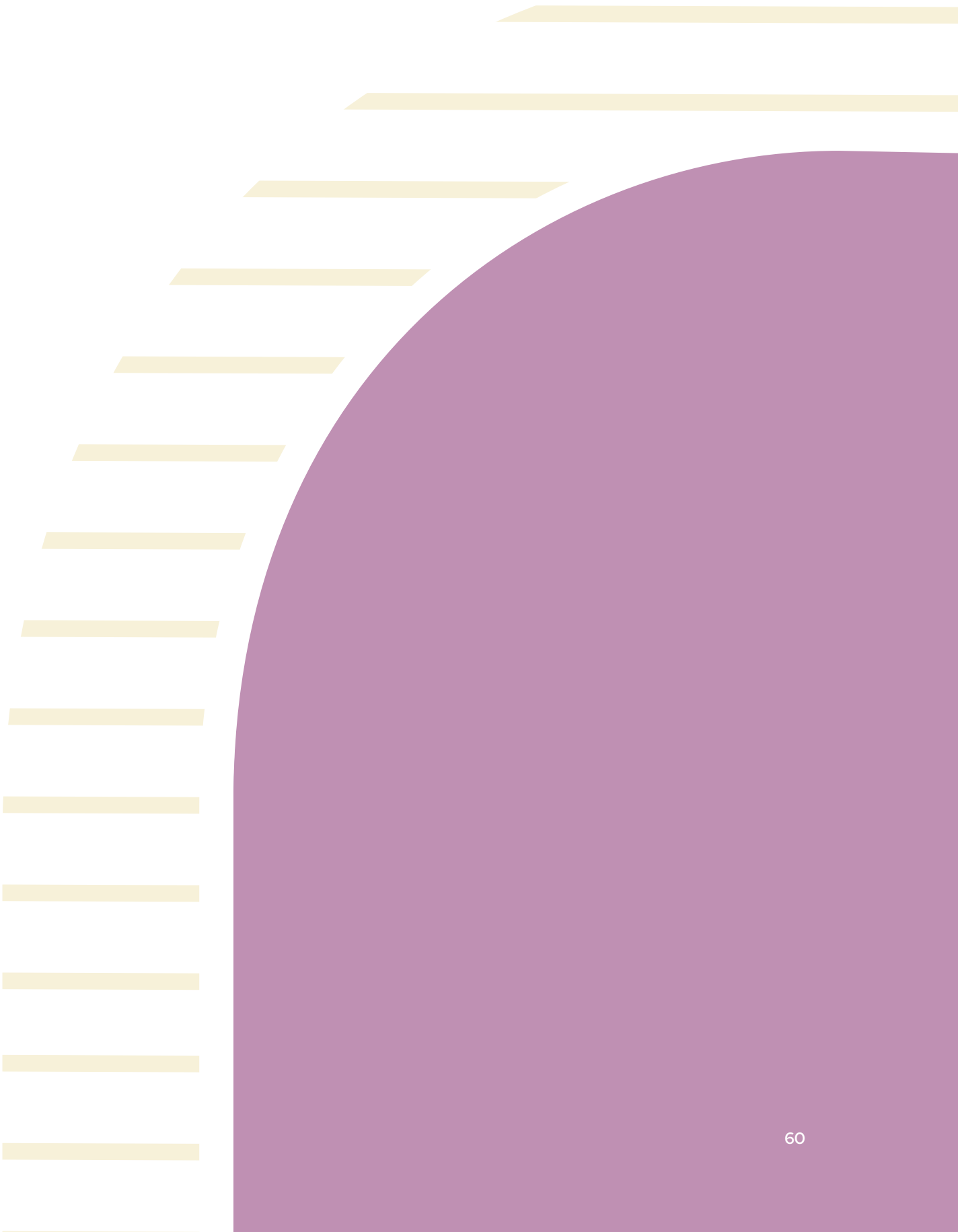
7.5 Għarfien u Outreach

7.5.1	Jiġi stabbilit "Servizz Drop-in għall-Aftercare" għaž-żgħażaġħ/għall-adulti żgħażaġħ kollha li fil-passat kienu fis-sistema tal-kura alternattiva u għalhekk ikunu eliġibbli għal servizz ta' aftercare. Disponibbli fuq bażi flessibbli u mingħajr appuntament, is-Servizz Drop-in għall-Aftercare jqabbel l-individwi ma' mentors imħarrġa, li joffru għajjuna immedjata fl-akkomodazzjoni, fl-impjieg, fis-saħħa mentali, fl-ippjanar finanzjarju u fi htigijiet kritiċi oħra. Bit-twaqqif ta' dan is-servizz, l-appoġġ ta' aftercare jsir aktar aċċessibbli u reattiv għal dawk li ma għažlux l-aftercare strutturata. Dan is-servizz iservi bħala bażi ċentrali u jippermetti lil dawk li telqu mill-kura li jitolbu appoġġ ta' aftercare jekk iċ-ċirkostanzi tagħhom jinbidlu, pereżempju jekk jitlef xogħlhom, jgħaddu minn kriżi tas-saħħa mentali jew jiffaċċjaw instabbiltà fl-akkomodazzjoni.	MSF	2030
-------	--	-----	------

7.5.2	Jiżdied l-għarfien u tiġi promossa d-disponibbiltà tas-servizzi ta' aftercare b'mod attiv, bl-għan li titnaqqas l-istigma rigward it-tiftix tal-għajjuna, biex l-individwi żgħażaġħ jithegħgu jużaw l-appoġġ disponibbli.	MSF, FSWS	2028
-------	---	-----------	------

7.5.3	Jiġi promoss esponiment akbar għall-professjoni tax-xogħol tal-kura u għarfien akbar tagħha, billi jiġu implimentati inizjattivi mmirati ta' outreach u involviment. Dan jinkludi l-ħolqien ta' opportunitajiet għal ħaddiema tal-kura potenzjali li jiksbu esperjenza Prattika permezz ta' apprendistati, programmi ta' volontarjat u shadowing ta' professjonisti f'ambjenti ta' kura alternattiva.	MSF, FSWS	2027
7.5.4	Jiġu żviluppati kampanji ta' għarfien pubbliku u ssir kollaborazzjoni mal-konsulenti tal-karriera biex jiġu ssottolinjati l-valur u l-impatt tax-xogħol tal-kura, filwaqt li jiġi enfasizzat ir-rwol kritiku li l-ħaddiema tal-kura għandhom fl-appoġġ tal-popolazzjonijiet vulnerabbli.	MSF, FSWS	2027
7.5.5	Isiru sħubijiet ma' istituzzjonijiet edukattivi biex jinkorporaw suġġetti relatati mal-kura fil-kurrikuli u l-programmi ta' gwida fil-karriera sabiex aktar individwi jiġu ispirati jqisu din il-professjoni sodisfaċenti.	MSF, MES	2027
7.6 Riċerka, Monitoraġġ u Evalwazzjoni			
7.6.1	Jitwettaq studju nazzjonali biex jiġu esplorati l-isfidi ewlenin li jiffaċċjaw dawk li jtilqu mill-kura. L-istudju għandu jiffoka fuq l-eżiti tal-akkomodazzjoni u kwalunkwe ostaklu li jiffaċċjaw biex isibu u jżommu akkomodazzjoni stabbli.	MSF	2028

7.6.2	Jintużaw is-sejbiet mill-istudju nazzjonali dwar l-eżiti tal-akkomodazzjoni għal dawk li jitolqu mill-kura, biex jiġu infurmati r-riformi fil-politika tal-akkomodazzjoni.	MAL/HA/FAH	2028
7.6.3	Fuq bażi annwali, jiġi vvalutat in-numru ta' tfal li qed jasl biex jitolqu mill-kura, biex jiġi identifikat kwalunkwe nuqqas fin-numru meħtieġ ta' akkomodazzjonijiet appoġġati, servizzi ta' appoġġ għall-familji u servizzi ta' mentoraġġ. Il-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal jiġi infurmat dwar ir-riżultati uffiċjali għall-azzjoni meħtieġa.	FSWS	2027
7.6.4	Jitwettaq studju ta' riċerka biex jevalwa l-effetti u l-eżiti tal-Garanzija tal-Aftercare, b'enfasi partikolari fuq il-mentoraġġ li jorbot is-servizzi kollha offruti liż-żgħażaġh li jitolqu mill-kura.	MSF	2030
7.6.5	Fi ħdan l-istudju ta' riċerka, jiġi żviluppat Daxxbord tad-Data tal-Aftercare b'indikaturi tal-prestazzjoni biex jivvalutaw regolarment l-effettività tas-servizzi tal-aftercare, b'har-rati ta' impjeg, l-istabbiltà tal-akkomodazzjoni, il-kisbiet edukattivi u l-eżiti tas-saħħa mentali.	MSF	2030
7.6.6	Jiġu implimentati feedback loops minn dawk li jitolqu mill-kura biex jitjiebu kontinwament is-servizzi.	FSWS	2028

04

Implimentazzjoni u Monitoraġġ

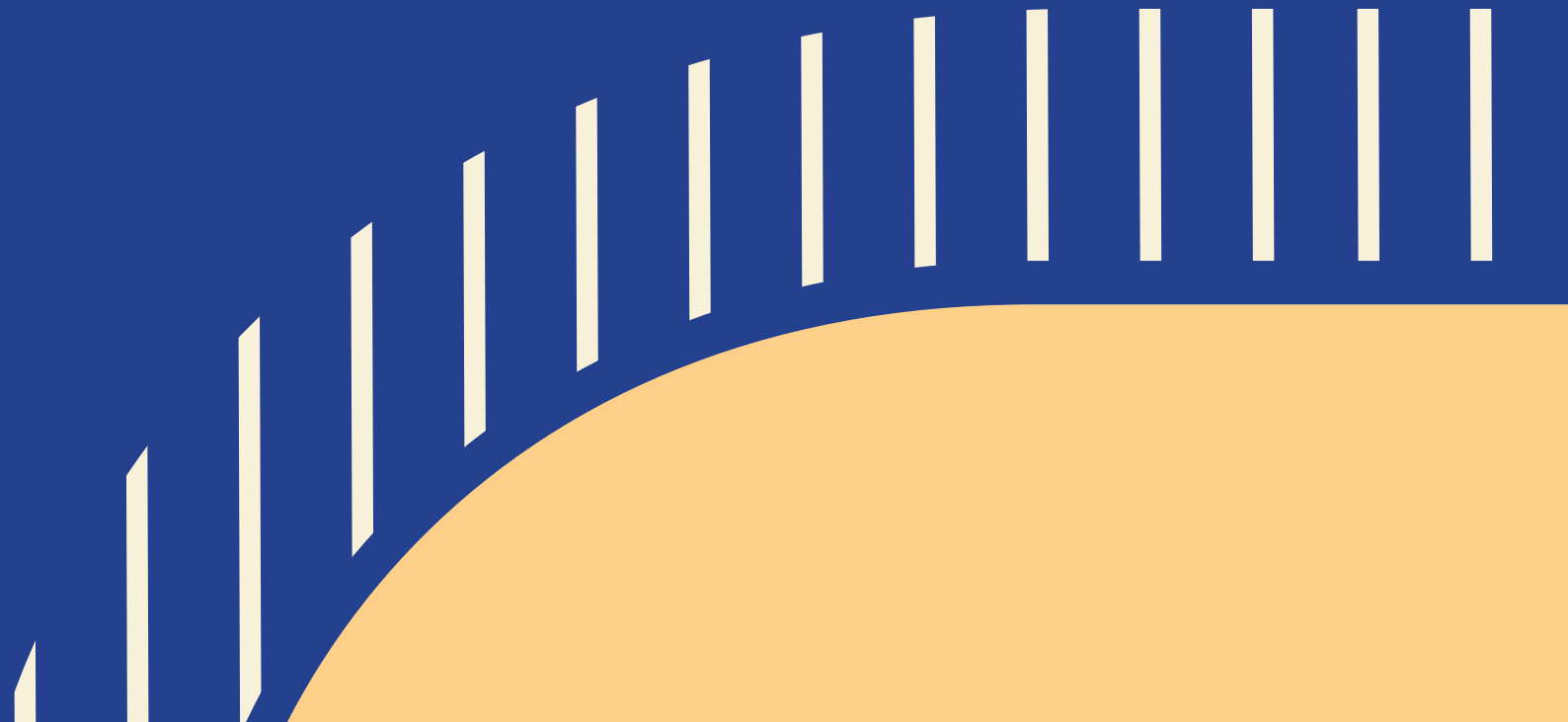
L-implimentazzjoni ta' suċċess tal-Politika tal-Aftercare tirrikjedi approċċ koordinat u strutturat li jinvolti lill-partijiet ikkonċernati ewlenin. Il-Ministeru għall-Politika Soċjali u l-Familja (MSF) se jieħu r-responsabbiltà globali għall-implimentazzjoni tal-politika, billi jiżgura li l-prijoritajiet nazzjonali jiġu indirizzati u li r-riżorsi neċessarji jiġu allokat permezz tal-baġit nazzjonali u l-mekkaniżmi tal-Fond Soċjali Ewropew (FSE).

Il-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Harsien Soċjali (FSWS) se tieħu rwol ta' tmexxija u koordinazzjoni fl-operazzjonalizzazzjoni tal-politika. L-FSWS se twaqqaf Kumitat għall-Implimentazzjoni magħmul minn rappreżentanti minn awtoritajiet rilevanti, inkluż l-MSF. Dan il-kumitat se jkun inkarigat mis-sorveljanza tat-tnedija tal-politika, filwaqt li jiżgura l-allinjament mal-oġettivi strateġiċi u jindirizza kwalunkwe sfida emergenti.

Biex tiggwida l-proċess ta' implimentazzjoni, l-FSWS se tiżviluppa Pjanijiet ta' Ħidma Annwali f'kollaborazzjoni mal-Kumitat għall-Implimentazzjoni. Dawn il-pjanijiet se jissottolinjaw azzjonijiet, skedi ta' żmien u responsabbiltajiet speċifiċi, u b'hekk jiżguraw approċċ strutturat u li jitkejjel għall-eżekuzzjoni tal-politika. L-MSF se jappoġġa l-implimentazzjoni tal-inizjattivi nazzjonali identifikati f'dawn il-pjanijiet ta' ħidma billi jiġu pprovduti l-fondi neċessarji disponibbli permezz tal-baġit nazzjonali u l-flussi tal-fondi mill-FSE.

Il-monitoraġġ u l-evalwazzjoni se jkunu integrali għas-suċċess tal-politika. Kull sentejn, l-FSWS se tabbozza Rapport dwar l-Implimentazzjoni li jivvaluta l-progress, jidentifika nuqqasijiet u jipproponi aġġustamenti biex titjeb l-effettività tal-politika. Dawn ir-rapporti se jiġu kondiviżi mill-MSF u partijiet ikkonċernati oħra biex jiġu żgurati t-trasparenza u t-titjib kontinwu.

Dan il-qafas ta' implimentazzjoni u monitoraġġ jenfasizza l-impenn tal-Gvern li jipprovdi sistema ta' aftercare reattiva u sostenibbli li tissodisfa l-ħtiġijiet li qed jevolvu ta' dawk li jtilqu mill-kura f'Malta.

05

Rimarki **Finali**

Il-Politika ta' Aftercare għat-Tfal fil-Kura Alternattiva tirrappreżenta impenn nazzjonali ta' importanza kbira biex jiġi żgurat li l-ebda persuna żagħżugħa ma titlaq mill-kura mingħajr appoġġ. Din tafferma li l-aftercare mhijiex privileġġ, iżda dritt – kontinwazzjoni vitali tad-dmir tal-Istat li jipproteġi, jagħti s-setgħa u jakkumpanja liż-żgħażaġħ huma u jimxu għall-ħajja adulta indipendenti.

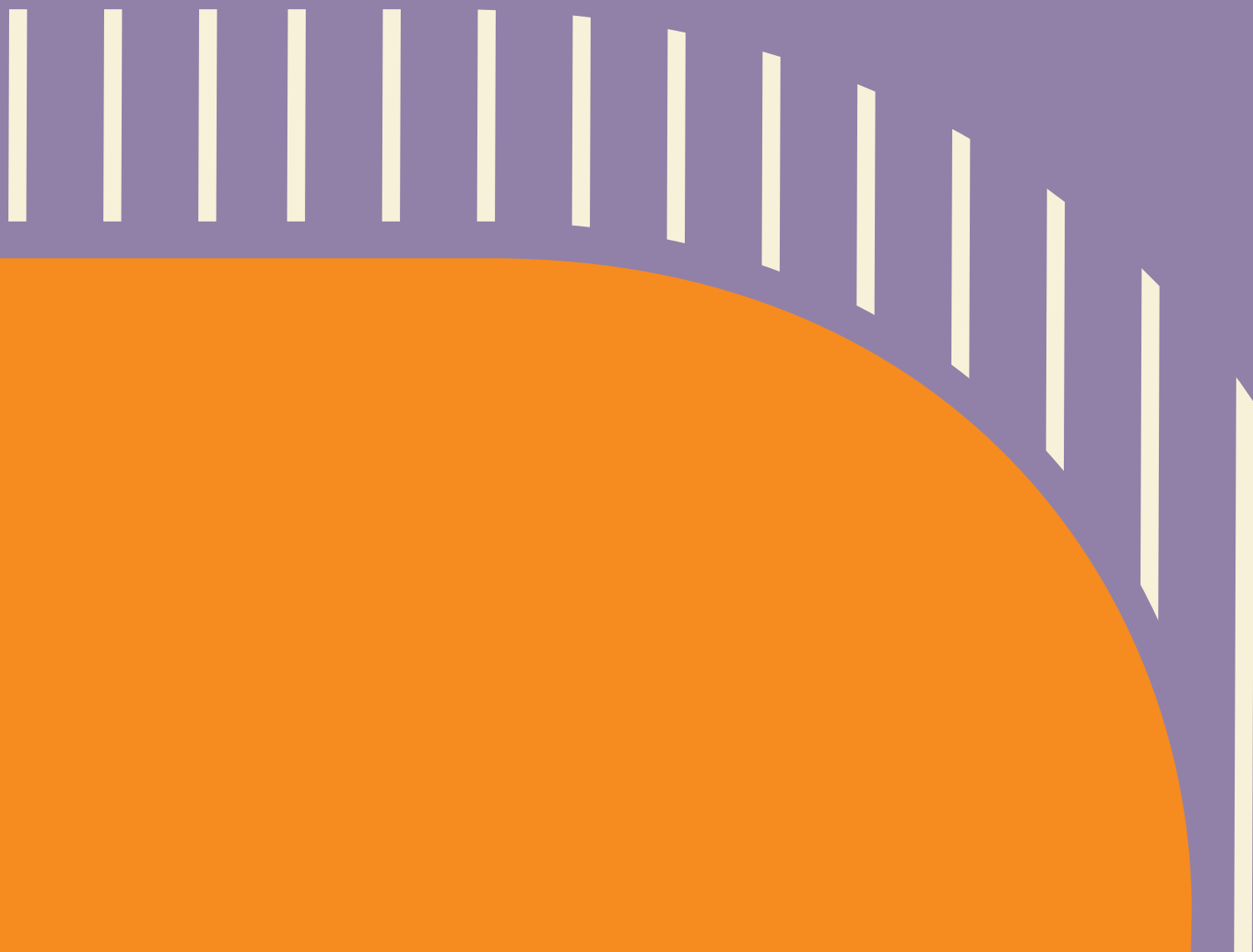
Il-pakkett ta' miżuri tal-Garanzija tal-Aftercare se jipprovdi appoġġ konsistenti u aċċessibbli biex jirrispondi għall-isfidi reali ta' dawh kollha li jtilqu mill-kura, filwaqt li jirrikonoxxi l-punti pożittivi, l-aspirazzjonijiet, il-potenzjal u l-kontribut tagħhom fl-igġwidar tat-tfassil u l-implimentazzjoni tagħha.

Tul il-ħames snin li ġejjin, il-Politika tal-Aftercare se tiġi implimentata permezz tal-involviment koordinat tal-partijiet ikkonċernati u mekkanizmi ta' monitoraġġ robusti biex jiġi żgurat impatt dejjiemi li jista' jitkejjel. Għalhekk il-Politika tistieden lill-partijiet ikkonċernati kollha – l-entitajiet tal-gvern, l-organizzazzjonijiet ta' volontarjat u l-komunità ingenerali – biex jaħdmu flimkien biex iżommu kultura ta' inkluzjoni, ugwaljanza u għoti ta' setgħa. Kull persuna żagħżugħa, irrISPettivament mill-isfond, se jkollha l-opportunità li tirnexxi - u b'hekk jitthejja l-pedament għal soċjetà b'aktar ġustizzja, kompassjoni u reżiljenza.

Anness 01

Kwestjonarju **Mqassam** lid-Djar tal-Kura Alternattiva

Il-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal (MSPC) jinsab fil-proċess li jiżviluppa l-ewwel Politika tal-Aftercare ta' Malta għat-tfal fil-kura alternattiva. Din il-politika se tiġi mfassla biex tiġi ffaċilitata tranżizzjoni bla xkiel għall-ħajja adulta għal dawn it-tfal billi toffri appoġġ komprensiv.

Kollaborazzjoni effettiva mal-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha hija kruċjali għas-suċċess tal-politika. Biex jiġi żgurat li l-politika tindirizza bis-sħiħ il-ħtiġijiet tat-tfal, ġentilment nitolbu li d-Djar tal-Kura Alternattiva jimlew il-kwestjonarju li ġej. L-informazzjoni miġbura se tipprovdi għarfien ta' valur dwar il-ħtiġijiet speċifiċi tat-tfal, li se jkun strumentali fit-tfassil u l-irfinar tal-Politika tal-Aftercare. L-input tiegħek huwa essenzjali biex tiġi żgurata l-effettività tal-politika, ubiex jiġu appoġġati l-benesseri ut-tranżizzjoni ta' suċċes ta' dawn l-individwi żgħażaġh.

1. Kemm-il tifel u tifla jinsabu b'ħalissa fil-kura tad-Dar/tar-Residenza tiegħek? Jekk jogħġbok qassam skont l-età u s-sess.
2. Jekk jogħġbok indika r-raġuni għall-ordni ta' ħarsien u agħti deskrizzjoni qasira tal-istat emozzjonali/ta' mġiba attwali tal-minuri billi timla t-tabella ta' hawn taħt:

Raġuni għall-Ordni ta' Ħarsien	Numru ta' Tfal	Stat Emozzjonali/ta' Mġiba Attwali tal-Minuri
Vjolenza domestika		
Vizzji		
Mard kroniku, mard mentali jew diżabbiltà tal-ġenituri		
Abbuż fiżiku		
Abbuż emozzjonali		
Abbuż sesswali		
Traskuraġni		
Abbandun		
Oħra (jekk jogħġbok indika)		

3. Iż-żgħażaġh li qed joqorbu l-istadju li jtilqu mis-sistema tal-kura għandhom jibbenefikaw minn tranżizzjonijiet bla xkiel li jkunu appoġġati minn pjanijiet ta' kura mfassla apposta li jirriflettu l-ħtiġijiet tagħhom.
 - a. Kif tindirizza dan l-istadju ta' meta minuri jkun qed joqrob l-istadju li jitlaq mis-sistema tal-kura?

- b. X'inhuma s-servizzi eżistenti ta' appoġġ intern għat-tfal li qed joqorbu l-istadju li jtilqu mis-sistema tal-kura?
 - c. Ta' liema età tibda tipprepara lil minuri għall-istadju li jtilqu mis-sistema tal-kura?
 - d. Kif tista' titjeb is-sistema?
- 4. Hemm politika speċifika għat-tluq mill-kura fid-dar tiegħek? Jekk iva, tista' tipprovdi xi informazzjoni (jew tipprovdi kopja)? Din kif giet żviluppata? Din il-politika għat-tluq mill-kura tinkludi wkoll linji gwida dwar it-tluq mill-kura għal sitwazzjonijiet familjali speċifiċi, bħall-aħwa?
- 5. Kemm-il persuna żagħżugħa tal-età ta' 18-il sena jew akbar għadha tgħix taħt il-kura tiegħek?
 - a. Normalment, ta' liema età huma mistennija li jtilqu t-tfal mill-kura/mir-residenza tiegħek?
 - b. Jeżistu xi kriterji biex jinżammu l-adulti żgħażaġħ ta' 18-il sena jew akbar fid-dar/fir-residenza tiegħek, jew l-individwi kollha jinżammu wara talba jew espressjoni ta' interess/ħtieġa?
- 6. Huwa essenzjali li jiġu esplorati l-ħtiġijiet u l-isfidi tat-tfal hekk kif joqorbu l-età li jtilqu mis-sistema tal-kura sabiex jiġu indirizzati r-realtajiet u l-kwistjonijiet iffaċċjati mid-djar tal-kura.
 - a. X'inhuma l-ħtiġijiet, ir-realtajiet u l-vulnerabbiltajiet tat-tfal li qed joqorbu l-istadju li jtilqu mis-sistema tal-kura? (Iddistingwi l-isfidi ffaċċjati skont l-età u l-ġeneru).
 - b. X'inhuma l-problemi li d-dar tiegħek tiffaċċja meta t-tfal jilħqu l-età li jtilqu mill-kura?
- 7. X'inhuma s-servizzi esterni ta' appoġġ/segwitu li jintużaw mill-individwi li telqu mill-kura alternattiva? Liema professjonisti jiġu kkonsultati l-aktar għat-tfal li jtilqu mill-kura (eż. haddiema soċjali, psikologi, psikoterapisti, eċċ.)?
- 8. F'termini ġenerali, hemm tliet kategoriji prinċipali ta' persuni li qed jirċievu servizzi ta' aftercare:
 - a. tfal li qed joqorbu l-istadju li jtilqu mis-sistema tal-kura alternattiva;
 - b. individwi (ta' 18-il sena 'l fuq) li telqu mill-kura alternattiva, u
 - c. individwi (ta' 18-il sena 'l fuq) li għadhom jgħixu f'residenzi tal-kura alternattiva.

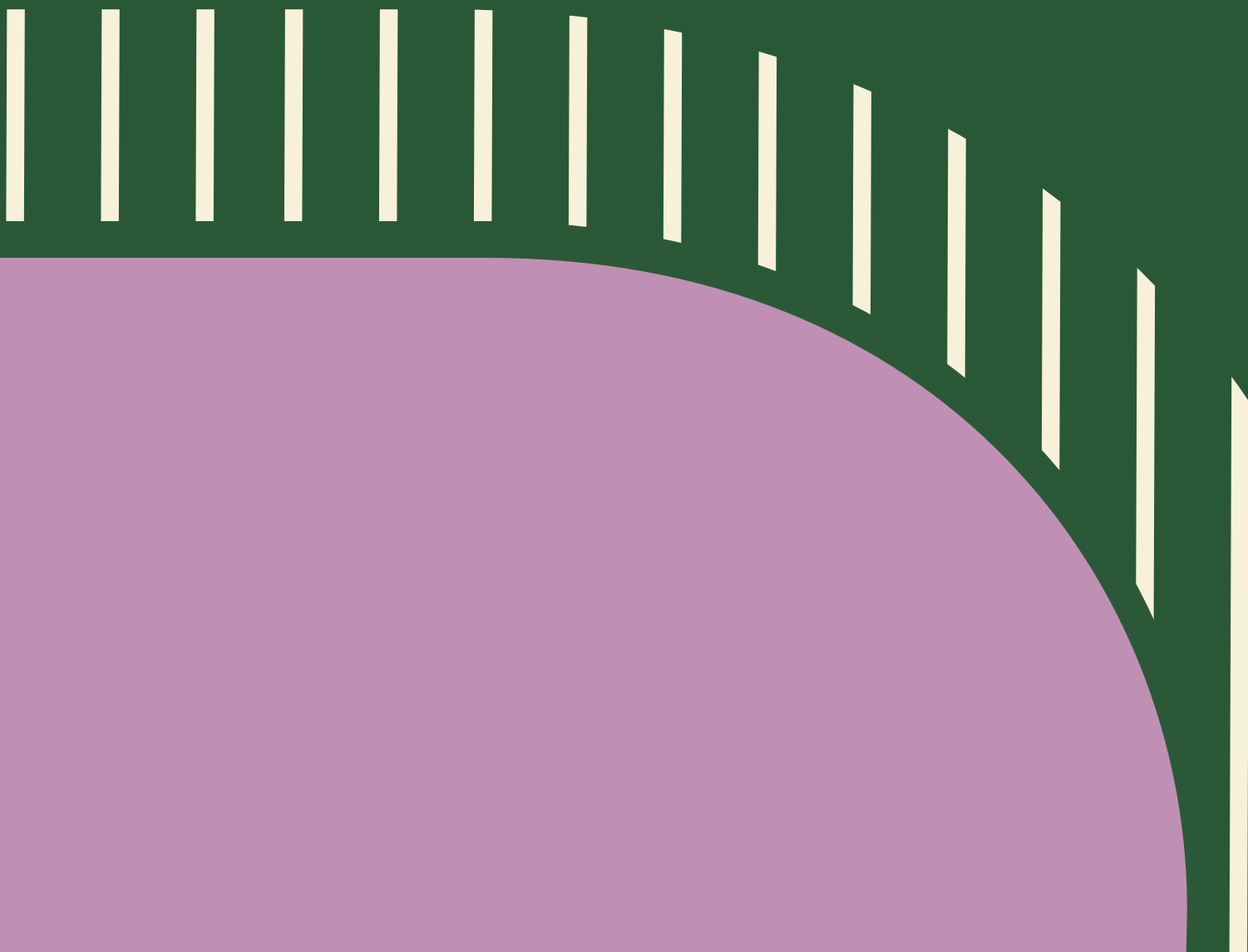
Il-Gvern kif jista' jirfina s-servizzi eżistenti biex jindirizza l-isfidi li jesperjenzaw dawn l-individwi? Il-Gvern kif jista' jagħti appoġġ biex itejjeb is-servizzi ta' aftercare?

- 9. Hemm xi servizzi ġodda meħtieġa għal dawk li jtilqu mill-kura alternattiva biex ikollhom appoġġ adegwat għall-aftercare (ladarba jilħqu l-età ta' 18-il sena jew ladarba jkunu mistennija jtilqu mir-residenza tal-kura alternattiva)?

Anness 02

Glossarju

Aftercare: Sistema li tipprovdi appoġġ liż-żgħażaġħ mill-età ta' 18-il sena 'l fuq li kienu jgħixu fil-kura alternattiva fi tfulithom. Is-sistema tal-aftercare tiffacilita t-tranzizzjoni lejn il-ħajja adulta għal dawk li jtilqu mill-kura alternattiva, u tagħtihom aktar appoġġ biex jintegraw fis-soċjetà billi tirfina l-ħiliet meħtieġa kif ukoll tippermettilhom li jkissbu indipendenza pożittiva⁸⁴.

Kollokament: Il-proċess li bih tifel jew tifla jitqiegħed f'forma ta' kura alternattiva, fuq bażi temporanja jew fit-tul, meta ma jkunx possibbli jew ma jkunx fl-aħjar interess tiegħu jew tagħha li jibqa' fil-kura tal-ġenituri jew ta' dawk li għandhom ir-responsabbiltà parentali. Il-kollokament isir wara valutazzjoni professjonali u jista' jkun f'familja foster, ma' qraba, f'kura residenzjali jew f'forma oħra ta' kura alternattiva prevista mil-liġi.

Residenzi tal-aftercare: Facilitajiet tal-akkomodazzjoni maħsuba speċifikament biex jappoġġaw liż-żgħażaġħ fi tranzizzjoni mill-kura tal-Istat għall-ħajja indipendenti. Dawn ir-residenzi jipprovdu ambjent stabbli u strutturat fejn l-individwi jistgħu jirċievu gwida, taħriġ fil-ħiliet għall-ħajja, u servizzi ta' appoġġ essenzjali oħra biex jgħinuhom jintegraw fis-soċjetà b'suċċess. Dawn jinkludu akkomodazzjoni sorveljata, arrangamenti ta' għajxien semi indipendenti, jew unitajiet kompletament indipendenti, skont il-ħtiġijiet tar-residenti.

Servizzi tal-aftercare: Servizzi bl-għan li jappoġġaw liż-żgħażaġħ fi tranzizzjoni mill-kura għall-għajxien indipendenti billi jindirizzaw diversi aspetti ta' ħajjithom, inklużi l-akkomodazzjoni, il-ġestjoni finanzjarja, l-edukazzjoni u t-taħriġ fil-ħiliet għall-ħajja, l-impjieg, il-mentoraġġ u kwistjonijiet personali oħra⁸⁵.

Kura Alternattiva: "It-tqegħid ta' minuri taħt il-ħarsien ta' persuna jew entità, li ma tkunx il-ġenitur tal-minuri, liema tqegħid ikun ġie ordnat mill-Qorti jew li huwa riżultat ta' deċiżjoni amministrattiva". (Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Ħarsien Alternattiv), Kap 602 tal-Liġijiet ta' Malta⁸⁶)

Persuni li Jitilqu mill-Kura: Individwi li jridu jtilqu mill-kollokamenti tal-kura alternattiva, bħall-foster care, il-kura residenzjali jew il-kura f'dar komunitarja, meta jsiru adulti.

Pjan ta' Kura: Dokument personalizzat bi pjan imfassal apposta biex jappoġġa lit-tfal jew liż-żgħażaġħ skont il-ħtiġijiet tagħhom. Il-Pjanijiet ta' Kura jikkonsistu minn għanijiet speċifiċi stabbiliti biex jinkisbu f'perjodi ta' żmien realistiċi. Dawn l-għanijiet jipprovdu gwida ċara lill-partijiet ikkonċernati u lill-utenti tas-servizz kollha, u jenfasizzaw il-kompiti li jridu jitwettqu u jassenjaw responsabbiltajiet għall-implimentazzjoni tagħhom.

84 Aftercare-issue-brief.pdf
What is Aftercare?

85 Nazzjonijiet Uniti. Linji Gwida għall-Kura Alternattiva tat-Tfal. Assemblée Générale tan-NU, 2009. Disponibbli hawn: <https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/5416.pdf/>

86 <https://legislation.mt/eli/cap/602/mlt>

Minuri / Tfal: It-termini minuri u tfal jirreferu għal dawk kollha taħt l-età ta' tmintax-il sena, skont il-Legizlazzjoni Maltija u l-Artikolu 1 tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti xdwat id-Drittijiet tat-Tfal.

Dar Komunitarja / Kura f'Dar Komunitarja: Forma ta' kura alternattiva u aftercare pprovduta f'ambjenti żgħar, simili għal dar, fi hdan komunitajiet ordinarji, li ġeneralment jakkomodaw sa seba' tfal jew adulti żgħażaġh.. Id-djar komunitarji jgħaqqdu kura relazzjonali simili għal dik tal-familja ma' appoġġ professjonali u bħalissa huma mmaniġġjati minn FSWS.

Familja: Fil-każ ta' minuri, familja hija ddefinita bħala persuna, jew grupp ta' persuni, li huma marbuta mal-minuri bijoloġikament, mill-parentela u/jew minn responsabbiltà ta' kura u trobbija. Hekk kif il-minuri jsir adult, il-kuncett ta' familja jespandi biex jinkludi network żgħir ta' persuni, marbutin bijoloġikament, biż-żwieġ, bħala sħab, bl-adozzjoni jew b'rabtiet emozzjonali profondi, li joffri appoġġ, kumpanija u sens ta' appartenenza tul l-istadji tal-ħajja.

Foster Care: "It-tqegħid ta' minuri taħt il-ħarsien ta' persuna, li ma tkunx ġenitur tal-minuri, li tkun magħżula, kwalifikata, approvata u sorveljata biex tipprovi ħarsien għal perjodu ta' żmien u skont il-pjan ta' ħarsien" (Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Ħarsien Alternattiv), Kap 602 tal-Liġijiet ta' Malta⁸⁷). Barra minn hekk, "servizz għal perjodu determinat li bih tifel jew tifla jitqiegħdu fil-kura kontinwa ta' foster carer, u li permezz tiegħu t-tifel jew it-tifla jitrabbew f'ambjent ta' familja skont l-aħjar interessi tat-tifel jew tat-tifla konċernati." (Att dwar il-Foster Care, Kap 491 tal-Liġijiet ta' Malta⁸⁸)

Foster carer: "Persuna waħda jew aktar approvata mill-Bord għall-Fostering biex minuri jitqiegħed taħt foster care magħha." (Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Ħarsien Alternattiv), Kap 602 tal-Liġijiet ta' Malta⁸⁹; Att dwar il-Foster Care, Kap 491 tal-Liġijiet ta' Malta⁹⁰)

Għajxien indipendenti: Stil ta' ħajja fejn individwu, b'mod partikolari adult żagħżuġh jew persuna li titlaq mill-kura, jkun kapaċi jgħix fil-komunità b'dipendenza minima fuq il-kura esterna jew l-appoġġ. Dan jinvolvi l-ġestjoni tal-attivitajiet ta' kuljum proprji bħall-akkomodazzjoni, il-finanzi, l-edukazzjoni, l-impjieg u r-relazzjonijiet soċjali. Għalhekk l-għajxien indipendenti huwa kapaċità miksuba permezz tal-iżvilupp tal-awtonomija personali u l-awtodeterminazzjoni⁹¹.

Ħiliet intrapersonali u interpersonali: Il-kapaċitajiet li l-individwi jużaw biex jinteraġixxu magħhom infushom (intrapersonali) u ma' oħrajn (interpersonali).

87 <https://legislation.mt/eli/cap/602/mlt>

88 LEGIZLAZZJONI MALTA

89 <https://legislation.mt/eli/cap/602/mlt>

90 Ibid.

91 Independent Living - ENIL

Haddiem soċjali ewlieni: “Il-ħaddiem soċjali maħtur mid-Direttur għall-Ħarsien tat-Tfal sabiex jinvestiga rapport, jew il-ħaddiem soċjali maħtur mid-Direttur Kura Alternattiva (Tfal u Żgħażaġh) biex isegwi l-iżvilupp u l-benesseri tal-minuri taħt ħarsien alternattiv u biex jikkordina u jsegwi l-progress ta’ pjan ta’ ħarsien dwar dak il-minuri”. (Att dwar il-Protezzjoni tal-Minuri (Ħarsien Alternattiv), Kap 602 tal-Liġijiet ta’ Malta⁹²)

Mentor: Persuna assenjata lil kull minuri fil-kura alternattiva meta jagħlaq 14-il sena biex tiggwidah lejn tranżizzjoni bla xkiel. Il-mentor jifforma relazzjoni ta’ appoġġ u gwida mal-minuri u wara mal-adult żagħżuġh, biex jgħinu jiżviluppa ħiliet essenzzjali għall-ħajja, jibni l-fiduċja fih innifsu u jinnaviga l-isfidi tat-tranżizzjoni għall-għajxien indipendenti⁹³.

Arranġamenti ta’ Kura Oħra: Kollokamenti ta’ kura alternattiva li jinkludu Caritas – Tal-Ibwar, Correctional – Forensic Ward MCH, Correctional –YOURS, YMCA Dar Nikki Cassar, u l-Young People’s Unit.

Pjan ta’ Kollokament: Pjan ta’ Kollokament, magħruf ukoll bħala “*Pjan ta’ Resident*”, huwa dokument strutturat li jissottolinja l-arranġamenti ta’ appoġġ u kura mfassla apposta għal minuri fil-kura alternattiva. Dan jagħti d-dettalji tal-ħtiġijiet individwali tal-minuri f’oqsma bħas-saħħa, l-edukazzjoni, l-iżvilupp soċjali u l-imġiba filwaqt li jiddefinixxi r-responsabbiltajiet tal-persuna li tindokra. Barra minn hekk, il-pjan jispeċifika kif il-kompiti ta’ trobbija tat-tfal se jiġu kondiviżi bejn min jindokra l-minuri u l-awtorità responsabbli, li jiżgura approċċ koordinat għall-benesseri u l-iżvilupp tal-minuri⁹⁴.

Persuni primarji li jindokraw: Il-persuni jew l-entità li huma rikonoxxuti mill-Istat bħala responsabbli għall-kura u t-trobbija tal-minuri⁹⁵.

Akkomodazzjoni stabbli: Akkomodazzjoni stabbli u fit-tull li toffri lir-residenti sigurtà, konsistenti u l-opportunità għall-avvanz soċjali u ekonomiku.

Partijiet ikkonċernati: Dawk li huma involuti direttament fis-sugġett partikolari jew għandhom tħassib dirett jew indirett.

Akkomodazzjoni appoġġata: Arranġamenti ta’ akkomodazzjoni li jipprovdu lill-individwi ambjent ta’ għajxien stabbli filwaqt li joffru livelli li jvarjaw ta’ appoġġ biex jgħinuhom jgħixu b’mod indipendenti⁹⁶.

92 <https://legislation.mt/eli/cap/602/mlt>

93 Youth Mentoring Relationships in Context: Mentor Perceptions of Youth, Environment, and the Mentor Role – PMC Spotlight on Youth Mentoring – The Annie E. Casey Foundation

94 Placement plan – Family Rights Group

3.2.2 Placement Plans 3.2.2 Placement Plans

95 <https://cdn-others.timesofmalta.com/67cacf015f1719f5fee468a35d3306e4fbd85f1c.pdf>

96 What is supported accommodation?

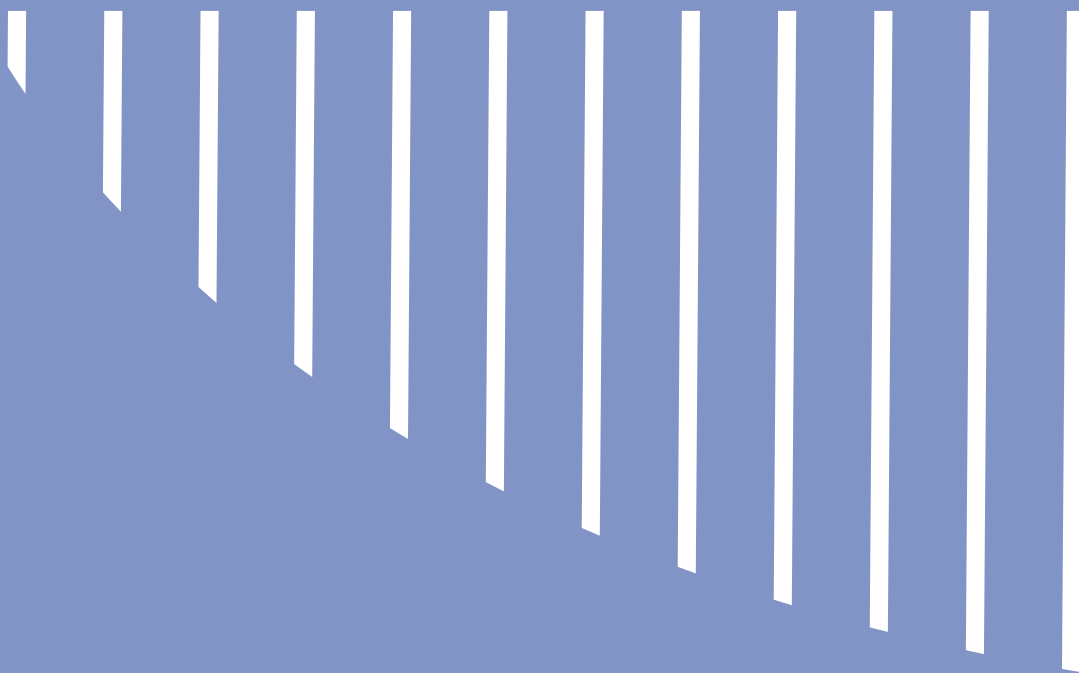
Dar Residenzjali/ Kura Residenzjali / Dar tal-Kura Residenzjali: Forma ta' kura alternattiva fejn it-tfal jgħixu f'faċilitajiet residenzjali strutturati, jirċievu ssaġort 24 siegħa kuljum minn staff multidixxiplinarju. Dawn id-djar jakkomodaw gruppi akbar ta' tfal f'ambjenti aktar spazjużi mid-djar komunitarji, b'tim ta' staff akbar biex jappoġġja l-gruppi akbar. Immaniġġjati primarjament minn organizzazzjonijiet mhux governattivi, id-djar residenzjali jipprovdu wkoll ssaġort b'aftercare biex jgħinu liż-żgħażaġh jagħmlu tranżizzjoni bla xkiel lejn ħajja adulta indipendenti.

Istituzzjonijiet residenzjali / Ambjenti residenzjali: Faċilitajiet li joffru servizzi kemm ta' akkomodazzjoni kif ukoll ta' kura lil individwi li jeħtieġu assistenza, kemm jekk minħabba kundizzjonijiet tas-saħħa, l-età jew inkella fatturi oħra li jeħtieġu ambjenti tal-għajxien ta' appoġġ. Dawn l-istituzzjonijiet jinkludu orfanatrofji, sptarijiet, djar tal-kura u faċilitajiet simili fejn l-istituzzjonijiet residenzjali jkollhom użu soċjali u tingħata kura flimkien mal-akkomodazzjoni⁹⁷.

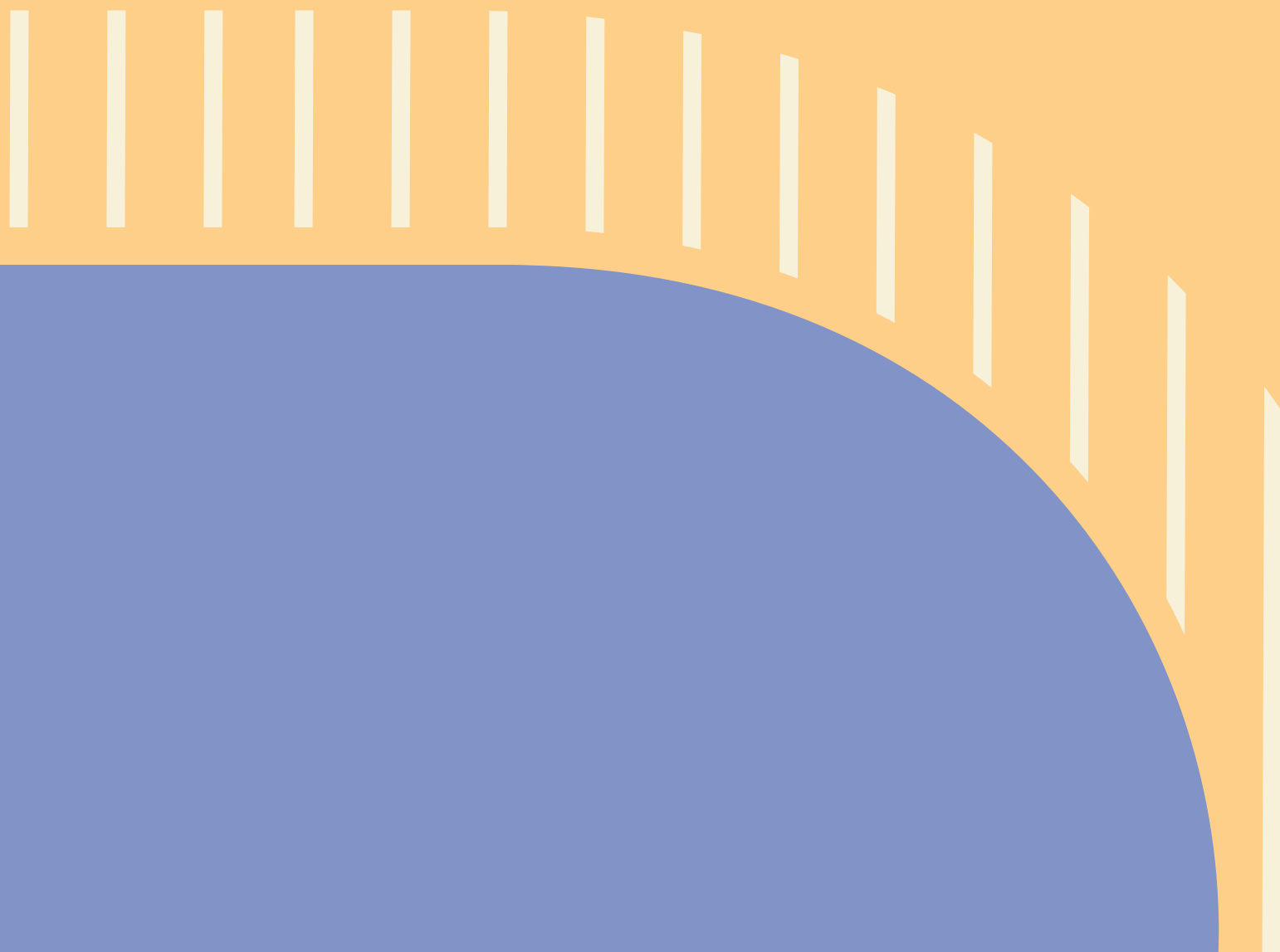
Żgħażaġh / Persuni żgħażaġh: F'dan id-dokument, fejn l-età mhijiex indikata, it-termini żgħażaġh u persuni żgħażaġh jirreferu għall-persuni kollha minn 18-il sena sa 30 sena.

97 <https://legislation.mt/eli/sl/552.15/mlt/pdf>

Anness 03

**Rapport Qasir tas-Sejbiet
tal-Gruppi Fokali dwar
l-Aftercare u l-Appoġġ
għall-Persuni li Jitilqu mill-Kura**

Sommarju tat-Temi Ewlenin

Introduzzjoni

Dan ir-rapport jipprezenta s-sejbiet ewlenin minn żewġ gruppi fokali mwettqa ma' żgħażaġh u adulti li kienu fil-kura. Is-sessjonijiet esploraw il-perspettivi tagħhom dwar l-aftercare, sistemi ta' appoġġ eżistenti, u rakkomandazzjonijiet għat-titjib, bl-għan li jinfurmaw il-Politika Nazzjonali għall-Aftercare 2025–2030.

It-tfassil tar-riċerka ġabar flimkien b'mod intenzjonat żewġ gruppi: minuri ta' 14 sa 17-il sena li għadhom fil-kura alternattiva u żgħażaġh minn 18 sa 22 sena fi tranżizzjoni mid-diversi arranġamenti ta' aftercare⁹⁸. Total ta' tmien parteċipanti kienu involuti f'dawn iż-żewġ gruppi fokali, fejn kull grupp kien jikkonsisti minn erba' parteċipanti rġiel, magħżula permezz ta' kampjunar bi skop f'kollaborazzjoni ma' fornituri tal-kura minn żewġ organizzazzjonijiet differenti.

Minkejja sforzi biex tiġi żgurata diversità u rappreżentazzjoni usa' skont il-ġeneru, l-età u r-residenza f'ambjenti ta' kura ġestiti minn organizzazzjonijiet oħra, il-perspettivi ta' persuni ta' età akbar li telqu mill-kura (23–30 sena), nisa, u residenti ta' djar tal-kura alternattiva jew ta' segwitu oħra ma ġewx irrappreżentati, li wassal għal limitazzjonijiet fis-sejbiet u l-perspettivi miġbura. Dan kien minħabba n-nuqqas ta' individwi minn dawn il-gruppi li esprimew interess fil-parteeipazzjoni.

Il-faxxa ta' età li fiha l-parteeipanti daħlu fil-kura kienet bejn 0 u 14-il sena, għalhekk il-parteeipanti esperjenzaw il-ħajja f'dar/djar tal-kura għal għadd ta' snin. Il-maġġoranza tal-parteeipanti damu aktar minn 7 multidixxiplinarju mħarreġ. Dan it-tul ta' żmien estiż fisser li l-kura residenzjali saret parti ċentrali tat-trobbija tagħhom, u sawret ir-rutina ta' kuljum, l-interazzjonijiet soċjali u l-iżvilupp emozzjonali tagħhom. Madankollu, il-maġġoranza tal-parteeipanti esprimew li l-post leġittimu ta' minuri huwa mal-familja tiegħu, kemm jekk mal-ġenituri jew ma' qraba, u għalhekk ma jqsux li d-djar tal-kura jipprovdu l-istess sens ta' stabbiltà u kontinwità li l-ħajja familjali tista' toffri. Uħud mill-parteeipanti kienu qed jgħixu mal-qraba tagħhom qabel ma daħlu fi djar residenzjali, filwaqt li oħrajn daħlu u ħarġu mill-kura f'punti differenti ta' tfulithom. Fl-istess ħin, kien hemm parteċipanti li daħlu fil-kura ta' età żgħira u baqgħu hemm kontinwament għal ħafna snin, u b'hekk id-dar tal-kura kienet l-ambjent ta' għajxien primarju tagħhom għall-maġġoranza tat-tfulija u l-adoloxxenza tagħhom. Perjodi fit-tul fil-kura wasslu għal sfidi, bħall-aġġustament għall-bdil fil-persunal, kuntatt limitat mal-membri tal-familja, u l-ħtieġa li jinnavigaw ir-relazzjonijiet ma' pari li min-naħa tagħhom kienu qed jgħaddu minn ċirkostanzi diffiċli. Dawn l-esperjenzi affettwaw sew is-sens ta' identità, appartenenza u tnejjja għall-għajxien indipendenti tal-parteeipanti.

L-involvement tal-parteeipanti mal-carers, il-mentors, il-ħaddiema soċjali u l-persuni li jaħdmu maż-żgħażaġh kien ivarja, li wassal għal taħlita ta' esperjenzi kemm pożittivi kif ukoll negattivi. Din id-diversità żewqet id-diskussjonijiet u għenet biex ikun hemm firxa wiesgħa ta' feedback. Il-kontributi ġew kondiviżi b'mod verbali u permezz ta' eżerċizzji kreattivi, li ppermettew awtoespressjoni aktar fil-fond, b'mod partikolari għal dawk li sabu limitu bil-kliem.

Il-livelli ta' involvement waqt il-gruppi fokali varjaw fost il-grupp imħallat ta' tfa' Maltin u barranin. Żewġ parteċipanti iżgħar irrispondew inqas, u xi kultant dehru diżinteressati jew fixkiela, u ttrattaw it-tluq tal-kura

98 Xi parteċipanti kienu għadhom qed jirċievu appoġġ f'dar residenzjali, filwaqt li l-oħrajn kienu qed jiġu appoġġati permezz ta' Djar tal-Aftercare indipendenti jew semiindipendenti kondiviżi li jkru b'rata baxxa u sussidjata. Tliet parteċipanti kienu attwalment involuti fl-edukazzjoni terzjarja waqt li kellihom xogħol għas-sajf, filwaqt li parteċipant ieħor kellu impjeg stabbli full-time.

bħala tħassib fil-bogħod minkejja li kienu ilhom fil-kura għal bosta snin. Min-naħa l-oħra, il-parteċipanti akbar fl-età rriflettew u involvew ruħhom aktar, u ddiskutew l-ambizzjonijiet tagħhom għall-edukazzjoni u l-passatempj, kif ukoll kwistjonijiet prattiċi bħat-trasport u l-finanzi. Sfidi ta' kuljum—bħall-ivvjaġġar għall-edukazzjoni u t-taħriġ kienu ta' piż akbar għalihom billi kellhom jinqdew mingħajr l-appoġġ tal-familja.

Żewġ parteċipanti kienu qed isegwu edukazzjoni terzjarja filwaqt li kellhom xogħol full-time fis-sajf u part-time fix-xitwa, żewġ parteċipanti kellhom xogħol stabbli full-time, u ieħor kien impjegat fuq bażi full-time iżda kien qed ifittex opportunitajiet aħjar u kellu bżonn gwida fil-karriera u appoġġ biex jibqa' motivat li jkompli l-edukazzjoni terzjarja. L-oħrajn kienu għadhom fl-iskola sekondarja, fejn wieħed minnhom kellu l-aspirazzjoni li "jistudja u jaħdem fl-istess ħin" u nnota li "jekk niĥallas biex nistudja, nibqa'".

Għodod u Approċċ

Il-gruppi fokali għaqqu r-riflessjoni strutturata ma' metodi kreattivi u viżwali biex jitheggu t-trasparenza u d-dialogu sinifikanti. Il-faċilitaturi użaw il-Blob Tree (William & Long, 2013) bħala għodda simbolika għall-espressjoni tal-emozzjonijiet u l-esperjenzi tal-passat u l-preżent. Dan għen lill-parteċipanti jispjegaw sentimenti kumplessi, l-isfidi li ffaċċjaw u l-appoġġ meħtieġ b'mod aċċessibbli u mhux verbali.

L-esperjenzi fil-passat tal-parteċipanti meta daħlu fil-kura inkludew incertezza, konfużjoni u sens li ġew "imbuttati" f'sitwazzjoni mhux magħrufa.

Waqt l-eżerċizzju tal-blob tree dwar l-esperjenzi preżenti tagħhom, iż-żgħażaġħ ħadu pożizzjonijiet differenti fuq is-sigra, minn kuntentizza u sigurtà għal għeġja, biża' u ġbid lura.

Fil-gruppi fokali ta' età akbar, il-ħajja wara l-kura alternattiva jew fi tranżizzjoni – ħafna identikaw ruħhom ma' blobs li kienu qed iżommu jew jirkbu, li rrifletta l-isforz tagħhom li jaċċessaw l-appoġġ. L-istess parteċipant li kellu bidu aktar realistiku fil-kura komplja jħossu mhux affettwat fil-preżent.

Meta ntalbu jirrappreżentaw il-futur tagħhom, uħud pożizzjonaw ruħhom fil-fergħat ta' fuq, sodisfatti u kuntenti, filwaqt li oħrajn urew ruħhom bħala parti minn grupp jew f'pożizzjoni aktar prekarja.

Filmkien, dawn l-għażliet urew firxa wiesgħa ta' sentimenti kemm dwar is-sitwazzjoni attwali tagħhom kif ukoll il-perspettiva tagħhom tal-futur.

Barra minn hekk, il-parteċipanti ħadu sehem f'attivitajiet ta' riflessjoni bħal tpingija jew kitba ta' messaġġi lill-verżjonijiet żgħar tagħhom. Dawn l-eżerċizzji ppermettewlihom li jħarsu lura lejn il-vjaġġi tagħhom fil-kura, jżvelaw kemm sfidi diffiċli kif ukoll mument i ta' żvilupp, u jirriflettu fuq il-viżjoni tagħhom ta' esperjenza ideali tal-kura. Is-sessjoni ħolqot spazju għall-parteċipanti biex jikkondividu l-esperjenzi attwali tagħhom tal-kura, l-aspettattivi u l-incertezzi tagħhom dwar il-futur, u l-ideat tagħhom dwar liema appoġġ jista' jgħinhom fit-tranżizzjoni lejn l-indipendenza.

Ġiet introdotta wkoll Donut chart biex timmappja l-oqsma ewlenin tal-ħajja—l-akkomodazzjoni, l-edukazzjoni, l-impjieg, ir-relazzjonijiet u s-saħħa mentali. Dan il-qafas viżwali talab lill-parteċipanti jiehu noti, jagħtu prijorità lil oqsma ta' importanza, u jissuġġerixxu oqsma addizzjonali li kienu importanti għalihom.

Is-sessjonijiet ikkonkludew b'eżerċizzju ta' ħarsien 'il quddiem fejn il-parteċipanti esprimew ir-rakkomandazzjonijiet tagħhom għal min ifassal il-politika. Dawn ir-riflessjonijiet finali ssottolinjaw il-kapaċità tagħhom mhux biss li jidentifikaw nuqqasijiet fl-appoġġ iżda wkoll soluzzjonijiet prattiċi għall-futur.

Temi Emerġenti

- **Fiduċja, Komunikazzjoni, u Ġestjoni**

Il-carers ġew imfahra għall-preżenza u l-appoġġ emozzjonali konsistenti ta' kuljum tagħhom – “*tawni appoġġ u għenuni nimmaniġġja l-istress, ngħaddi mit-tranżizzjoni, u nleħhaq mal-prijoritajiet tiegħi*”. Min-naħa l-oħra, l-istrutturi ta' ġestjoni kienu perċepiti bħala mbiegħda, burokratiċi u inqas reattivi għall-ħtiġijiet individwali.

Żewġ parteċipanti ilmentaw li għandhom jingħataw flus fil-but għall-faċendi li kienu mistennija jagħmlu fid-dar, speċjalment meta jittqies li d-djar jingħataw fondi mill-Gvern. Huma kienu tal-fehma li dan kien jgħinhom ukoll “*nesperjenza tagħlim Prattiku dwar l-ibbagitjar u nkun responsabbli għall-affarijiet proprji tiegħi, pereżempju biex nixtri par żarbun*”.

Ir-riflessjonijiet tal-partecipanti żvelaw mhux biss il-punti pożittivi tal-kura diretta iżda wkoll in-nuqqasijiet fis-sorveljanza organizzazzjonali, li tista' ssawwar il-fiduċja tagħhom fil-kura u l-esperjenza globali tagħhom. Il-maġġoranza tal-partecipanti kienu ġew infurmati li se jkunu fil-kura għal żmien qasir biss, li ma kienx il-każ. Id-diskrepanza bejn dak li ntqalilhom u l-esperjenza attwali tagħhom wassal għal sentimenti validi ta' rabja u frustrazzjoni: *"Għandna bżonn gwida ċara u eżempju li wieħed m'għandux jigdeb. Tintilef il-fiduċja. Il-ħaddiem soċjali jagħti t-tort lill-carer. Ir-rabja tibqa' hemm."* Din l-esperjenza kkontribwiet għal tnaqqis fil-fiduċja fil-manigment fost il-partecipanti u enfasizzat l-importanza li jiġi implimentat grad aktar b'saħħtu tal-aħjar prattika biex jiġi żgurat li jittiehdu deċiżjonijiet fl-aħjar interessi tat-tfal. Partecipant wieħed, li ngħata spjegazzjoni aktar onesta, qal li ħassu aktar stabbli.

Il-fiduċja – lil min jafdaw kif ukoll li jkunu fdati – irriżultat bħala ċentrali għall-esperjenza tagħhom tal-kura u l-fiduċja tagħhom fil-futur. Il-fiduċja spikkat fl-istess ħin bħala diffikultà u tama ewlenija għall-futur. Għal hafna, il-fiduċja nbriet permezz ta' relazzjonijiet ta' appoġġ: *"Shabi jgħinuni,"* qal żagħżuġh wieħed, filwaqt li ieħor innota, *"Il-ħaddiema tal-kura u l-ħaddiema soċjali jgħinuni biex ikolli relazzjoni tajba ma' kull tifel hemmhekk."*

- **Kwalità u Stabbiltà tal-Carers**

Intwera' tħassib kbir dwar id-dipendenza tal-carers part-time, li tqiesu bħala inqas dedikati u inkonsistenti: *"Il-carers part-time għandhom jitkeċċew... il-carers part-time qegħdin hemm praesente cadavere... m'hemmx dedikazzjoni... m'hemmx konsistenza."* Min-naħa l-oħra, *"huma l-full timers u l-mexxejja tad-dar li jagħmlu d-differenza"*.

Hemm domanda kbira għal carers fil-kura alternattiva u l-aftercare, mhux biss fil-kwantità iżda wkoll fil-kwalità. Huma nnutaw li l-carers part-time spiss jinbidlu wara xi xhur, mhumie x iddedikati u huma inqas infurmati, u kultant jieħdu deċiżjonijiet li ma jkunux jaqblu ma' daww tal-full timers jew tal-mexxejja tad-dar. Il-partecipanti talbu għal carers iddedikati u full-time li jirċievu taħriġ komprensiv qabel ma jibdwu.

Partecipant qal, *"Hemm daww li jippruvaw jgħinuk, u daww li jgħidulek xi ħaġa biex jeħilsu minnek"*. Partecipant ieħor qal, *"Daww li jindukraw jeħtieġ li jkunu aktar serji, iddedikati u konsistenti"*.

Pagi baxxi ġew identifikati bħala motivatur ta' mgħiba mhux professjonali fost il-carers – *"99.9% hija l-paga baxxa ta' persuna li tindokra"*. *"Fl-istadju tal-intervista, jeħtieġ li jkun hemm aktar attenzjoni fuq il-kwalitajiet interni tal-persuna"*, enfasizzat persuna oħra.

Fil-qosor, il-partecipanti rrakkomandaw carers full-time bi kwalifiki, appoġġati minn pagi adegwati u standards professjonali biex jiġu żgurati eżiti aħjar.

- **Tranżizzjonijiet għal Perkorsi ta' Indipendenza u Appoġġ**

Fiz-żewġ gruppi fokali, il-partecipanti ddikjaraw li l-appoġġ finanzjarju, l-akkomodazzjoni stabbli, il-konnessjoni mal-familja, it-taħriġ fil-ħiliet għall-ħajja, l-opportunitajiet tax-xogħol u l-edukazzjoni jgħinuhom biex iħossuhom aktar lesti għall-indipendenza. Il-partecipanti talbu għal aftercare aktar estiża u mfassla apposta li tkompli wara l-età ta' 18-il sena. Kien hemm qbil ġenerali li l-għajnuna għandha tkun imfassla apposta għall-prontezza u r-responsabbiltà individwali iktar milli rregolata minn limitu strett fl-età. B'referenza għall-provvista ta' appoġġ tal-aftercare bħal dan, partecipant enfasizza li *"Dawn l-affarijiet kellhom isiru qabel, għaliex il-persuni ilhom ibatu."*

L-esperjenza tat-tluq mill-kura kienet f'daqqa għall-maġġoranza tal-adulti żgħażaġh. Dawn iddeskrivew l-esperjenza bħala emozzjonalment diffiċli u ġrat pjuttost malajr. Għalkemm kienu jafu li se jiġri xi darba, il-mument ta' tranżizzjoni wasal f'daqqa waħda. Partecipant wiehied qal, *"Ma kellhiex tranżizzjoni verament gradwali. Kemm imxejt."* Ieħor innota li sempliciment qalulhom saħħa mingħajr ebda konnessjoni jew pjan kontinwu.

Partecipanti oħra qalu li fl-età ta' madwar 17-il sena, ngħataw l-għażla li jibqgħu fid-dar jew imorru jgħixu b'mod semi-indipendenti kondiviż fl-aftercare. Minkejja li mxew bejn diversi oqsma ta' arrangamenti tal-għajxien tal-aftercare li kultant kienu mbiegħda, il-partecipanti xorta ħassew sens ta' appartenenza fil-komunità tagħhom. Madankollu, il-partecipanti identifikaw bosta nuqqasijiet maġġuri fil-proċess ta' tranżizzjoni, jiġifieri:

1. L-akkomodazzjoni

- Hemm nuqqas serju ta' għażliet xierqa ta' akkomodazzjoni ladarba ż-żgħażaġh jitlequ mill-kura. Kif qal partecipant wiehied meta rrefera għal dar kondiviża tal-aftercare, *"Il-problema hija li m'hemmx ħafna djar bħal dawn."*
- L-akkomodazzjoni affordabbli tibqa' sfida anke għal dawk b'impjieġ stabbli.
- Il-partecipanti ħassew telf f'daqqa tal-appoġġ ta' kuljum meta marru jgħixu b'mod semiindipendenti. Għad-differenza tal-pari tagħhom fl-iskola jew fix-xogħol, ma kien hemm ħadd biex ilestihom l-ikel jew joffrilhom il-kumditajiet tad-dar: *"Tweġġgħani li ma nistax nistrieħ fuq il-ġenituri. Iddejjaqni li rrid insib post biex ngħix għalija, iżda m'għandix il-mezzi."*

2. Finanzi

- Iż-żgħażaġh qed jiffaċċjaw pizijiet finanzjarji meta jgħixu waħedhom, inkluż l-ispiża tal-akkomodazzjoni, tat-trasport, tal-assigurazzjoni u tal-bżonnijiet ta' kuljum, speċjalment meta mqabbel mal-pari li jistgħu jgħixu mal-familja u jaqsmu jew jevitaw dawn l-ispejjeż.
- Ċerti partecipanti enfasizzaw il-ħtieġa ta' skemi ta' self imfassla apposta jew għażliet ta' ħlas lura b'imghax baxx: *"Jirnexxieli nixtri dar kieku kien possibbli li ngib loan... b'inqas imghax xi nħallas."*
- L-appoġġ finanzjarju tqies bħala essenzjali għall-indipendenza, inkluż l-għajnuna bil-lezzjonijiet tas-sewqan jew it-trasport.

3. Ħiliet għall-Ħajja

- L-arrangamenti tal-għajxien kondiviż, f'ambjent kemm tal-kura alternattiva kif ukoll tal-aftercare, offrew opportunitajiet biex jitgħallmu ħiliet prattiċi, filwaqt li jgħixu ma' pari u jinnavigaw dawn ir-relazzjonijiet, iżda kien meħtieġ appoġġ addizzjonali għall-iżvilupp kontinwu tal-ħiliet għall-ħajja.

- Qabel l-età ta' 16-il sena, l-ambjenti tal-kura pprovdew struttura, gwida u ġestjoni kollettiva tal-isfidi ta' kuljum. It-tluq mill-kura nħass bħala qabza mis-sikurezza għal sitwazzjoni mhux magħrufa, b'mod partikolari biex ilehħqu mar-responsabbiltajiet kollha, bħat-tisjir, l-ibbaġitjar u l-organizzazzjoni tal-ħin rikreattiv wara snin f'rutini strutturati.

4. Appoġġ Emozzjonali

- Segwitu inkonsistenti u mentoraġġ limitat ġew indikati bħala kwistjonijiet maġġuri. Filwaqt li bosta parteċipanti sabu konnessjoni u appoġġ ġenwini ma' mentor—fejn iddeskrivew sens ta' "klikkjar" jew fehim—kienu onesti li din ir-relazzjoni ma kinitx sostitut għall-kumpanija ta' kuljum. Il-mentor, għalkemm apprezzat, ma kienx disponibbli l-ħin kollu, u n-nuqqas ta' xi ħadd li ddur għalih fi kwalunkwe ħin ħalla nuqqas sinifikanti.
- Il-parteċipanti li mxew biex jgħixu b'mod indipendenti rrapportaw sens ta' solitudni wara li telqu mill-kura.
- L-appoġġ informali - mhux neċessarjament minn professjonist kwalifikat bħal terapista - tqies essenzjali wara l-età ta' 18-il sena u mfassal skont il-prontezza aktar milli skont età limitu stretta.
- Il-fiduċja, kemm fil-qraba kif ukoll fil-persunal tad-dar, ġiet identifikata bħala sors ewlieni ta' appoġġ.

5. Tħejjija u Tamiet għat-Tranzizzjoni

- Il-parteċipanti ż-żgħir spiss kellhom fehim limitat ta' dak li jinvolvi t-tluq mill-kura.
- It-tamiet inkludew is-segwitu ta' edukazzjoni avvanzata, ir-riunifikazzjoni mal-familja, u l-bini tal-fiduċja fir-relazzjonijiet.
- Xi parteċipanti xtaqu jitgħallmu jsuqu, u enfazzzaw il-ħtieġa ta' għajjnuna finanzjarja jew prattika.
- It-tħassib iffoka fuq l-instabbiltà, il-piżijiet finanzjarji u l-appoġġ incert matul it-tranzizzjoni.

Fid-dawl ta' dawn il-ħtiġijiet, il-parteċipanti rrakkomandaw titjib fl-aftercare li jkun gradwali, strutturat u realistiku:

- Jiżdiedu l-għażliet ta' akkomodazzjoni tal-aftercare kemm fil-kwalità kif ukoll fil-kwantità.
- Jingħataw pakketti tal-bidu b'oġġetti domestiċi essenzjali biex jitnaqqas il-piż finanzjarju u emozzjonali.
- Jiġu introdotti skemi ta' għajjnuna finanzjarja, inkluż pagamenti lura ta' self b'interess baxx jew gradwali.
- Jiġu appoġġati l-ħtiġijiet tat-trasport għall-mixi, ix-xogħol jew it-taħriġ.
- Jiġu integrati t-taħriġ kontinwu fil-ħiliet għall-ħajja u l-appoġġ għas-saħħa mentali.
- Jiġu żgurati tranzizzjonijiet strutturati kkaratterizzati mill-prevedibbiltà u ċ-ċarezza, li jistgħu jinkisbu permezz ta' pjanijiet ta' tranzizzjoni adattabbli.
- Jiġu enfazzzati l-mentoraġġ u l-preparazzjoni strutturata biex jgħinu liż-żgħażaġħ jimmaniġġjaw l-indipendenza b'mod kunfidenti.

- **Familja, Mentors u Ħidma f'Tim**

Fil-gruppi kollha, il-familja kienet tema rikorrenti. Uħud esprimew it-tama għar-riunifikazzjoni, anke meta r-rabtiet familjali kienu diffiċli. Parteċipant ikkondivida: *"Inħoss l-appoġġ tat-terapista tiegħi, tal-kap tad-dar u tal-kap tal-kura, iżda nippreferi ngħix ma' familji."*

F'xi każijiet, dak li kien qed iżommhom milli jgħixu mal-familja ġie deskritt bħala s-sitwazzjoni finanzjarja tal-familja. Żewġ parteċipanti qalu li jippreferu jgħixu mal-familji tagħhom u jgħinuhom finanzzarjament anke jekk ikun piż, jew li l-gvern jgħinuhom finanzzarjament bħala familja, iktar milli jmorru f'dar tal-aftercare. Għal din ir-raġuni, dawn il-parteċipanti taw importanza sinifikanti lix-xogħol: "Jekk ikollok xogħol, ikollok kolloxx".

Il-parteċipanti iżgħar fl-età ilmentaw dwar ir-regoli stretti tad-djar tal-kura komunitarji meta mqabbel mal-ambjent aktar flessibbli tal-ħajja mal-familja. Dan kien fattur rikorrenti li influwenza l-preferenza tagħhom li jgħixu mal-familji tagħhom iktar mill-kura alternattiva. Min-naħa l-oħra, iż-żgħażaġh akbar fl-età li diġà telqu mill-kura alternattiva rriflettew li, filwaqt li dawn ir-regoli kienu jinħassu ristrettivi f'dak iż-żmien, il-ħsieb warajhom kien li jipprovdu sigurtà struttura u konsistenza — aspetti li retrospettivament, irrikonoxxew bħala fl-aħjar interessi tat-tfal, speċjalment mill-parteċipanti li mxew għall-ħajja indipendenti qabel ma għalqu l-20 sena.

Filwaqt li l-akkomodazzjoni kondiviza għenet lil xi wħud biex iħejju għall-indipendenza—tgħallmu jsajru, inadddu u jibbaġitjaw—oħrajn enfasizzaw id-distakk emozzjonali: it-telf tas-sens ta' sigurtà u n-nuqqas ta' persuna li jistrieħu fuqha. It-tqabbil mal-pari b'familja kien tema rikorrenti. Għalkemm kellhom haddiem ewlieni jew mentor, il-maġġoranza xorta xtaqu figura ta' ġenitur biex jappoġġahom.

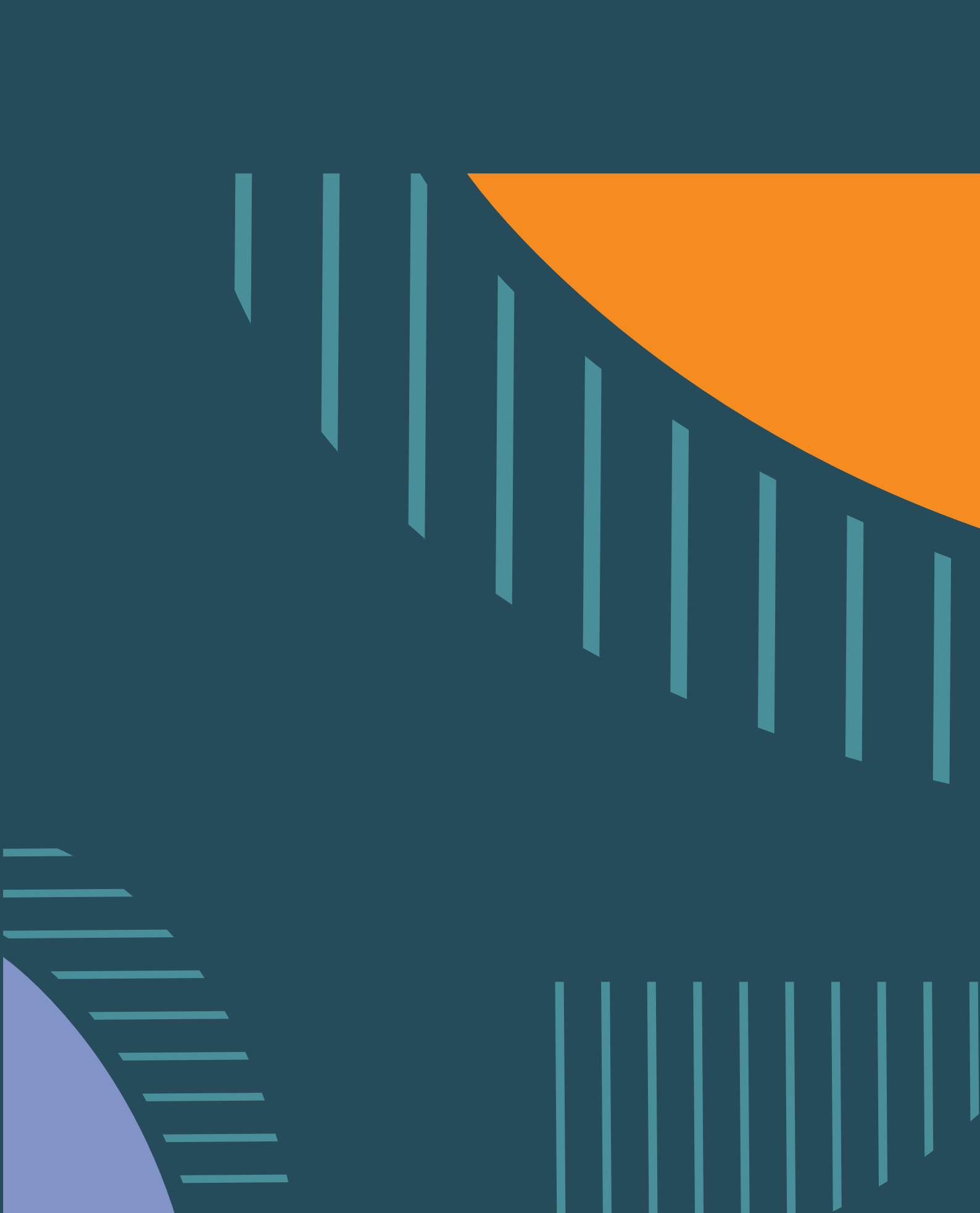
Jiġi assenjat mentor lil dawk li jtilqu mill-kura meta jasal il-waqt li jtilqu, xi drabi persuna li tindokra jew terapisti preċedenti. Il-laqgħat mal-mentors isiru "kull tliet xhur jew kull meta jkun hemm bżonn". Filwaqt li l-biċċa l-kbira tal-parteċipanti biddlu l-mentors maż-żmien, finalment sabu sodisfazzjon bir-relazzjonijiet attwali tagħhom. Il-mentors u dawk li jindokraw li jaġixxu bħala appoġġ familjali kienu apprezzati ħafna, speċjalment dawk li offrew għajjnuna Prattika bħat-trasport tal-oġġetti personali. Il-kollaborazzjoni bejn il-persuni li jaħdmu maż-żgħażaġh u l-haddiema soċjali ġiet deskritta bħala effettiva u komplementari, u l-parteċipanti nnutaw li "jaħdmu sew flimkien" u jişqu li l-ħidma f'tim għandha ssir Prattika standard.

Xi parteċipanti li mxew f'akkomodazzjoni indipendenti—mhux kondiviza—ta' 18-il sena rriflettew dwar sfidi speċifiċi. Anke meta ġew assenjati mentor jew haddiem ewlieni, kien diffiċli li jidraw. Huma rrakkontaw kif tmien il-ġimgħaspiss kienu jinħassu partikolarment twal u iżolanti; li jkollhom l-ispazju tagħhom kien ifisser li jkunu waħedhom għal perjodi estiżi, li kabbar is-sentimenti ta' solitudni. Filwaqt li bosta parteċipanti sabu konnessjoni u appoġġ ġenwini ma' mentor—fejn iddeskrivew sens ta' "klikkjar" jew fehim—kienu onesti li din ir-relazzjoni ma kinitx sostitut għall-kumpanija ta' kuljum. Il-mentor, għalkemm apprezzat, ma kienx disponibbli l-ħin kollu, u n-nuqqas ta' xi hadd li tirrikorri għalih fi kwalunkwe ħin ħalla nuqqas sinifikanti. Dan is-sens li jkunu "waħedhom" enfasizza għalihom kemm l-importanza ta' gwida adulta affidabbli kif ukoll ir-realtajiet tas-solitudni li jakkumpanjaw l-indipendenza bikrija. Min-naħa l-oħra, tmien il-ġimgħa tqies bħala l-aħjar haġa fost il-biċċa l-kbira tal-parteċipanti fil-grupp tal-minuri, peress li jmorru għand il-familji tagħhom.

Konkluzjoni

Minkejja d-differenzi fl-età u l-istadju ta' tranżizzjoni, kemm il-minuri kif ukoll l-adulti żgħażaġħ esprimew ħtigijiet verament simili: aftercare personalizzata aktar fit-tul; persuni li jindokraw aktar professjonali u konsistenti; perkors mingħajr xkiel mill-kura; u kollaborazzjoni aktar b'saħħitha fost il-professjonisti tal-appoġġ. Dawn is-sejbiet ipprovdut direzzjoni ċara għat-tisħiħ tal-politiki u l-prattiki tal-aftercare, li jiżguraw li l-persuni li jtilqu mill-kura ma jithallewx mingħajr appoġġ f'punt kritiku ta' ħajjithom.

1. Introduction

2. Background

3. Methodology

4. Results

5. Discussion

6. Conclusion

7. References

8. Appendix

9. Glossary

10. Index

